

Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta

Dla Rady Nadzorczej Vienna Life Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie S.A. Vienna Insurance Group

Sprawozdanie z badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

---

Opinia

Przeprowadziliśmy badanie załączonego sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej Vienna Life Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie S.A. Vienna Insurance Group („Jednostka”), sporządzonego na dzień i za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2019 r. („Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej”).

Kierownik Jednostki sporządził Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej na podstawie:

- ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej („Ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej”) oraz
- tytułu I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r.

uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) („Rozporządzenie”)

zwanych dalej łącznie „Podstawą sporządzenia”.

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zostało sporządzone w celu wypełnienia wymogów art. 284 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Naszym zdaniem, załączone Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej Jednostki na dzień i za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2019 r. zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z Podstawą sporządzenia.

Podstawa opinii

Nasze badanie przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- Krajowych Standardów Badania w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów („KSB”) oraz
- Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 4 grudnia 2017 r. w sprawie badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji przez firmę audytorską

(„Rozporządzenie w sprawie badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej”).

Nasza odpowiedzialność zgodnie z tymi regulacjami została opisana w sekcji Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej.

Uważamy, że dowody badania, które uzyskaliśmy są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii.

Niezależność i etyka

Jesteśmy niezależni od Jednostki zgodnie z Kodeksem etyki zawodowych księgowych Międzynarodowej Federacji Księgowych („Kodeks IFAC”), przyjętym uchwałami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz

z innymi mającymi zastosowanie wymogami etycznymi. Spełniamy wszystkie obowiązki etyczne wynikające z tych wymogów i Kodeksu IFAC.

Objaśnienie uzupełniające – Podstawa sporządzenia

Zwracamy uwagę na podstawę sporządzenia opisaną w Podsumowaniu Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej.

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zostało sporządzone w celu spełnienia wymogów art. 284 Ustawy

o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. W związku z tym, Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej może nie być odpowiednie dla innego celu. Nasza opinia nie została zmodyfikowana ze względu na tę sprawę.

Odpowiedzialność Kierownika Jednostki oraz osób sprawujących nadzór za Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej

Kierownik Jednostki jest odpowiedzialny za sporządzenie Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zgodnie z Podstawą sporządzenia, a także za kontrolę wewnętrzną, którą Kierownik Jednostki uznaje za niezbędną, aby zapewnić sporządzenie Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Sporządzając Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej Kierownik Jednostki jest odpowiedzialny za ocenę zdolności Jednostki

do kontynuowania działalności, ujawnienie, jeżeli ma to zastosowanie, kwestii związanych z kontynuacją działalności oraz za przyjęcie założenia kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości, z wyjątkiem sytuacji kiedy Kierownik Jednostki albo zamierza dokonać likwidacji Jednostki, zaniechać prowadzenia działalności, albo gdy nie ma żadnej realnej alternatywy dla likwidacji lub zaniechania prowadzenia działalności.

Osoby sprawujące nadzór są odpowiedzialne za nadzorowanie procesu sprawozdawczości finansowej Jednostki.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Celem badania jest uzyskanie racjonalnej pewności czy Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania biegłego rewidenta z badania

zawierającego naszą opinię. Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z KSB zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek

oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje ekonomiczne użytkowników podejmowane na podstawie Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej.

Podczas badania zgodnego z KSB stosujemy zawodowy osąd i zachowujemy zawodowy sceptycyzm, a także:

- identyfikujemy i szacujemy ryzyka istotnego zniekształcenia Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej spowodowanego oszustwem lub błędem, projektujemy i przeprowadzamy procedury badania odpowiadające tym ryzykom i uzyskujemy dowody badania, które są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia wynikającego z oszustwa jest większe niż istotnego zniekształcenia wynikającego z błędu, ponieważ oszustwo może obejmować zomowę, fałszerstwo, celowe pominięcie, wprowadzenie w błąd lub obejście systemu kontroli wewnętrznej;
- uzyskujemy zrozumienie kontroli wewnętrznej stosowanej dla badania w celu zaprojektowania procedur badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach, ale nie w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności działania kontroli wewnętrznej Jednostki;
- oceniamy odpowiedniość zastosowanych zasad (polityki) rachunkowości oraz zasadność szacunków księgowych oraz

powiązanych z nimi ujawnień dokonanych przez Kierownika Jednostki;

- wyciągamy wniosek na temat odpowiedniości zastosowania przez Kierownika Jednostki zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości oraz, na podstawie uzyskanych dowodów badania, oceniamy czy istnieje istotna niepewność związana ze zdarzeniami lub okolicznościami, które mogą poddawać w znaczącą wątpliwość zdolność Jednostki do kontynuacji działalności. Jeżeli dochodzimy do wniosku, że istnieje istotna niepewność, wymagane jest od nas zwrócenie uwagi w sprawozdaniu biegłego rewidenta z badania Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej na powiązane ujawnienia w Sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej lub, jeżeli takie ujawnienia są nieodpowiednie, modyfikujemy naszą opinię. Nasze wnioski są oparte na dowodach badania uzyskanych do dnia sporządzenia sprawozdania biegłego rewidenta z badania Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej. Przyszłe zdarzenia lub warunki mogą spowodować, że Jednostka zaprzestanie kontynuacji działalności.

Przekazujemy osobom sprawującym nadzór informacje między innymi o planowanym zakresie i terminie przeprowadzenia badania oraz znaczących ustaleniach badania, w tym wszelkich znaczących słabościach kontroli wewnętrznej, które zidentyfikujemy podczas badania.

Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji

Ogólna charakterystyka Jednostki

Vienna Life Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. Vienna Insurance Group, z siedzibą w Warszawie, prowadzi działalność we wszystkich grupach ubezpieczeń na życie wymienionych w Załączniku do Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej dla działu I. Jednostka została zarejestrowana

w dniu 31 października 2001 r. w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000056463. Kapitał zakładowy Jednostki na dzień 31 grudnia 2019 r. wynosił 82.000.000 złotych.

Stwierdzenie uzyskania od Jednostki żądanych informacji, danych, wyjaśnień i oświadczeń

W trakcie badania Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

uzyskaliśmy od Jednostki żądane przez nas informacje, dane, wyjaśnienia i oświadczenia.

Pozostałe stwierdzenia wymagane przez Rozporządzenie w sprawie badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Zakłady ubezpieczeń są obowiązane przestrzegać wymogów w zakresie wypłacalności określonych przepisami Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz tytułu I Rozporządzenia. Za przestrzeganie tych wymogów, w tym w szczególności za ustalenie wartości aktywów dla celów wypłacalności, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności, innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe zobowiązań dla celów wypłacalności, obliczenie kapitałowego wymogu wypłacalności oraz minimalnego wymogu kapitałowego, a także ocenę jakości i wysokości środków własnych zgodnie z określonymi wymogami jest odpowiedzialny Kierownik Jednostki.

Naszym zadaniem było zbadanie Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej jako całości. Zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zakres naszego badania obejmował w szczególności procedury badania dotyczące zgodności wyceny i ujmowania aktywów dla celów wypłacalności, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności oraz innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe zobowiązań dla celów wypłacalności, obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności oraz minimalnego wymogu kapitałowego, dokonanej przez Kierownika Jednostki oceny jakości i wysokości środków własnych, w tym pokrycia przez nie kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego oraz ujawnienia wyjaśnień dotyczących istotnych różnic podstaw i metod stosowanych do wyceny aktywów dla celów wypłacalności, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności, w porównaniu z podstawami i metodami stosowanymi do wyceny aktywów, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości i pozostałych zobowiązań w rocznych sprawozdaniach finansowych zgodnie z Ustawą o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz Rozporządzeniem, ale celem naszego badania nie było wyrażenie opinii oddzielnie na ich temat.

Zgodnie z wymogami Rozporządzenia w sprawie badania sprawozdania

o wypłacalności i kondycji finansowej, w oparciu o przeprowadzone badanie Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej informujemy, że Kierownik Jednostki na dzień 31 grudnia 2019 r., we wszystkich istotnych aspektach:

- ustalił wartość aktywów dla celów wypłacalności zgodnie z art. 223 ust. 1 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz rozdziałem II w tytule I Rozporządzenia;
- ustalił wartość zobowiązań dla celów wypłacalności innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności zgodnie z art. 223 ust. 2 i 3 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz rozdziałem II w tytule I Rozporządzenia;
- ustalił wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności zgodnie z art. 224-235 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz rozdziałem III w tytule I Rozporządzenia;
- obliczył kapitałowy wymóg wypłacalności zgodnie z art. 251 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz rozdziałami V i X w tytule I Rozporządzenia;
- obliczył minimalny wymóg kapitałowy zgodnie z art. 271-275 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz rozdziałami VII i X w tytule I Rozporządzenia;
- dokonał oceny jakości środków własnych oraz ustalił wysokość dopuszczonych środków własnych stanowiących pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności i wysokość dopuszczonych podstawowych środków własnych stanowiących pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego zgodnie z art. 238 i art. 240-248 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej i rozdziałem IV w tytule I Rozporządzenia;
- przedstawił kompletne wyjaśnienia dotyczące istotnych różnic podstaw i metod stosowanych do wyceny aktywów dla celów wypłacalności, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności, w porównaniu z podstawami i metodami stosowanymi do

wyceny aktywów, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości i pozostałych zobowiązań w rocznym sprawozdaniu finansowym sporządzonym za rok zakończony 31 grudnia 2019 r.

Ponadto, informujemy, że Jednostka na dzień 31 grudnia 2019 r., we wszystkich istotnych aspektach, posiadała:

- dopuszczone środki własne w wysokości nie niższej niż kapitałowy wymóg wypłacalności,
- dopuszczone podstawowe środki własne w wysokości nie niższej niż minimalny wymóg kapitałowy.

W imieniu firmy audytorskiej

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.

Nr na liście firm audytorskich: 3546

*Podpisano kwalifikowanym
Podpisem elektronicznym*

Mariola M. Szczesiak

Biegły rewident
Nr w rejestrze 9794
Komandytariusz, Pełnomocnik

Warszawa, dnia 26 marca 2020 r.

SPRAWOZDANIE NA TEMAT WYPŁACALNOŚCI I KONDYCJI FINANSOWEJ

ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2019

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	4
PODSUMOWANIE.....	4
A. DZIAŁALNOŚĆ I WYNIKI	8
A.1 DZIAŁALNOŚĆ.....	8
A.1.1 <i>Nazwa i forma prawna zakładu .....</i>	<i>8</i>
A.1.2 <i>Nazwa i dane kontaktowe organu nadzoru odpowiedzialnego za nadzór finansowy nad zakładem oraz nazwa i dane kontaktowe organu nadzoru sprawującego nadzór nad grupą, do której należy zakład.....</i>	<i>9</i>
A.1.3 <i>Dane kontaktowe biegłego rewidenta zakładu.....</i>	<i>10</i>
A.1.4 <i>Informacje dotyczące udziałowców.....</i>	<i>10</i>
A.1.5 <i>Pozycja Spółki w prawnej strukturze grupy.....</i>	<i>10</i>
A.1.6 <i>Istotne linie biznesowe zakładu oraz istotne obszary geograficzne, na których zakład prowadzi działalność.....</i>	<i>11</i>
A.1.7 <i>Istotne zdarzenia gospodarcze i inne, które miały miejsce w okresie sprawozdawczym, i które wywarły istotny wpływ na zakład .....</i>	<i>11</i>
A.2 WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ	17
A.3 WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ (INWESTYCYJNEJ).....	19
A.4 WYNIKI Z POZOSTAŁYCH RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI	20
B. SYSTEM ZARZĄDZANIA.....	20
B.1 OGÓLNA INFORMACJA O SYSTEMIE ZARZĄDZANIA	20
B.1.1 <i>Zarząd i Rada Nadzorcza .....</i>	<i>21</i>
B.1.2 <i>Struktura zarządzania .....</i>	<i>23</i>
B.1.3 <i>Informacja i ścieżki raportowania .....</i>	<i>25</i>
B.1.4 <i>Zasady dotyczące wynagradzania.....</i>	<i>26</i>
B.2 WYMOGI DOTYCZĄCE KOMPETENCJI I REPUTACJI	27
B.2.1 <i>Ogólne standardy zarządzania zasobami ludzkimi .....</i>	<i>27</i>
B.2.2 <i>Wymogi dotyczące kompetencji.....</i>	<i>28</i>
B.2.3 <i>Ocena reputacji .....</i>	<i>30</i>
B.3 SYSTEM ZARZĄDZANIA RYZYKIEM.....	31
B.4 SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ.....	34
B.4.1 <i>Zasady ogólne.....</i>	<i>34</i>
B.4.2 <i>Odpowiedzialność i uprawnienia.....</i>	<i>35</i>
B.4.3 <i>Ocena efektywności systemu kontroli wewnętrznej.....</i>	<i>36</i>
B.4.4 <i>Funkcja zgodności z przepisami.....</i>	<i>37</i>
B.5 FUNKCJA AUDYTU WEWNĘTRZNEGO	37
B.6 FUNKCJA AKTUARIALNA	38
B.7 OUTSOURCING	39
B.8 WSZELKIE INNE INFORMACJE	41
C. PROFIL RYZYKA.....	41
C.1 RYZYKO AKTUARIALNE	41
C.2 RYZYKO RYNKOWE.....	44
C.3 RYZYKO KREDYTOWE.....	46
C.4 RYZYKO PŁYNNOŚCI	47
C.5 RYZYKO OPERACYJNE	48
C.6 POZOSTAŁE ISTOTNE RYZYKA	50

D.	WYCENA DO CELÓW WYPŁACALNOŚCI	51
D.1	AKTYWA	54
D.2	REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE	61
D.2.1	Najlepsze oszacowanie	62
D.2.2	Margines ryzyka	64
D.2.3	Założenia	65
D.2.4	Wyjaśnienie istotnych różnic pomiędzy wyceną do celów wypłacalności i wyceną na potrzeby sprawozdań finansowych	66
D.2.5	Stosowanie środków przejściowych	67
D.2.6	Reasekuracja	67
D.3	INNE ZOBOWIĄZANIA	68
D.4	ALTERNATYWNE METODY WYCENY	72
D.4.1	Wskazanie aktywów i zobowiązań do których stosuje się alternatywne metody wyceny	72
D.4.2	Uzasadnienie stosowania alternatywnej metody wyceny	72
D.4.3	Udokumentowanie założeń leżących u podstaw alternatywnej wyceny	73
D.4.4	Ocena poziomu niepewności w zakresie alternatywnej wyceny aktywów i zobowiązań	73
D.5	WSZELKIE INNE INFORMACJE	74
E.	ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM	74
E.1	ŚRODKI WŁASNE	75
E.2	KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI SCR I MINIMALNY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI MCR	77
E.3	ZASTOSOWANIE PODMODUŁU RYZYKA CEN AKCJI OPARTEGO NA DURACJI DO OBLICZENIA KAPITAŁOWEGO WYMOGU WYPŁACALNOŚCI	78
E.4	RÓŻNICE MIĘDZY FORMUŁĄ STANDARDOWĄ A STOSOWNYM MODELEM WEWNĘTRZNYM	79
E.5	NIEZGODNOŚĆ Z MINIMALNYM WYMOGIEM KAPITAŁOWYM I NIEZGODNOŚĆ Z KAPITAŁOWYM WYMOGIEM WYPŁACALNOŚCI	79

WPROWADZENIE

Sprawozdanie na temat wypłacalności i kondycji finansowej zostało sporządzone zgodnie z wymogami ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej z dnia 11 września 2015 roku (tj. Dz.U. z 2019 roku, poz. 381 z późn.zm.) („Ustawa”) implementującej Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) („Dyrektywa”) oraz Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 roku uzupełniającego Dyrektywę („Rozporządzenie”). Zgodnie z powyższymi regulacjami niniejsze sprawozdanie zostało poddane badaniu przez biegłego rewidenta oraz ujawnione na stronie internetowej Vienna Life Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie S.A. Vienna Insurance Group z siedzibą w Warszawie („Spółka”).

Sprawozdanie na temat wypłacalności i kondycji finansowej zawiera opis jakościowy oraz dane ilościowe dotyczące działalności i wyników operacyjnych Spółki, systemu zarządzania, profilu ryzyka, wyceny do celów systemu Wypłacalność II oraz zarządzania kapitałem.

Do celów niniejszego sprawozdania informacje uznaje się za istotne, jeśli ich pominięcie lub zniekształcenie mogłoby wpłynąć na proces decyzyjny lub ocenę interesariuszy.

Wszelkie dane ilościowe w niniejszym sprawozdaniu zostały zaprezentowane w tysiącach złotych i dotyczą okresu sprawozdawczego od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku oraz okresu porównawczego od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku.

PODSUMOWANIE

Spółka prowadzi działalność w ramach dwóch linii biznesowych:

1. Ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym („UFK”), a także ubezpieczenia na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe,
2. Pozostałe ubezpieczenia na życie.

Na potrzeby niniejszego sprawozdania wyłącznie linia biznesowa: ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, a także ubezpieczenia na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe jest uznawana za istotną linię biznesową.

Spółka prowadzi licencjonowaną działalność w zakresie opisanym powyżej, wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W Spółce istnieje system zarządzania zgodny z wymogami Dyrektywy oraz Ustawy. Powołano osoby nadzorujące funkcje kluczowe.

W Spółce obowiązują regulacje wewnętrzne dotyczące obszarów istotnych, wskazanych przez Ustawę:

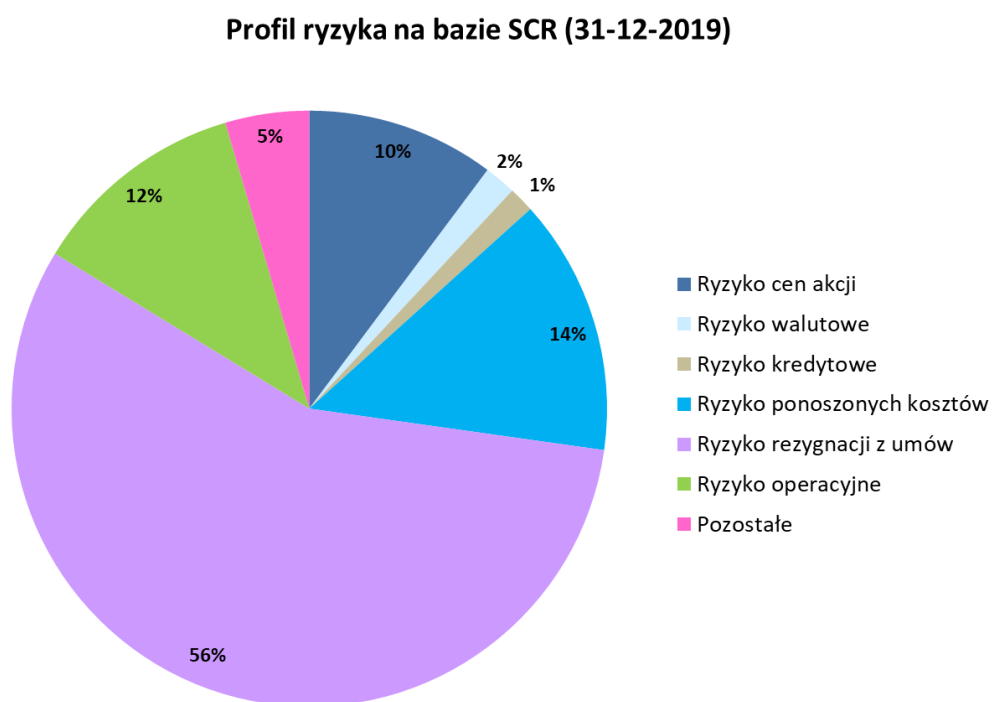
- struktury organizacyjnej (w tym działalności komitetów)
- zarządzania ryzykiem (w tym: własnej oceny ryzyk i wypłacalności „ORSA”)
- kontroli wewnętrznej

- outsourcingu
- obszaru dotyczącego wynagrodzeń oraz kompetencji i reputacji

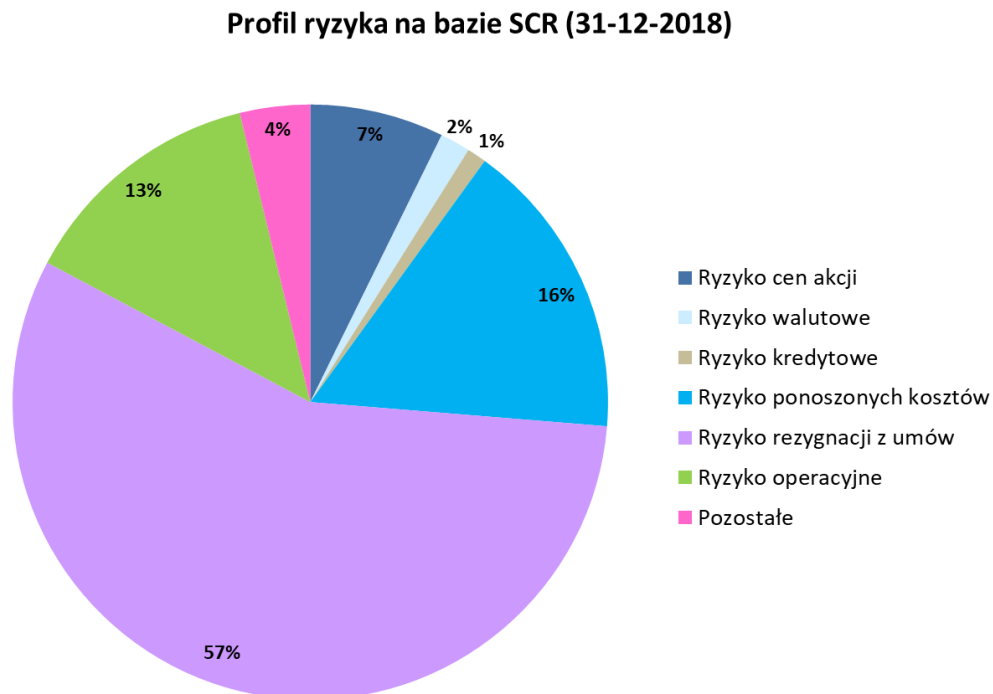
Spółka posiada ustalony system zarządzania ryzykiem, w ramach którego identyfikuje, zarządza, monitoruje i raportuje informacje dotyczące istotnych ryzyk.

Profil ryzyka Spółki zawiera: ryzyko aktuarialne, ryzyko rynkowe, ryzyko kredytowe oraz ryzyko operacyjne. Ponadto, w ramach systemu zarządzania ryzykiem Spółka identyfikuje ryzyka: płynności, strategiczne, reputacji, związane z wartościami wykupu, otrzymywanych retrocesji, zwrotu prowizji z tytułu rezygnacji z umów, ryzyko nowego biznesu, o których mowa w rozdziale C. Na wykresach 1. oraz 2. przedstawiono strukturę zaalokowanego wymogu kapitałowego na dzień raportowania w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Wykres 1 Profil ryzyka na koniec 2019 r.

Wykres 2 Profil ryzyka na koniec 2018 r.

Spółka posiada regulacje wewnętrzne dotyczące zarządzania kapitałem, które obejmują między innymi monitorowanie pozycji kapitałowej, proces informowania Rady Nadzorczej przez Zarząd oraz planowanie kapitałowe w ramach tworzenia planu finansowego. Plany kapitałowe uwzględniają planowane dywidendy oraz podatek od niektórych instytucji finansowych („podatek od aktywów”). W ramach corocznej własnej oceny ryzyk i wypłacalności Spółka ocenia perspektywnie spełnienie wymagań kapitałowych w perspektywie planu finansowego. Własna ocena ryzyk i wypłacalności jest wykonywana na podstawie zasad określonych w dokumentacji wewnętrznej Spółki.

Model biznesowy Spółki opiera się na czterech filarach:

- szeroka gama produktów w formie umów ubezpieczenia na życie z UFK
- stopniowy rozwój oferty w segmencie tradycyjnych ubezpieczeń na życie
- dystrybucja oparta o instytucje finansowe oraz kanał multiagencyjny
- relacje z klientami

Spółka kontynuuje działania mające na celu dostosowanie się do kolejnych zmian regulacyjnych jak również dostosowanie modelu biznesowego do powstałych wyzwań rynkowych związanych głównie z potrzebą zmian w obszarze produktów, rozwojem nowych kanałów dystrybucji a w szczególności odbudową relacji biznesowych w segmencie dystrybucji bankowej jak również działań utrzymaniowych skierowanych bezpośrednio do klientów firmy mających na celu wzrost świadomości posiadanych produktów, wzmocnienie obszaru relacyjnego a w efekcie końcowym wzrost satysfakcji oraz utrzymania produktu. Zakres prac związanych z rozwojem oferty produktowej koncentrował się w dużym stopniu na

rozwoju produktów tradycyjnych ubezpieczeń na życie kierowanych do klientów indywidualnych, stworzeniu koncepcji nowej generacji produktów oszczędnościowych opartych o rozwiązania UFK jak również rozwój kompetencji i zakresu świadczonych usług zarządzania aktywami w ramach istniejących możliwości Towarzystwa. Ten zakres działań powodował bardzo duże zaangażowanie zasobów po stronie Marketingu, Rozwoju Biznesu, Obsługi Klienta oraz IT w procesy związane z przemodelowaniem funkcjonalności aktualnego systemu operacyjnego IT, wypracowaniem nowego modelu kultury funkcjonalnej w zakresie IT polegającej na świadomej budowie, promocji i rozwoju relacji technologicznych z klientami Towarzystwa, przy jednoczesnej weryfikacji działających procesów obsługowych.

Spółka konsekwentnie rozwija działania, których celem jest utrzymanie obecnych klientów oraz zapewnienia oczekiwanego modelu obsługi. W ostatnich kilkunastu miesiącach zostały rozbudowane zdolności organizacyjne do prowadzenia działań zarówno proaktywnych, inicjowanych przez Spółkę, jak również reaktywnych, będących odpowiedzią na działania klientów. Wzrost liczby punktów kontaktu wymagał równoległej rozbudowy oferty wspierającej te działania, w skład której wchodzi zarówno elementy edukacyjne, rozwiązania w zakresie prowadzenia portfela UFK jak również szereg specjalnych ofert premiujących lojalność klientów.

Spółka kontynuuje politykę redukcji kosztów prowadzenia działalności. W 2019 Spółka wycofała się ze sponsorowania i organizacji maratonów rowerowych MTB. Wprowadzono też kolejne zmiany w strukturze organizacyjnej przedsiębiorstwa pozwalające na dalsze oszczędności kosztów personalnych. Pełny efekt działań podjętych w 2019 roku będzie widoczny dopiero w roku 2020.

Wynik z działalności ubezpieczeniowej

W 2019 roku Spółka zanotowała obroty mierzone wysokością składki przypisanej brutto w wysokości 234 486 tys. zł, co stanowi spadek o 24% w porównaniu do 2018 roku. Koszty odszkodowań i świadczeń w tym okresie ukształtowały się na poziomie 387 162 tys. zł i były niższe o 55% niż w roku 2018.

W 2019 roku nastąpiło obniżenie poziomu rezerw techniczno-ubebezpieczeniowych (o 99 330 tys. zł), wskutek wysokiego poziomu rezygnacji z umów ubezpieczeń.

W 2019 roku Spółka poniosła koszty działalności ubezpieczeniowej w wysokości 50 841 tys. zł.

W 2019 Spółka osiągnęła zysk techniczny w wysokości 5 902 tys. zł wobec straty technicznej w wysokości 18 531 tys. zł w 2018 roku.

Wynik z działalności operacyjnej

Wynik brutto z działalności operacyjnej w 2019 roku wyniósł 20 274 tys. zł wobec straty brutto w wysokości 10 231 tys. zł w roku poprzednim. Istotną kontrybucją do wyniku operacyjnego był otrzymany zwrot nadpłaconego w latach wcześniejszych podatku od niektórych instytucji finansowych (tzw. podatku bankowego) w kwocie 20 480 tys. zł.

Wynik z działalności inwestycyjnej

W 2019 roku został osiągnięty przychód z inwestycji własnych na poziomie 5 003 tys. zł (wobec 2 276 tys. zł w 2018 roku). Na wynik ten składały się przychody z obligacji skarbowych w kwocie 4 397 tys. zł oraz przychody z depozytów bankowych w kwocie 606 tys. zł.

W roku 2019 wskaźniki rentowności lokat wyniosły 8,1% oraz 1,0%, odpowiednio dla inwestycji w dłużne papiery wartościowe oraz dla lokat terminowych. Ogólny wskaźnik rentowności lokat na koniec 2019 roku wyniósł 2,0% i reprezentuje wzrost w stosunku do 2018 roku. Wzrost ten wynika bezpośrednio z realizacji zysku na sprzedaży dłużnych papierów wartościowych.

Spółka zakończyła rok 2019 z zyskiem netto w wysokości 13 238 tys. zł.

Kapitałowy wymóg wypłacalności SCR i minimalny wymóg wypłacalności MCR

Na 31 grudnia 2019 roku środki własne Spółki w wysokości 154 015 tys. zł (wobec 144 563 tys. zł na koniec roku 2018) przewyższały wartość kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR), który na 31 grudnia 2019 roku wyniósł 79 005 tys. zł (wobec 95 502 tys. zł na koniec roku 2018). Minimalny wymóg wypłacalności (MCR) na ten dzień wyniósł 19 751 tys. zł (wobec 23 875 tys. zł na koniec roku 2018).

Na 31 grudnia 2019 roku Spółka wykazała zgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności i minimalnym wymogiem wypłacalności.

Pokrycie środkami własnymi kapitałowego wymogu wypłacalności na koniec 2019 roku stanowiło 195% (wobec 151% na koniec roku 2018). Pokrycie środkami własnymi minimalnego wymogu wypłacalności stanowiło 648% (wobec 605% na koniec roku 2018).

Wycena aktywów i zobowiązań wymaga podejścia ekonomicznego, spójnego z informacjami z rynku. Z tego względu wycena poszczególnych pozycji aktywów i zobowiązań, w szczególności zobowiązań ubezpieczeniowych, nie jest tożsama z wyceną ujętą w sprawozdaniu finansowym.

A. DZIAŁALNOŚĆ I WYNIKI

A.1 DZIAŁALNOŚĆ

A.1.1 NAZWA I FORMA PRAWNA ZAKŁADU

Vienna Life Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group z siedzibą w Warszawie, przy ulicy Cybernetyki 7, 02-677 Warszawa, została zawiązana Aktem Notarialnym w dniu 23 kwietnia 1999 roku. Spółka jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000056463. Spółce nadano numer statystyczny REGON 016006836 oraz numer NIP 951-19-33-418. Kapitał zakładowy wynosi 82 000 tys. zł i został opłacony w całości. Spółka, będąca zakładem ubezpieczeń, wykonuje działalność w formie spółki akcyjnej.

Zgodnie ze Statutem Spółki aktualnym na dzień podpisania niniejszego sprawozdania, przedmiotem działalności Spółki jest prowadzenie działalności ubezpieczeniowej bezpośredniej i reasekuracyjnej

biernej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz za granicą, w zakresie następujących grup ubezpieczeń:

- a) ubezpieczenia na życie,
- b) ubezpieczenia posagowe, zaopatrzenia dzieci,
- c) ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z UFK, a także ubezpieczenia na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe,
- d) ubezpieczenia rentowe,
- e) ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe, jeżeli są uzupełnieniem ubezpieczeń wymienionych w powyższych grupach.

Spółka może prowadzić działalność reasekuracyjną czynną w zakresie ubezpieczeń na życie, jeżeli są związane z UFK, a także ubezpieczeń na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe oraz w zakresie ubezpieczeń wypadkowych i chorobowych, jeżeli są uzupełnieniem ubezpieczeń wymienionych w grupach wskazanych w lit. a) – d) powyżej.

Ponadto, Spółka może:

- pośredniczyć w imieniu lub na rzecz podmiotów wykonujących czynności bankowe przy zawieraniu umów w ramach wykonywania tych czynności, na zasadach określonych w przepisach prawa, tj. wykonywać pozostałą działalność wspomagającą usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych
- pośredniczyć w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych lub tytułów uczestnictwa funduszy zagranicznych, funduszy inwestycyjnych otwartych z siedzibą w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz funduszy inwestycyjnych otwartych z siedzibą w państwach należących do OECD, innych niż państwo członkowskie Unii Europejskiej, na zasadach określonych w przepisach prawa, tj. wykonywać pozostałą działalność wspomagającą usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych

Przedmiot działalności Spółki obejmuje również działalność związaną z działalnością ubezpieczeniową, tj. działalność związaną z oceną ryzyka i szacowaniem poniesionych strat oraz pozostałą działalność wspomagającą ubezpieczenia i fundusze emerytalne.

A.1.2 NAZWA I DANE KONTAKTOWE ORGANU NADZORU ODPOWIEDZIALNEGO ZA NADZÓR FINANSOWY NAD ZAKŁADEM ORAZ NAZWA I DANE KONTAKTOWE ORGANU NADZORU SPRAWUJĄCEGO NADZÓR NAD GRUPĄ, DO KTÓREJ NALEŻY ZAKŁAD

Spółka w zakresie swojej statutowej działalności jest nadzorowana przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego z siedzibą w Warszawie, ul. Piękna 20, 00-549 Warszawa. Organem właściwym do wykonywania nadzoru nad Vienna Insurance Group jest Financial Market Authority (Austria) z siedzibą w Wiedniu, Otto-Wagner-Platz 5, A-1090 Vienna.

A.1.3 DANE KONTAKTOWE BIEGŁEGO REWIDENTA ZAKŁADU

Biegłym rewidentem Spółki uprawnionym do badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej wykonywania w roku 2019 jest pani Mariola Małgorzata Szczesiak, nr ewidencyjny 9794, reprezentująca KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k., nr ewidencyjny 3546, ul. Inflancka 4a, 00-189 Warszawa.

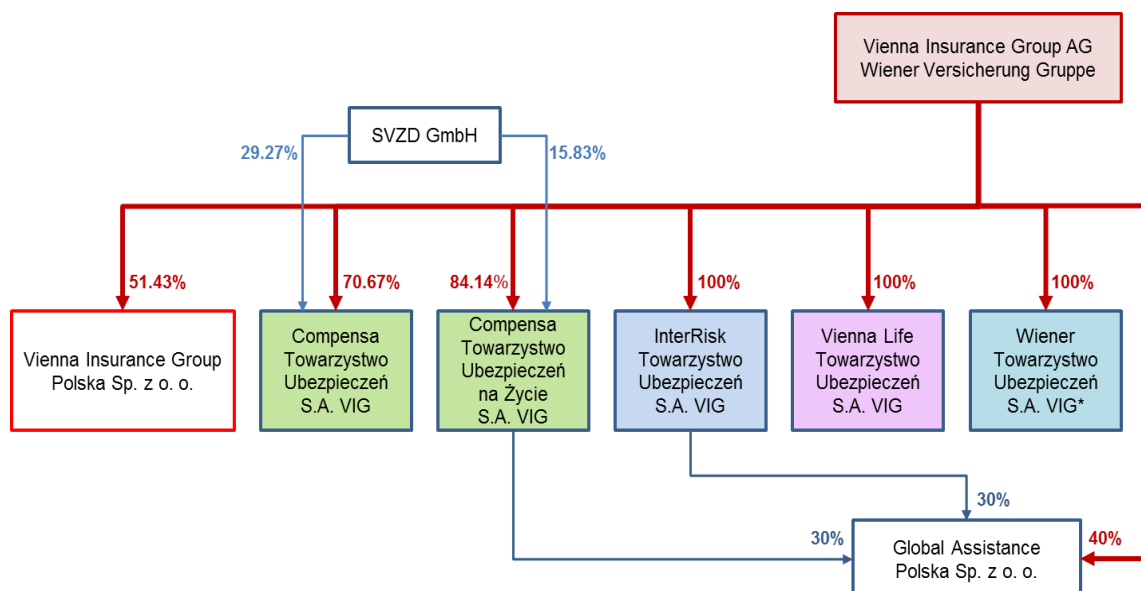
A.1.4 INFORMACJE DOTYCZĄCE UDZIAŁOWCÓW

Jedynym akcjonariuszem Spółki jest Vienna Insurance Group AG Wiener Versicherung Gruppe, spółka akcyjna prawa austriackiego z siedzibą w Wiedniu, Schottenring 30, A-1010 Wiedeń, Austria. Akcjonariusz posiada 100% (sto procent) kapitału zakładowego Spółki, to jest 82 000 akcji imiennych zwykłych serii A, B, C, D, E, F o wartości nominalnej 1 tys. zł każda, oraz dysponuje 82 000 głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki.

A.1.5 POZYCJA SPÓŁKI W PRAWNEJ STRUKTURZE GRUPY

Schemat organizacyjny Vienna Insurance Group („grupa VIG”), której częścią jest Spółka.

UPROSZCZONA STRUKTURA GRUPY VIG

*W dniu 28.02.2019 r. Vienna Insurance Group AG Wiener Versicherung Gruppe sfinalizowała transakcję nabycia 100% akcji Towarzystwa Ubezpieczeń Gothaer TU S.A. (obecna nazwa Wiener TU S.A. VIG).

Szczegółowe informacje na temat pozycji Spółki w prawnej strukturze grupy są zawarte w rocznym sprawozdaniu finansowym grupy VIG za rok 2019 (Annual Financial Statements 2019 Vienna Insurance Group) zamieszczonym na stronie internetowej: www.vig.com.

A.1.6 ISTOTNE LINIE BIZNESOWE ZAKŁADU ORAZ ISTOTNE OBSZARY GEOGRAFICZNE, NA KTÓRYCH ZAKŁAD PROWADZI DZIAŁALNOŚĆ

Na podstawie art. 80 Dyrektywy i art. 232 Ustawy Spółka rozpoznała dwie linie biznesowe:

1. ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z UFK, a także ubezpieczenia na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe
2. pozostałe ubezpieczenia na życie

Na potrzeby niniejszego sprawozdania wyłącznie linia biznesowa: ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z UFK, a także ubezpieczenia na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe jest uznawana za istotną linię biznesową (99,5% składki przypisanej brutto związane było z tą linią biznesową).

Spółka prowadzi licencjonowaną działalność w zakresie opisanym powyżej, wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jakkolwiek Statut Spółki (vide §3) dopuszcza możliwość działania przez Spółkę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w tym tworzenia oddziałów i jednostek.

A.1.7 ISTOTNE ZDARZENIA GOSPODARCZE I INNE, KTÓRE MIAŁY MIEJSCE W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM, I KTÓRE WYWARŁY ISTOTNY WPŁYW NA ZAKŁAD

W okresie sprawozdawczym miały miejsca następujące zdarzenia, które wywarły znaczący wpływ na działalność Spółki:

1) Hossa przede wszystkim na rynkach zagranicznych

Rok 2019 był okresem zauważalnej dychotomii pomiędzy zachowaniem się spółek na giełdach zagranicznych, a krajowej GPW. Jeśli w przypadku rynków rozwiniętych możemy mówić o hossie, WIG20 kolejny już rok z rzędu tracił na wartości.

Po przecenach w drugiej połowie 2018 rok, rok 2019 był okresem niemal nieustających wzrostów na giełdzie amerykańskiej. Indeks S&P 500 zyskał 28,8%, zaś indeks Nasdaq 35,2%. W obydwu przypadkach ustanowione zostały nowe historyczne rekordy poziomów indeksów. Podobnie wyglądała sytuacja w Europie Zachodniej, gdzie niemiecki DAX zyskał 25,5%, zaś francuski CAC40 26,7%. Warto jednak zaznaczyć, że wzrosty na rynkach rozwiniętych miały miejsce po bardzo silnych spadkach w roku 2018. Tym samym stopa zwrotu na rynku amerykańskim od szczytu w 2018 roku do końca 2019 wyniosła w przypadku indeksu S&P 500 9,8%, zaś w przypadku indeksu Nasdaq 10,3%. Są to oczywiście dość wysokie wartości i chociaż trudno porównać je z rocznymi stopami zwrotu, mówią nieco więcej o koniunkturze na amerykańskim rynku akcji. Z analogiczną sytuacją mamy do czynienia w Europie Zachodniej, i tak przykładowo podobnie liczona stopa zwrotu dla indeksu DAX wyniosła -2,5%, zaś w przypadku francuskiego CAC 40 +5,6%.

W przypadku rynków rozwiniętych można powiedzieć, że indeksy giełdowe rosły pomimo czynników ryzyka, a nie dzięki nim. W Europie Zachodniej przez niemal cały rok pogarszały się dane gospodarcze, utrzymywała się również niepewność związana z Brexitem. Problem wojny handlowej został połowicznie rozstrzygnięty dopiero w grudniu 2019 roku. Pomimo wysokiej niepewności w otoczeniu indeksom

udało się w zauważalny sposób zyskiwać na wartości. Pomagała na pewno polityka monetarna EBC oraz Fed. W 2019 roku Federal Open Market Committee, ku zaskoczeniu rynków nie tylko nie kontynuował cyklu podwyżek stop procentowych, ale również na przestrzeni 2019 roku 3 krotnie obniżył wysokość stóp, równocześnie łagodząc pozostałe parametry polityki monetarnej. Podobną politykę prowadził Europejski Bank Centralny, który we wrześniu 2019 roku zdecydował się na obniżkę stóp procentowych i powrót do programu skupu aktywów.

Nieco inaczej przebiegał 2019 rok na warszawskim rynku giełdowym, gdzie krajowy rynek był mocno zdefragmentaryzowany. Indeks dużych spółek spadł drugi rok z rzędu, o 5,5%. Wartość indeksu średnich spółek nie zmieniła się na przestrzeni 2019 roku. Wyjątkiem był tutaj SWIG80, skupiający małe spółki, który zyskał w 2019 roku niemal 14%. Było to jednak w dużej mierze efektem odreagowania po gwałtownych spadkach w 2018 roku.

Kluczowy wydaje się kolejny już rok z rzędu słaby wynik dużych spółek. W 2019 roku znajdowały się one pod presją szeregu czynników, związanych zarówno z presją inwestorów zagranicznych, spowodowaną zmianami w strukturach indeksów MSCI, za czym stała podaż na krajowy rynek akcji, jak i ogólna ekspozycją na ryzyko geopolityczne. Za spadkami stały również wewnętrzne czynniki, jak presja na spółki bankowe po wyrokach TSUE oraz nie zawsze entuzjastycznie przyjmowanych projektów fuzji i przejęć wybranych spółek.

Wzrosty w 2019 na GPW dotyczyły przede wszystkim wybranych średnich i małych spółek. Lepsze wyniki tych segmentów wynikają zarówno z potrzeby odrobienia bardzo silnych spadków z lat poprzednich, jak również poprawy sytuacji fundamentalnej części spółek. Poziom wycen pomimo wzrostów z 2019 w dalszym ciągu utrzymuje się na niskim poziomie, co może oznaczać, że w 2020 roku część spółek z uwagi na niskie wyceny ma szansę kontynuować wzrosty, zaś część z nich, przede wszystkim mniejszych podmiotów, może zostać zdjeta z rynku.

Średni zysk UFK akcji polskich uniwersalnych (inwestujących w szerokie spektrum spółek notowanych na GPW, tj. zarówno w duże, jak również małe i średnie spółki) w 2019 wyniósł 0,39%. Dużo lepsze wyniki osiągnęły UFK inwestujące na rynkach rozwiniętych, gdzie średni wynik w 2019 roku wyniósł 14,56%, przy czym najlepsze fundusze, inwestujące w spółki technologiczne, osiągnęły wyniki rzędu +38%.

2) Działania podejmowane przez Spółkę w celu ochrony aktywów UFK

W 2019 r. Spółka zrealizowała szereg działań retencyjnych zmierzających do utrzymania klientów:

- a) oferta przedłużenia umowy klientów
- b) wznowienia umów
- c) promowanie klientów, którzy zwiększają składkę
- d) promowanie powrotu do opłacania składki

Dodatkowo Spółka w 2019 roku podejmowała szereg działań wspierających klientów w zakresie prowadzenia portfela UFK. Składały się na to zarówno działania edukacyjne mające na celu wzrost świadomości oraz wiedzy klientów jak również zapewnienie kompleksowego zarządzania rachunkiem UFK.

W obszarze wsparcia klientów w procesie doboru pozycji inwestycyjnych Spółka realizowała następujące inicjatywy:

- a) Miesięcznik inwestycyjny – cykliczny komentarz rynkowy, w którym co miesiąc Spółka starała się wyjaśnić zachowanie rynków finansowych, opisać ich wpływ na strukturę przykładowych portfeli oferowanych przez Spółkę oraz przedstawić własną ocenę perspektyw dla rynku na nadchodzące miesiące,
- b) przykładowe portfele – publikowane co miesiąc w Miesięczniku Inwestycyjnym, przedstawiające przykładowy podział portfela na klasy aktywów, w zależności od profilu ryzyka inwestycyjnego,
- c) Fund Alert – usługa w ramach której wysyłaliśmy powiadomienia, gdy zmiana wartości UFK przekroczy ustalony próg zmienności (w górę lub w dół) ustalony dla danej klasy aktywów lub konkretnego funduszu.

W ramach rozwiązań kompleksowego zarządzania rachunkiem funduszy czyli UFK inPlus oraz UFK Vector Stabilny, Spółka stara się w proaktywny sposób reagować na zmiany otoczenia rynkowego. W skali całego 2019 roku w portfelach przeważały aktywa bezpieczne, stabilizując ich wartość, przy czym stopniowo rósł udział aktywów ryzykownych, w odpowiedzi na pozytywne trendy rynkowe. Na koniec 2019 r. ryzykowne aktywa w przypadku UFK InPlus stanowiły ok. 40% portfela, przy czym średnie zaangażowanie nie przekraczało 25%. Pomimo utrzymywania bardzo zachowawczego podejścia do otwierania portfeli na ryzyko, udało się osiągnąć wyniki w zakresie od +2,95% do +4,25% w skali roku. Fundusze UFK zarządzane wewnętrznie pełnią coraz ważniejszą rolę w stabilizacji wyników portfela polis UFK, a kwota środków w nich zgromadzona na koniec 2019 r. przekroczyła już 40% łącznej kwoty aktywów UFK Spółki.

3) Sytuacja płynnościowa wybranych funduszy

Sytuacja rynkowa

Rok 2019 był na GPW okresem normalizacji, po trudnym roku 2018. Dotyczyło to w szczególności segmentu małych spółek, najsilniej dotkniętego spadkami w poprzednich okresach. Tym samym indeks sWIG80 osiągnął w 2019 roku stopę zwrotu bliską 14%. Sytuację spółek z tego segmentu można podzielić na 3 fazy. Pierwszy okres, trwający do marca 2019 roku, to częściowe odreagowanie po spadkach, w szczególności z drugiej połowy 2018 roku. Następnie przez kolejne pół roku mogliśmy obserwować stabilizację notowań spółek z tego segmentu, gdzie wzrosty hamowane były obawami o kondycję globalnej gospodarki oraz stopniowymi umorzeniami jednostek funduszy. Ostatni okres to listopad – grudzień ubiegłego roku, gdzie widoczna była poprawa sentymentu inwestorów do tego segmentu spółek. Co ważne, ta ostatnia tendencja kontynuowana jest w roku 2020. Poprawa płynności i powrót inwestorów do tego segmentu akcji pozwolił na częściowe przywrócenie normalnego zarządzania i płynności funduszy zamkniętych dotkniętych w 2018 roku problemami.

Aktualna sytuacja funduszy

W następstwie wydarzeń o bezprecedensowej skali, jakie związane były z emisją niespłaconych obligacji korporacyjnych przez spółkę getBack, pośrednio ucierpiały podmioty mające relacje biznesowe ze spółką getBack – dystrybutorzy obligacji (głównie Idea Bank) oraz podmioty zarządzające funduszami inwestycyjnymi, które zatrudniły spółkę getBack jako zarządzającego portfelem wierzytelności w zarządzanych przez siebie sekurytyzacyjnych funduszach inwestycyjnych, a dodatkowo mające z getBackiem głębsze relacje biznesowe (dotyczące np. transakcji sprzedaży spółki EGB przez podmioty powiązane z Altus TFI do spółki getBack).

Rozgłos medialny wokół getBacku doprowadził do masowego odwrotu klientów od Idea Banku oraz m.in. funduszy Altus TFI, co nałożyło się na brak płynności i głębokie przeceny w segmencie małych i średnich spółek notowanych na GPW. Jednym ze skutków tych wydarzeń było przekazanie przez Altus TFI w styczniu 2019 roku zarządzania wybranymi funduszami zamkniętymi do Rockbridge TFI S.A. i ograniczenie płynności tych funduszy.

Spółka w marcu 2019 złożyła odpowiednie zlecenia wykupu certyfikatów inwestycyjnych. Skutkowało to realizacją istotnej części zleceń wykupu certyfikatów inwestycyjnych w przypadku wybranych funduszy w kwietniu 2019 roku (różną dla różnych funduszy, w przedziale od ok. 11% do 100% wartości wynikających ze zleceń klienckich). Do grudnia 2019 roku jeden fundusz realizował wykupy w ograniczonym stopniu (redukcja), zaś wybrane (dwa) fundusze zamknięte nie realizowały wykupu certyfikatów inwestycyjnych. W grudniu 2019 jeden z funduszy wcześniej nie realizujący wykupu certyfikatów inwestycyjnych, zrealizował wszystkie, w tym nie obsłużone wcześniej zlecenia wykupu certyfikatów inwestycyjnych. W lutym 2020 zrealizowana została istotna część zleceń wykupu certyfikatów inwestycyjnych w przypadku wybranych (dwóch) funduszy, w przedziale od 35% do 59% wartości wynikających ze zleceń klienckich.

W ocenie Spółki działania podejmowane przez Spółkę (w tym z pozycji uczestnika Zgromadzeń Inwestorów), umożliwią dalszą realizację zleceń w nadchodzących kwartałach.

Spółka w aktywny sposób komunikowała klientom rozwój wydarzeń od początku identyfikacji problemów wybranych funduszy inwestycyjnych. Klienci Spółki nie zostali jednak obojętni na docierające do nich doniesienia medialne i aktywnie składali zlecenia wykonania transakcji w ramach wybranych UFK.

4) Niestabilne i niepewne otoczenie prawne, zmiany w linii orzecznictwa i ich wpływ na działalność Spółki

Spółka od wielu lat funkcjonuje w niepewnym i niestabilnym otoczeniu prawnym. Normy prawne dotyczące ubezpieczeń na życie, a w szczególności ubezpieczeń na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, mają charakter jedynie ogólny i niepełny. Dlatego też wiele zagadnień prawnych w tej dziedzinie budzi kontrowersje i spory, zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie. Tytułem przykładu można wskazać kwestię świadczeń głównych z umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym oraz kwestię sposobu i zakresu zastosowania przepisów Kodeksu cywilnego do tej umowy, w szczególności przepisów szczególnych dotyczących przedawnienia roszczeń z umowy ubezpieczenia. Spory te są tak istotne, że sądy powszechne, rozstrzygając sprawy indywidualne, kierują do Sądu Najwyższego pytania prawne zmierzające do rozstrzygnięcia spornych zagadnień.

Pod koniec października 2019 roku Komisja Nadzoru Finansowego poinformowała o przyjęciu założeń interwencji produktowej, dotyczącej ubezpieczeń na życie z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi. Rozpoczęte prace dotyczą ograniczenia możliwości wprowadzania do obrotu, dystrybucji oraz sprzedaży ubezpieczeń na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, charakteryzujących się nieakceptowalnymi z punktu widzenia organu nadzoru cechami. Działania takie wymagają planowania oferty produktowej w przyszłości z uwzględnieniem wymagań nadzorczych, które są w trakcie opracowywania.

5) Aktywność kancelarii odszkodowawczych oraz działalność Spółki na rzecz polubownego załatwiania sporów

Spółka w 2019 roku obserwowała nadal znaczną aktywność kancelarii odszkodowawczych, wciąż poszukujących nowych źródeł przychodu. Kancelarie te prowadzą szeroką działalność marketingową i na szeroką skalę pozyskują klientów, nie zawsze zgodnie z dobrymi obyczajami czy przepisami prawa, często namawiając klientów do rozwiązywania umów i zgłaszania roszczeń do ubezpieczycieli, przyczyniając się do dalszego wzrostu liczby roszczeń. Działanie takie może być również niekorzystne dla klientów, którzy realizując świadczenia wykupu niweczą zamierzony i podstawowy cel zawarcia umów, tj. uzyskanie świadczenia z tytułu dożycia, które miało zapewnić im środki finansowe na konkretny cel, przede wszystkim na emeryturę.

Podmioty te w istotnej części pozyskują roszczenia agresywnymi metodami marketingowymi, w tym również tworząc „czarny PR” firm ubezpieczeniowych. Kancelarie odszkodowawcze uderzają w zaufanie klientów do ubezpieczycieli.

Warto zauważyć, że często kancelarie odszkodowawcze obciążają konsumentów wysokimi kosztami dochodzenia roszczeń, w szczególności prowizją od kwot uzyskanych od Spółki. W wielu przypadkach konsumenci mogliby otrzymać podobne kwoty w znacznie krótszym terminie, gdyby zdecydowali się na polubowne rozwiązywanie sporów. Spółka aktywnie zachęca klientów wnoszących reklamacje do podejmowania mediacji. W 2019 roku 87% spraw rozpatrzonych w ramach postępowań mediacyjnych prowadzonych w Centrum Mediacji Sądu Polubownego przy KNF zakończyło się zawarciem ugód z klientami.

6) Zwrot nadpłaconego podatku od niektórych instytucji finansowych (PIF)

W okresie od lutego 2016 do maja 2019 roku Spółka była stroną porozumienia zawartego pomiędzy podmiotami grupy VIG w Polsce będącymi płatnikami PIF. Na mocy powyższego porozumienia Vienna Life współdzieliła określoną w art. 5 ust 2 ustawy o z dnia 15 stycznia 2016 o podatku od niektórych instytucji finansowych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1836 t.j.) kwotę wolną od opodatkowania PIF w wysokości 2 mld złotych, pomiędzy wszystkie podmioty uczestniczące w Porozumieniu.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie wyrokiem z 11 lipca 2018 roku (sygn. III SA/Wa 3664/17) ustalił, a Naczelny Sąd Administracyjny wyrokiem z dnia 2 lipca 2019 roku (sygn. II FSK 134/19) potwierdził, że Spółka jest uprawniona do zastosowania całej kwoty wolnej 2 mld złotych.

W efekcie Spółka w dniu 30 września 2019 roku uzyskała zwrot nadpłaconego podatku za okres od lutego 2016 do maja 2019 w kwocie 20 480 tys. złotych.

Począwszy od czerwca 2019 roku Spółka nalicza i płaci PIF z wykorzystaniem całej kwoty wolnej 2 mld złotych.

7) Proces optymalizacji kosztowej

W odpowiedzi na zmianę otoczenia rynkowego, skutkującą brakiem możliwości utrzymania oczekiwanych wolumenów sprzedaży w dotychczasowym modelu, Zarząd Spółki kontynuował proces redukcji kosztów w szczególności dotyczący obszarów Spółki ściśle związanych z dotychczasowymi kanałami sprzedaży. Najważniejszymi z nich było wycofanie Spółki ze sponsorowania organizacji

maratonów MTB. Dodatkowo istotną redukcję kosztów w 2019 roku uzyskano na skutek zamknięcia 5 terenowych Biur Obsługi Klienta w połowie 2018 roku, zastępując usługi przez nie świadczone na rzecz obecnych klientów nowopowstałym Centrum Kompetencyjnym. Ponadto wprowadzono zmiany w strukturze organizacyjnej przedsiębiorstwa pozwalające na dalsze oszczędności kosztów personalnych. Łącznie działania te przyniosły Spółce 3,5 mln złotych oszczędności w 2019 roku.

Proces redukcji kosztów administracyjnych ze względu na swój charakter, obowiązujące przepisy prawa oraz zapisy umów zawartych przez Spółkę tylko częściowo wpłynął na wynik 2019 roku, całkowity efekt zmian wprowadzonych w 2019 będzie widoczny dopiero w 2020 roku, w którym Spółka planuje dalsze 1,9 mln złotych oszczędności z tego tytułu.

8) Zmiany w przepisach prawa mające wpływ na działalność Spółki w 2019 roku

Kluczowe zmiany w przepisach prawnych w 2019 roku, mające znaczny wpływ na działalność Spółki to:

- Projekt ustawy o świadczeniu usług w zakresie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wynikających z czynu niedozwolonego

Z uwagi na liczne przypadki reprezentowanie klientów Spółki przez tzw. kancelarie odszkodowawcze, Spółka monitoruje regulacje prawne wprowadzane dla tej części rynku.

- Ustawa z dnia 4 października 2018 r. o Pracowniczych Planach Kapitałowych

Spółka, jako pracodawca przygotowuje się do wdrożenia Pracowniczych Planów Kapitałowych w terminie ustawowym.

Szeroki zakres zmian przepisów prawa, które regulują istotne obszary działalności Spółki wymaga kontynuowania podjętych w poprzednich okresach prac oraz utrzymania znacznego zaangażowania pracowników Spółki w ramach prowadzonych projektów.

A.2 WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ

Wynik z działalności ubezpieczeniowej został wyliczony zgodnie z zasadami sporządzania sprawozdania finansowego.

Poniższa tabela prezentuje wybrane istotne pozycje rachunku technicznego za lata 2018-2019.

Tabela 1 Wybrane elementy rachunku technicznego

Wybrane elementy rachunku technicznego	W roku 2018	W roku 2019
Składka przypisana brutto	307 961	234 486
w tym UFK	306 341	232 973
Wynik z działalności lokacyjnej	-237 407	87 774
w tym UFK	-237 407	87 774
Odszkodowania i świadczenia	859 217	387 163
w tym UFK	858 802	385 338
Zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-786 584	99 330
w tym UFK	-786 631	97 022
Koszty działalności ubezpieczeniowej	43 437	50 841
w tym UFK	43 139	50 495
Koszty akwizycji	9 595	20 328
w tym UFK	9 478	20 179
Koszty administracyjne	34 317	30 513
w tym UFK	34 136	30 316
Prowizje reasekuracyjne	-475	0
w tym UFK	-475	0

W 2019 roku Spółka zanotowała obroty mierzone wysokością składki przypisanej brutto w wysokości 234 486 tys. zł. Poziom ten jest niższy o 24% w porównaniu do roku 2018. Na niższy poziom składki przypisanej brutto wpłynęło obok wciąż niezadawalającej wysokości nowej sprzedaży zwiększenie częstości wykupów polis dokonywanych przez klientów. 11% przypisu składki pochodziło z ubezpieczeń ze składką jednorazową, a 89% z ubezpieczeń ze składką regularną.

Wynik z inwestycji liczony na jako suma przychodów z lokat terminowych w instytucjach kredytowych, przychodów z dłużnych papierów wartościowych, wyniku z realizacji lokat, niezrealizowanych zysków i strat na lokatach oraz pozostałych kosztów działalności lokacyjnej, w 2019 roku wyniósł 87 774 tys. zł. Na wynik ten składa się wynik z inwestycji środków klientów w kwocie 84 174 tys. zł, środków Spółki w kwocie 5 003 tys. zł oraz kosztów działalności lokacyjnej w wysokości 2 187 tys. zł. Pozytywny wynik z inwestycji w fundusze jest pochodną dobrej sytuacji na światowych rynkach i w końcu roku również na polskiej giełdzie, opisanej w opisanych w pkt A.1.7.1). Rentowność inwestycji na ryzyko klienta wyniosła w 2019 roku 4,2% i była powyżej zmiany głównego indeksu warszawskiej giełdy 0,3%.

W 2019 roku Spółka poniosła koszty odszkodowań i świadczeń w wysokości 387 162 tys. zł. W porównaniu do 2018 roku koszty te zmniejszyły się o 55%. Spadek wartości odszkodowań i świadczeń był

efektem wysokiej bazy w roku 2018 kiedy to panika związana ze spółką GetBack, wpłynęła na negatywnie na nastroje klientów.

W 2019 roku nastąpiło obniżenie poziomu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (o 99 330 tys. zł), wskutek wyniku wysokiego poziomu rezygnacji z umów ubezpieczeń, której sprzedaż zrealizowana w ciągu roku nie była w stanie zrekompensować.

W 2019 roku Spółka poniosła koszty działalności ubezpieczeniowej w wysokości 50 841 tys. zł, z czego 20 328 tys. zł stanowiły koszty akwizycji, których większość (11 726 tys. zł) stanowiła amortyzacja pozycji aktywowanych w latach ubiegłych. W porównaniu z 2018 rokiem łączne koszty działalności ubezpieczeniowej były wyższe o 17%. Podwyższenie kosztów jest wynikiem niskiej bazy 2018 roku, kiedy to koszty akwizycji były w znacznym stopniu zmniejszone przez zwroty prowizji z tytułu sprzedaży przedwcześnie wykupionych polis. W zakresie kosztów administracyjnych Spółka wygenerowała 11% oszczędności w tym okresie.

Poniższa tabela zawiera zestawienie wyników z działalności ubezpieczeniowej i operacyjnej Spółki w latach 2018 i 2019.

Tabela 2 Wynik z działalności operacyjnej

	W roku 2018	W roku 2019
Wynik techniczny ubezpieczeń na życie	-18 531	5 903
w tym UFK	-19 124	5 566
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie	2 276	1 895
Pozostałe przychody operacyjne	17 339	21 247
Pozostałe koszty operacyjne	11 316	8 770
Wynik z działalności operacyjnej	-10 231	20 274
Podatek dochodowy	-1 672	7 036
Wynik netto	-8 559	13 238

W 2019 roku Spółka wykazała zysk w rachunku technicznym ubezpieczeń na życie w wysokości 5 903 tys. zł. Jest to wynik istotnie lepszy w porównaniu z rokiem 2018 (18 531 tys. zł straty).

Wynik brutto z działalności operacyjnej w 2019 roku wyniósł 20 274 tys. zł (w roku 2018 strata brutto wynosiła 10 231 tys. zł). Istotną kontrybucją do wyniku operacyjnego był zwrot nadpłaconego w latach wcześniejszych podatku od niektórych instytucji finansowych (tzw. podatku bankowego) w kwocie 20 480 tys. zł. Negatywnie natomiast na wynik operacyjny wpłynęły jednorazowo poniesione koszty reorganizacji Spółki, która była konsekwencją polityki dalszej optymalizacji kosztowej.

Spółka zakończyła rok 2019 z zyskiem netto w wysokości 13 238 tys. zł.

A.3 WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ (INWESTYCYJNEJ)

Na koniec 2019 roku aktywa na ryzyko własne Spółki, w których skład wchodzi: lokaty (inne niż aktywa ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń na życie związanych z UFK) oraz środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych, wyniosły 239 391 tys. zł (w roku 2018 wynosiły 251 472 tys. zł). W 2019 roku Spółka odnotowała przychód z inwestycji własnych na poziomie 5 003 tys. zł (wobec 2 276 tys. zł w 2018 roku). Na wynik ten składały się przychody z obligacji skarbowych w kwocie 4 397 tys. zł oraz przychody z depozytów bankowych w kwocie 606 tys. zł.

W roku 2019 wskaźniki rentowności lokat wyniosły 8,1% oraz 1,0%, odpowiednio dla inwestycji w dłużne papiery wartościowe oraz dla lokat terminowych. Ogólny wskaźnik rentowności lokat na koniec 2019 roku wyniósł 2,0 % i reprezentuje wzrost w stosunku do roku 2018, co zależało od realizacji zysków na sprzedaży obligacji skarbowych.

Spółka poniosła w 2019 roku koszty działalności lokacyjnej w wysokości 16 tys. zł, związane z utrzymywaniem rejestru papierów wartościowych i świadczeniem usług powierniczych przez bank. Koszty te wzrosły w związku z większym poziomem obligacji w portfelu Spółki z 12 tys. zł w 2018 roku.

Wynik z działalności lokacyjnej został wyliczony zgodnie z zasadami sporządzania sprawozdania finansowego.

Poniższa tabela prezentuje kluczowe pozycje działalności lokacyjnej.

Tabela 3 Kluczowe pozycje działalności lokacyjnej

	Stan na 31 grudnia 2018	Stan na 31 grudnia 2019
Wynik z działalności lokacyjnej	2 276	5 003
Stan aktywów własnych	251 472	239 931
Wskaźnik rentowności lokat	1, 2%	2,0%

Na kapitał z aktualizacji wyceny wpływa wartość przeszacowania aktywów finansowych, zakwalifikowanych do kategorii dostępnych do sprzedaży i wycenianych w wartości godziwej, w kwocie stanowiącej różnicę między wartością godziwą aktywów ustaloną na dzień wyceny, a wartością tych aktywów, wycenioną według skorygowanej ceny nabycia. W przypadku Spółki aktywami tymi były obligacje Skarbu Państwa. Zysk z inwestycji Spółki ujęty w kapitale z aktualizacji wyceny, po uwzględnieniu podatku odroczonego, wyniósł 173 tys. zł, podczas gdy w roku 2018 ta sama pozycja wskazywała zysk w wysokości 1 419 tys. zł. Zmiana wynika ze zrealizowaniem transakcji sprzedaży obligacji w roku 2019.

Wynik z inwestycji aktywów na pokrycie rezerw związanych z UFK został zaprezentowany w punkcie A.2.

A.4 WYNIKI Z POZOSTAŁYCH RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI

W 2019 roku Spółka nie prowadziła działalności innej niż ubezpieczeniowa.

W 2019 roku Spółka nie była leasingodawcą, ani też nie prowadziła działalności sekurytyzacyjnej.

B. SYSTEM ZARZĄDZANIA

B.1 OGÓLNA INFORMACJA O SYSTEMIE ZARZĄDZANIA

System zarządzania obejmuje funkcję zarządzania ryzykiem, funkcję zgodności z przepisami, funkcję audytu wewnętrznego i funkcję aktuarialną oraz zapewnia prawidłowe i ostrożne zarządzanie zakładem ubezpieczeń.

Celem systemu zarządzania jest dążenie do zapewnienia zrównoważonego rozwoju organizacji w jej działaniach wewnętrznych i zewnętrznych oraz uzyskiwanie dodatkowych korzyści dla otoczenia i pracowników poprzez ciągłe zwiększanie efektywności organizacji.

System zarządzania w Spółce zapewnia:

- odpowiednią, przejrzystą strukturę organizacyjną, w której zakresy odpowiedzialności są jasno przypisane i odpowiednio podzielone
- skuteczne przekazywanie informacji.

System zarządzania w Spółce został zaprojektowany w sposób umożliwiający realizację przyjętej strategii. Jest adekwatny do skali i złożoności ryzyk charakterystycznych dla działalności Spółki.

Główne zasady dotyczące systemu zarządzania są opisane w stosownych regulacjach wewnętrznych Spółki. Najważniejsze z nich to:

- Regulamin organizacyjny Spółki
- Regulamin Zarządu
- Zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej
- Zasady funkcjonowania systemu regulacji wewnętrznych oraz opracowywanie, wdrażanie i nadzorowanie dokumentacji systemowej
- Polityka wynagradzania
- Polityka w zakresie wymogów kompetencji i reputacji
- Regulamin funkcji zarządzania ryzykiem
- Regulamin funkcji aktuarialnej
- Regulamin audytu wewnętrznego
- Regulamin funkcji zgodności z przepisami
- Zasady zarządzania ryzykiem
- Polityka outsourcingu

System zarządzania jest poddawany regularnym przeglądom wewnętrznym, których zakres określa Zarząd Spółki.

B.1.1 ZARZĄD I RADA NADZORCZA

Zarząd

Zarząd jest organem statutowym, który pod przewodnictwem Prezesa kieruje działalnością Spółki i działa w jej imieniu na podstawie przepisów prawa, postanowień Statutu Spółki, Regulaminu Zarządu oraz innych przepisów wewnętrznych.

Każdemu członkowi Zarządu przyporządkowany jest jeden lub kilka pionów organizacyjnych/jednostek organizacyjnych, w celu umożliwienia podejmowania wewnętrznych decyzji w Spółce.

Niezależnie od podziału kompetencji, cały Zarząd kolegialnie odpowiada za kierowanie Spółką.

W okresie od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku nie wystąpiły zmiany w składzie Zarządu Spółki.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na 31 grudnia 2018 roku w skład Zarządu Spółki wchodził:

- Paweł Ziomba – Prezes Zarządu
- Tomasz Borowski – Członek Zarządu
- Witold Czechowski – Członek Zarządu

W dniu 19 grudnia 2019 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę o powołaniu z dniem 1 stycznia 2020 roku Piotra Tańskiego w skład Zarządu Spółki.

Skład Zarządu nie uległ zmianie na dzień sporządzenia Sprawozdania.

Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza Spółki działa na podstawie przepisów prawa, Statutu Spółki oraz Regulaminu Rady Nadzorczej, który określa jej organizację oraz sposób wykonywania czynności nadzorczych.

Rada składa się przynajmniej z trzech, nie więcej jednak niż dziewięciu członków. Liczbę członków Rady Nadzorczej ustala Walne Zgromadzenie. Walne Zgromadzenie powołuje Członków Rady Nadzorczej.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku w skład Rady Nadzorczej Spółki wchodził:

- Franz Fuchs – Przewodniczący Rady Nadzorczej
- Elisabeth Stadler – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
- Roland Goldsteiner – Członek Rady Nadzorczej
- Dieter Fröhlich – Członek Rady Nadzorczej
- Jan Monkiewicz – Członek Rady Nadzorczej
- Andrzej Witkowski – Członek Rady Nadzorczej
- Marek Belka – Członek Rady Nadzorczej.

Skład Rady Nadzorczej nie uległ zmianie na dzień sporządzenia Sprawozdania.

Rada sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności. Rada Nadzorcza wykonuje swe czynności kolegialnie, może jednak delegować swoich członków do samodzielnego pełnienia określonych czynności nadzorczych. Do zadań Rady Nadzorczej należy przede wszystkim:

- ocena sprawozdania finansowego oraz sprawozdania Zarządu z działalności Spółki za ubiegły rok obrotowy
- ocena wniosku Zarządu w kwestii podziału zysku lub pokrycia strat
- sporządzanie pisemnego sprawozdania z wyników oceny sprawozdania finansowego i sprawozdania Zarządu z działalności Spółki, jak i z oceny wniosku Zarządu w kwestii podziału zysku lub pokrycia strat
- rozpatrywanie innych spraw wnoszonych przez Zarząd
- wybór i odwoływanie Prezesa Zarządu i jego zastępcy, jak również wybór i odwoływanie członków Zarządu oraz zawieszanie w czynnościach tych osób
- ustalanie zasad wynagradzania członków Zarządu
- wybór firmy audytorskiej Spółki
- uchwalanie regulaminu Zarządu
- podejmowanie decyzji w przedmiocie emisji obligacji
- uchwalanie zasad lokowania środków finansowych
- inne sprawy wynikające ze Statutu Spółki lub przepisów prawa

W ramach Rady Nadzorczej działa Komitet Audytu, powołany przez Radę Nadzorczą uchwałą z dnia 15 września 2017 roku. Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na 31 grudnia 2018 roku w skład Komitetu Audytu wchodziło: Jan Monkiewicz, Franz Fuchs, Andrzej Witkowski oraz Marek Belka.

Działalność Komitetu Audytu jest zgodna z przepisami ustawy z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz.U. 2019.1421t.j.).

Do zadań Komitetu Audytu należy w szczególności:

- (i) monitorowanie:
  - a. procesu sprawozdawczości finansowej,
  - b. skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego w Spółce, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej; oraz
  - c. wykonywania czynności rewizji finansowej, w szczególności przeprowadzania przez firmę audytorską badania, z uwzględnieniem wszelkich wniosków i ustaleń Komisji Nadzoru Audytowego wynikających z kontroli przeprowadzonej w firmie audytorskiej.
- (ii) kontrolowanie i monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w szczególności w przypadku, gdy na rzecz Spółki świadczone są przez firmę audytorską inne usługi niż badanie,
- (iii) informowanie Rady Nadzorczej o wynikach badania oraz wyjaśnianie, w jaki sposób badanie to przyczyniło się do rzetelności sprawozdawczości finansowej w Spółce, a także jaka była rola Komitetu Audytu w procesie badania,
- (iv) dokonywanie oceny niezależności biegłego rewidenta oraz wyrażanie zgody na świadczenie przez niego dozwolonych usług niebędących badaniem,
- (v) opracowywanie polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania,

- (vi) opracowywanie polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem,
- (vii) określanie procedury wyboru firmy audytorskiej,
- (viii) przedkładanie Radzie Nadzorczej Rekomendacji Komitetu Audytu w sprawie powołania firmy audytorskiej; oraz
- (ix) przedkładanie właściwym organom lub komórkom organizacyjnym Spółki (w tym w szczególności Zarządowi) zaleceń mających na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej,
- (x) opiniowanie planu audytów wewnętrznych na kolejny rok kalendarzowy.

B.1.2 STRUKTURA ZARZĄDZANIA

Spółka posiada strukturę organizacyjną, która służy wspieraniu realizacji celów strategicznych Spółki i prowadzonej przez nią działalności. Struktura ta jest na bieżąco dostosowywana do zmian celów strategicznych, jak również do zmian zakresu prowadzonej działalności, bądź otoczenia biznesowego organizacji. Struktura organizacyjna Spółki jest opisana w Regulaminie organizacyjnym. Działalnością Spółki kieruje Zarząd, którego skład został przedstawiony w punkcie B.1.1.

Do wspomagania realizacji zadań Spółki należących do kompetencji kilku komórek organizacyjnych powołane zostały komitety:

- 1) Komitet Inwestycyjny
- 2) Komitet Inwestycyjny ds. środków własnych
- 3) Komitet Kredytowy
- 4) Komitet Strategiczny
- 5) Komitet ds. Jakości Danych
- 6) Komitet ds. Zmian w Systemach IT
- 7) Komitet ds. Bezpieczeństwa IT
- 8) Komitet ds. Klienta

Celem komitetów jest przedstawianie Zarządowi Spółki problemów w istniejących kierunkach polityki działań Spółki, wniosków i rekomendacji w oparciu o przeprowadzone analizy i badania w zakresie realizowanych zadań oraz zapewnienie wykonania decyzji podjętych przez Zarząd Spółki.

W Spółce zostały wdrożone następujące funkcje kluczowe:

- 1) Funkcja Aktuariałna, nadzorowana przez Głównego Aktuariusza Spółki (od 14 stycznia 2020 r. osobą nadzorującą funkcję aktuariałną jest Dyrektor Departamentu Aktuariatu),
- 2) Funkcja Audytu Wewnętrznego, nadzorowana przez Kierownika Biura Audytu Wewnętrznego,
- 3) Funkcja Zgodności z Przepisami („Compliance”), nadzorowana przez Głównego Specjalistę ds. Zgodności z Przepisami,
- 4) Funkcja Zarządzania Ryzykiem, nadzorowana przez Dyrektora Biura Zarządzania Ryzykiem.

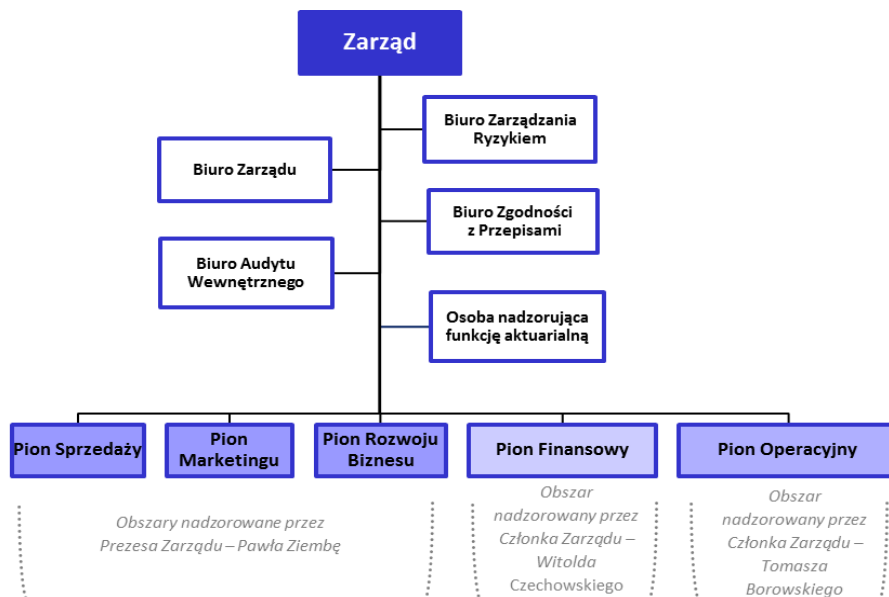
Umieszczenie funkcji kluczowych w strukturze organizacyjnej Spółki zapewnia im odpowiednią niezależność operacyjną.

Zarząd Spółki powołuje osobę nadzorującą funkcję kluczową. Osobami wykonującymi czynności w ramach funkcji kluczowych są wszyscy pracownicy realizujący zadania w ramach danej funkcji. Opis zadań i sposobu wdrożenia poszczególnych funkcji kluczowych zawarty jest w punktach: B.3 – B.6.

W 2019 r. Zarząd podjął decyzję o wprowadzeniu następujących zmian w strukturze organizacyjnej ze skutkiem na 1 stycznia 2020:

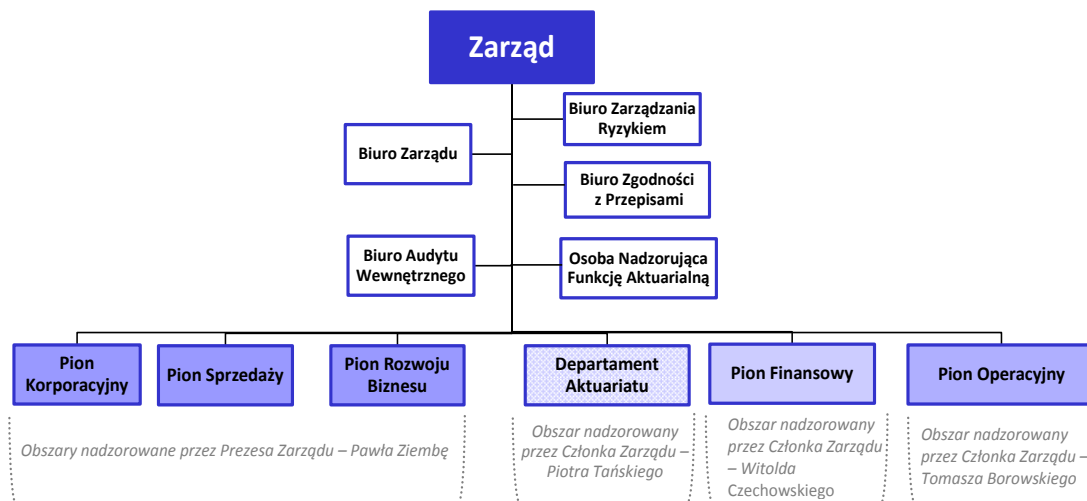
- Wydzielenie z Pionu Finansowego Departamentu Aktuariatu,
- Zintegrowanie obszaru sprzedaży i obszaru marketingu

Schemat organizacyjny Spółki na 31.12.2019

Funkcja zarządzania ryzykiem, funkcja zgodności z przepisami, funkcja aktuarialna i funkcja audytu wewnętrznego podlegają merytorycznie Zarządowi Spółki, ponadto funkcja audytu wewnętrznego raportuje do Rady Nadzorczej

Schemat organizacyjny Spółki od 01.01.2020

B.1.3 INFORMACJA I ŚCIEŻKA RAPORTOWANIA

W Spółce zapewniony jest przepływ informacji, potrzebnych do bieżącej realizacji zadań oraz służących do oceny ich realizacji. System komunikacji, zarówno wewnętrznej, jak i zewnętrznej gwarantuje, że każdy pracownik ma dostęp do informacji niezbędnych do wykonywania przez niego obowiązków.

Procesy komunikacyjne wspierają osiągnięcie celów poprzez efektywny przepływ informacji w obrębie organizacji.

Zarząd i kadra kierownicza mają obowiązek przekazywać pracownikom jednoznaczne komunikaty, które określają oczekiwane postawy pracowników i zakres ich obowiązków, a także ich rolę w organizacji.

Wewnętrzny przepływ informacji zapewnia wewnętrzna poczta elektroniczna, wewnętrzna sieć intranet, bezpośrednie kontakty pomiędzy pracownikami, dyskusje, spotkania oraz zebrania. Istniejące kanały komunikacji umożliwiają pracownikom zgłaszanie istotnych problemów.

Organizacja wewnętrzna ścieżek raportowania opiera się na następujących rodzajach powiązań:

- (i) bezpośredniej zależności służbowej, przy której przełożony ma prawo decydować o zadaniach, jakie powinni wykonywać podwładni i wydawać im polecenia.
- (ii) kompetencji rzeczowej, przy której przełożony komórki organizacyjnej, mimo że nie ma prawa wydawania poleceń pracownikom innych komórek organizacyjnych, może kontrolować pracę tych osób w zakresie swojej kompetencji rzeczowej, jak również może im udzielać - w porozumieniu z ich przełożonymi - wskazówek, wytycznych oraz instrukcji, dotyczących metod wykonywanej pracy lub poszczególnych zadań.
- (iii) w przypadku nieobecności przełożonego jego obowiązki i uprawnienia, przejmuje wyznaczony zastępca lub członek Zarządu, odpowiedzialny za pracę danej komórki organizacyjnej.

Szczegółowe zasady dotyczące raportowania są określone w poszczególnych regulacjach wewnętrznych.

B.1.4 ZASADY DOTYCZĄCE WYNAGRADZANIA

W Spółce stosuje się politykę wynagradzania opartą na następujących podstawowych standardach:

Standard 1

Spółka prowadzi jasne, przejrzyste i skuteczne zarządzanie w zakresie wynagrodzeń, obejmujące nadzór nad zasadami i praktykami dotyczącymi wynagradzania oraz ich zgodności z obowiązującymi przepisami oraz regulacjami wewnętrznymi.

Standard 2

Zasady dotyczące wynagradzania są skonstruowane zgodnie z obowiązującymi przepisami powszechnymi, jak i regulacjami wewnętrznymi, w sposób uwzględniający strategię biznesową Spółki, jej wartości i długoterminowe cele, wewnętrzną organizację Spółki oraz charakter, skalę i złożoność ryzyk charakterystycznych dla jej działalności.

Standard 3

Z zastrzeżeniem obowiązków pracowniczych wynikających z przepisów powszechnych, zasady dotyczące wynagradzania przyczyniają się do prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i nie zachęcają do podejmowania ryzyka przekraczającego limity tolerancji ryzyka Spółki lub działań zagrażających utrzymaniu właściwego poziomu kapitału.

Standard 4

Zasady dotyczące wynagradzania są skonstruowane w sposób uwzględniający zapobieganie konfliktom interesów, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów takich jak ocena ryzyka, zarządzanie aktywami, zarządzanie ryzykiem, audyt wewnętrzny, zgodność z przepisami oraz osób ustanawiających, zatwierdzających i weryfikujących politykę wynagradzania i umowy o pracę.

Standard 5

Z zastrzeżeniem norm zawartych w przepisach powszechnych, wysokość odpraw powinna mieć na względzie dobro Spółki i być uzależniona od wyników osiągniętych przez cały okres pracy, a system odpraw nie powinien nagradzać złych wyników pracy, jak i negatywnych bądź nieetycznych zachowań.

Wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej, członków Zarządu, jak również osób pełniących funkcje kluczowe, są ustalane zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, wytycznymi organu nadzoru oraz regulacjami wewnętrznymi Spółki. Przy ustalaniu wynagrodzenia bierze się pod uwagę przede wszystkim strategię Spółki i jej cele długookresowe, strategię zarządzania ryzykiem oraz profil ryzyka.

Walne Zgromadzenie ustala stałe wynagrodzenie dla Członków Rady Nadzorczej. W 2019 roku Spółka wypłacała stałe wynagrodzenie członkom Rady. Członkowie Rady Nadzorczej nie otrzymują wynagrodzenia zmiennego.

Rada Nadzorcza ustala zasady i wysokość wynagrodzenia Członków Zarządu oraz inne warunki umów zawieranych z Członkami Zarządu, adekwatne do zajmowanego stanowiska, kwalifikacji zawodowych oraz jakości świadczonej pracy. Wynagrodzenie Członków Zarządu składa się z części stałej i zmiennej, przy czym stały komponent wynagrodzenia stanowi odpowiednio wysoką część wynagrodzenia

całkowitego. Zmienny składnik wynagrodzenia nie stanowi zachęty do podejmowania nadmiernego ryzyka w działalności Spółki. Podstawa do określenia łącznej wysokości zmiennego składnika wynagrodzenia uwzględnia ocenę ogólnych wyników Spółki oraz ocenę kryteriów finansowych i niefinansowych. Rada Nadzorcza dokonuje weryfikacji spełnienia przez Członków Zarządu kryteriów i warunków uzasadniających uzyskanie zmiennych składników wynagrodzenia przed wypłatą całości lub części tego wynagrodzenia. Płatność znacznej części wynagrodzenia zmiennego jest odroczone w czasie, z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa.

Nadzór nad wprowadzeniem i realizacją polityki wynagradzania w odniesieniu do osób pełniących kluczowe funkcje sprawuje Zarząd Spółki. Wynagrodzenie osób nadzorujących funkcje kluczowe składa się z części stałej i zmiennej, z uwzględnieniem odroczenia w czasie płatności adekwatnej części wynagrodzenia zmiennego.

Zasady wynagradzania pracowników Spółki uregulowane są w przepisach wewnętrznych Spółki, takich jak Polityka wynagradzania i Regulamin wynagradzania. Pracownikowi przysługuje wynagrodzenie za pracę w wysokości określonej w indywidualnie uzgodnionej umowie o pracę, odpowiednie do rodzaju wykonywanej pracy i kwalifikacji wymaganych przy jej wykonywaniu, ilości i jakości świadczonej pracy oraz praktyki rynkowej. Obok wynagrodzenia zasadniczego pracownik może być objęty programem premiowym adekwatnym do rodzaju i charakteru wykonywanej pracy (premia prowizyjna dla pracowników sprzedaży, premia za realizację celów w ramach systemu zarządzania przez cele). Pracownik może być objęty co najwyżej jednym programem premiowym w tym samym czasie. W wyjątkowych sytuacjach pracodawca może zdecydować o przyznaniu pracownikowi nagrody, m.in. za przejawianie przez pracownika ponadprzeciętnej inicjatywy w pracy, lub za istotne podniesienie jakości pracy i realizację zadań szczególnych. Pracownicy otrzymują świadczenia wynikające z obowiązujących przepisów prawa oraz mogą korzystać ze świadczeń dodatkowych, takich jak np. prywatna opieka medyczna czy ubezpieczenia na życie.

Spółka nie stosuje form wynagradzania w postaci akcji lub opcji na akcje i nie oferuje dodatkowych programów emerytalno-rentowych lub programów wcześniejszych emerytur.

W 2020 roku Spółka wdroży Pracownicze Plany Kapitałowe.

Spółka nie zawarła istotnych transakcji z udziałowcami, osobami wywierającymi znaczący wpływ na Spółkę oraz z członkami organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego.

B.2 WYMOGI DOTYCZĄCE KOMPETENCJI I REPUTACJI

B.2.1 OGÓLNE STANDARDY ZARZĄDZANIA ZASOBAMI LUDZKIMI

W 2019 roku w Spółce obowiązywały następujące standardy w obszarze zarządzania zasobami ludzkimi:

Standard 1

Spółka nie toleruje żadnej formy dyskryminacji, w szczególności ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, lub orientację seksualną, zatrudnienie na czas określony lub nieokreślony, w pełnym lub niepełnym wymiarze.

Standard 2

Opis stanowiska pracy powinien wskazywać zadania i zakres odpowiedzialności na konkretnym stanowisku pracy oraz opisywać niezbędne wymagania dotyczące umiejętności, wiedzy i doświadczenia.

Standard 3

Rekrutacja prowadzona jest w sposób zapewniający obiektywizm procesu selekcji kandydatów przy wykorzystaniu np. narzędzia diagnostycznego, wywiadu standaryzowanego, wywiadów panelowych, itp. O ile to możliwe lub zasadne, w procesie rekrutacji kandydat powinien zostać oceniony przynajmniej przez dwóch przedstawicieli Spółki.

Standard 4

Wybrani kandydaci na żądanie Spółki powinni wykazać, że posiadają wymagane umiejętności, wiedzę, doświadczenie oraz charakteryzują się uczciwością potrzebną do pracy na obsadzonym stanowisku. Spółka przechowuje dokumentację potwierdzającą kwalifikacje i weryfikuje reputację wybranego kandydata, w tym jego:

- 1) wykształcenie
- 2) przebieg dotychczasowego zatrudnienia
- 3) zaświadczenia lub oświadczenia wymagane ogólnie obowiązującymi przepisami prawa

Standard 5

Potencjalne konflikty interesów wymagają identyfikacji oraz wskazania sposobu zarządzania nimi.

Standard 6

Ocena wyników pracy jest przeprowadzana regularnie. Ocena uwzględnia realizację wyznaczonych pracownikowi celów, zadań oraz kompetencji pracownika. Zadaniem regularnego procesu ewaluacyjnego jest rozpoznawanie i rozwijanie indywidualnych talentów.

Standard 7

Pracownicy są zobowiązani do stosowania się do wymogów prawnych oraz formalnych, wewnętrznych polityk i zasad postępowania. Pracownicy mają obowiązek aktywnie aktualizować wiedzę, dotyczącą wykonywanych zadań i obszaru odpowiedzialności, oraz wykorzystywać dostępne informacje w bieżącej pracy.

B.2.2 WYMOGI DOTYCZĄCE KOMPETENCJI

Zasady dotyczące kompetencji i reputacji obowiązujące w Spółce w 2019 roku są opisane w stosownych regulacjach wewnętrznych, w tym przede wszystkim w Polityce w zakresie wymogów kompetencji i reputacji („Polityka Fit&Proper”) oraz regulaminach funkcji kluczowych. Polityka Fit&Proper określa zasady w zakresie:

- 1) identyfikowania stanowisk, na których zmiana osoby wykonującej obowiązki wymaga zgłoszenia organowi nadzoru lub Rady Nadzorczej Spółki
- 2) oceny ciągłego spełniania wymogów dotyczących kompetencji i reputacji przez osoby na kluczowych stanowiskach oraz w procesie rekrutacji kandydata na takie stanowisko

- 3) zaistnienia okoliczności, które stanowią podstawę do przeprowadzenia ponownej oceny spełniania wymogów dotyczących kompetencji i reputacji przez konkretną osobę

Członkiem Zarządu może być osoba, która spełnia łącznie następujące wymagania:

- 1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych
- 2) posiada wyższe wykształcenie uzyskane w Rzeczypospolitej Polskiej, lub uzyskane w innym państwie wykształcenie, będące wykształceniem wyższym w rozumieniu właściwych przepisów tego państwa
- 3) nie była skazana za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe prawomocnym wyrokiem sądu
- 4) daje rękojmię prowadzenia spraw zakładu w sposób należyty

Co najmniej połowa członków Zarządu, w tym Prezes Zarządu oraz członek Zarządu odpowiedzialny za zarządzanie ryzykiem muszą posiadać:

- 1) udowodnioną znajomość języka polskiego
- 2) doświadczenie zawodowe niezbędne do zarządzania zakładem ubezpieczeń

Osobą nadzorującą funkcję kluczową w zakładzie ubezpieczeń może być osoba, która spełnia łącznie następujące wymagania:

- 1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych
- 2) posiada wyższe wykształcenie uzyskane w Rzeczypospolitej Polskiej lub w innym państwie
- 3) nie była skazana za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe prawomocnym wyrokiem sądu
- 4) posiada doświadczenie zawodowe niezbędne do wykonywania nadzorowanej kluczowej funkcji
- 5) daje rękojmię wykonywania zadań w sposób należyty

Regulaminy funkcji kluczowych określają cele, zakres, organizację i zadania funkcji kluczowych jako elementu systemu zarządzania Spółki.

Zgodnie z obowiązującymi zasadami, pracownicy Spółki powinni posiadać taki poziom wiedzy, umiejętności i doświadczenia, który pozwoli im skutecznie i efektywnie wypełniać powierzone zadania i obowiązki, wynikające z ustalonych celów Spółki.

Właściwy poziom kompetencji kadry pracowniczej zapewniają: staranny proces rekrutacji, regularne szkolenia wewnętrzne i zewnętrzne, a także wsparcie indywidualnego kształcenia pracowników.

Przy zatrudnianiu osób wykonujących czynności dystrybucyjne zakładu ubezpieczeń (tj. wybranych pracowników Departamentu Sprzedaży) stosuje się zasady określone w ustawie o dystrybucji ubezpieczeń. Dopuszcza się zatrudnienie jedynie osoby, które spełnią łącznie następujące wymagania:

- a. złoży oświadczenie o pełnej zdolności do wykonywania czynności prawnych;

- b. dostarczą informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności za przestępstwa określone w ustawie o dystrybucji ubezpieczeń (przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, przeciwko wymiarowi sprawiedliwości, przeciwko ochronie informacji, przeciwko wiarygodności dokumentów, przeciwko mieniu, przeciwko obrotowi gospodarczemu, przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, skarbowe);
- c. udokumentuje posiadanie wykształcenia średniego lub średniego branżowego;
- d. daje rękojmię należytego wykonywania czynności dystrybucyjnych.

Dodatkowo, czynności dystrybucyjne zakładu ubezpieczeń mogą być wykonywane przez pracowników, którzy zdali egzamin dla osób ubiegających się o wykonywanie czynności dystrybucyjnych zakładu ubezpieczeń. Egzamin jest przeprowadzany zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 sierpnia 2018 r. w sprawie egzaminu dla osób ubiegających się o wykonywanie czynności agencyjnych, czynności dystrybucyjnych zakładu ubezpieczeń oraz czynności dystrybucyjnych zakładu reasekuracji.

Przed podjęciem zatrudnienia kandydat do pracy w Spółce składa oświadczenie o niekaralności za przestępstwa określone w ustawie z 12 kwietnia 2018 o zasadach pozyskiwania informacji o niekaralności osób ubiegających się o zatrudnienie i osób zatrudnionych w podmiotach sektora finansowego.

Ocena kompetencji danej osoby obejmuje ocenę jej kwalifikacji zawodowych i formalnych, wiedzy oraz odpowiedniego doświadczenia w odniesieniu do obowiązków powierzonych tej osobie, innych sektorach finansowych lub innych rodzajach działalności oraz uwzględnia obowiązki powierzone tej osobie. Jeśli ma to znaczenie dla wykonywania obowiązków pracowniczych, ocena obejmuje również doświadczenie, wiedzę i umiejętności w dziedzinie ubezpieczeń, finansów, rachunkowości, aktuariatu i zarządzania.

W Spółce ocena wymagań dotyczących kompetencji dokonywana jest:

- 1) w procesie selekcji kandydata
- 2) w ramach oceny okresowej dokonywanej nie rzadziej niż raz w roku kalendarzowym

Szczegółowe wymagania dotyczące udokumentowania kompetencji uregulowano w stosownych przepisach wewnętrznych oraz w opisach stanowisk pracy.

B.2.3 OCENA REPUTACJI

Spółka i jej pracownicy mają obowiązek:

- 1) zawsze postępować uczciwie i zgodnie z prawem, aby chronić zasoby Spółki oraz jej aktywa materialne i niematerialne
- 2) budować i podtrzymywać opartą na zaufaniu kulturę korporacyjną, w której oszustwa, nadużycia i korupcja nie mogą być tolerowane
- 3) prezentować najwyższe standardy etyczne w relacjach z partnerami biznesowymi i klientami.

Wszyscy pracownicy zobowiązani są do stosowania zasad określonych w Kodeksie etyki biznesu Vienna Insurance Group, jak również do postępowania zgodnie z Zasadami dobrych praktyk ubezpieczeniowych Polskiej Izby Ubezpieczeń. Pracownicy raz do roku składają oświadczenie dotyczące stosowania się do wyżej wymienionych zasad.

Ocena reputacji obejmuje ocenę uczciwości danej osoby w oparciu o informacje dotyczące jej postępowania w życiu zawodowym, w tym dotyczące kwestii prawno-karnych, karno-skarbowych, udziału w postępowaniach sądowych w związku ze sprawami gospodarczymi i pełnienia funkcji w innych podmiotach, mających znaczenie do celów oceny.

Weryfikację reputacji członków Zarządu oraz osób pełniących funkcje kluczowe Spółka przeprowadza:

- 1) przy powoływaniu, na podstawie wypełnionego i złożonego Formularza dla członków i kandydatów na członków zarządów i Rad Nadzorczych krajowych zakładów ubezpieczeń oraz dyrektorów i zastępców dyrektorów głównych oddziałów zagranicznych zakładów ubezpieczeń, zaświadczenia o niekaralności oraz innych stosownych oświadczeń.
- 2) corocznie, na podstawie stosownych oświadczeń.

B.3 SYSTEM ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

System zarządzania ryzykiem uregulowano w dokumentacji wewnętrznej Spółki. System podlega regularnym przeglądom i badaniu adekwatności do skali działalności i profilu ryzyka. Rada Nadzorcza, Zarząd Spółki, a w szczególności Członek Zarządu odpowiedzialny za zarządzanie ryzykiem, są aktywnie zaangażowani w nadzorowanie prowadzenia działalności przez Spółkę zgodnie z zasadami zarządzania ryzykiem. Osoba nadzorująca funkcję zarządzania ryzykiem wraz z właścicielami ryzyk (osobami odpowiedzialnymi za zarządzanie poszczególnymi obszarami działalności Spółki) pełnią podstawowe role w systemie zarządzania ryzykiem. Informacje dotyczące systemu są regularnie prezentowane Zarządowi Spółki oraz Radzie Nadzorczej.

Spółka wdrożyła system zarządzania ryzykiem adekwatny do charakteru, skali i złożoności ryzyk charakterystycznych dla swojej działalności.

Organizację systemu zarządzania ryzykiem w Spółce przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5 Organizacja systemu zarządzania ryzykiem

1 linia obrony – odpowiedzialność	2 linia obrony – monitorowanie i raportowanie	3 linia obrony – nadzór
Zarząd	Osoba sprawująca nadzór nad funkcją Compliance	Audyt wewnętrzny
Kadra kierownicza	Osoba nadzorująca funkcję zarządzania ryzykiem	Komitet Audytu (Rada Nadzorcza)
Pracownicy	Osoba nadzorująca funkcję aktuarialną	

<p>Wszyscy pracownicy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zarządzanie ryzykiem na poziomie operacyjnym • Postępowanie zgodnie z zatwierdzonymi procedurami wewnętrznymi • Identyfikowanie i ocena ryzyka 	<ul style="list-style-type: none"> • Akceptacja procedur zarządzania ryzykiem • Powiązanie zarządzania ryzykiem ze strategią Spółki • Doradzanie i koordynowanie działań właścicieli biznesowych • Identyfikowanie trendów, synergii i szans 	<ul style="list-style-type: none"> • Niezależna ocena adekwatności procesu zarządzania ryzykiem
<p>Właściciele ryzyk (zgodnie z Załącznikiem II) poza powyższym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie procedur zarządzania ryzykiem • Doradzanie i koordynowanie działań właścicieli biznesowych • Powiązanie zarządzania ryzykiem ze strategią Spółki • Identyfikacja trendów, synergii i szans 	<ul style="list-style-type: none"> • Kontakt pomiędzy trzecią i pierwszą linią obrony 	

Główne procesy systemu zarządzania ryzykiem służące monitorowaniu oraz raportowaniu ryzyk:

- 1) wyliczenia dotyczące Kapitałowego Wymogu Wyłączalności oraz Środków Własnych na pokrycie wymogów zgodnie z systemem Wyłączalność II
- 2) wyliczenie Kapitału Ekonomicznego (identyfikacja i aktualizacja istotnych ryzyk nieuwzględnionych w specyfikacji do wyliczeń wymogów kapitałowych, dla których zostanie wykonana wycena ilościowa; ustalenie szoków do wyliczenia rozmiaru poszczególnych ryzyk; ustalenie korelacji pomiędzy ryzykami/podklasami/klasami)
- 3) wyznaczenie aktualnego profilu ryzyka dla Kapitału Ekonomicznego
- 4) wyznaczenie limitów ryzyk/klas ryzyk dla Kapitału Ekonomicznego, a tym samym apetytu na ryzyko/klasę ryzyka i docelowego profilu ryzyka
- 5) wykonywanie procesów związanych z przeprowadzeniem inwentaryzacji ryzyk oraz systemem kontroli wewnętrznej, w tym analiza najwyższych ryzyk Spółki, oraz zatwierdzenie raportów przez Zarząd
- 6) przeprowadzanie procesu ORSA (Własna ocena ryzyk i wyłączalności) zgodnie z Polityką ORSA

Osiąganie celów biznesowych Spółki odbywa się z uwzględnieniem istniejących ryzyk. Spółka stosuje do ilościowej wyceny ryzyk Kapitałowy Wymóg Wyłączalności, natomiast do celów wewnętrznego systemu Kapitał Ekonomiczny („ECaR”). Stosowane metody identyfikacji i wyceny ryzyk związanych z prowadzoną działalnością są dostosowane do profilu, skali i złożoności danego ryzyka. Poszczególne ryzyka podlegają zarządzaniu i monitorowaniu przez właścicieli poszczególnych ryzyk lub klas ryzyk, natomiast funkcja zarządzania ryzykiem pełni rolę wspierającą i doradczą przy identyfikacji nowych ryzyk, raportowaniu wcześniej zidentyfikowanych ryzyk oraz tworzeniu i aktualizacji procedur opisujących procesy zarządzania poszczególnymi ryzykami. Spółka zarządza istotnymi ryzykami występującymi w ramach prowadzonej działalności biznesowej. Zarząd Spółki wyznacza strategię dotyczącą klas ryzyk lub istotnych ryzyk, która jest uwzględniana przy podejmowaniu decyzji na poziomie operacyjnym i

strategicznym. Spółka, działając zgodnie z obowiązującym prawem, przestrzega także wytycznych i zasad obowiązujących w grupie VIG, gwarantując spójne podejście do zarządzania ryzykiem w całej grupie kapitałowej.

System zarządzania ryzykiem określa możliwe strategie dotyczące zidentyfikowanych ryzyk. Poniższa tabela przedstawia strategie dotyczące ryzyk zidentyfikowanych w Spółce.

Tabela 6 Strategie dotyczące ryzyk zidentyfikowanych w Spółce

Apetyt na ryzyko	Strategia ryzyka	Opis
Powyżej 200%	Podjęmowanie większego ryzyka	Rozmiar ryzyka jest niski w stosunku do ustalonego limitu. Aktywnie szukamy możliwości zwiększenia ryzyka w celu zwiększenia zysku. Ta strategia nie dotyczy ryzyka operacyjnego.
125%-200%	Akceptacja ryzyka	Rozmiar ryzyka jest na pożądanym poziomie. Kontrole działają właściwie, mało prawdopodobne, aby działania mitygujące były potrzebne. Akceptujemy zwiększenie rozmiaru ryzyka jeśli się pojawi.
100%-125%	Unikanie ryzyka	Rozmiar ryzyka zbliża się do limitu. Kontrole powinny być poprawione, a ryzyko musi być monitorowane. Istnieje obawa przekroczenia limitu. Unikamy zwiększenia rozmiaru ryzyka.
Poniżej 100%	Redukcja ryzyka	Rozmiar ryzyka przewyższa limit. Niezbędne są aktywne działania mitygujące oraz znacząca poprawa działań kontrolnych prowadzące do redukcji rozmiaru ryzyka.

ORSA, czyli własna ocena ryzyk i wypłacalności, jest wykonywana w Spółce raz w roku. Proces ORSA, przeprowadzany na podstawie Polityki ORSA, obejmuje wszelkie działania mające na celu właściwą identyfikację, wycenę i zarządzanie istotnymi ryzykami. Proces zawiera także projekcję wyceny ryzyk (na bazie SCR i ECar) oraz środków na ich pokrycie.

ORSA jest głównym procesem systemu zarządzania ryzykiem, stąd role i odpowiedzialności w procesie są tożsame z rolami w systemie zarządzania ryzykiem (vide Tabela 5 Organizacja systemu zarządzania ryzykiem). Osoba nadzorująca funkcję zarządzania ryzykiem koordynuje proces ORSA, natomiast kluczowe role w samym procesie pełni Zarząd, właściciele ryzyk oraz funkcja aktuarialna. Zarząd, wraz z funkcją zarządzania ryzykiem oraz właścicielami ryzyk, uwzględnia wyniki własnej oceny ryzyk i wypłacalności w co najmniej następujących obszarach:

- zarządzanie kapitałem.
- planowanie działalności.
- opracowanie i tworzenie nowych produktów.

Kluczowymi elementami procesu ORSA w Spółce są:

- własna ocena ryzyk wraz z opisem dotyczącym zarządzania ryzykami na poziomie operacyjnym.
- ocena ogólnych potrzeb wypłacalności Spółki na bazie projekcji opartej o założenia planu finansowego.
- opracowanie założeń oraz wyliczenia dotyczące scenariuszy warunków skrajnych.

- ciągłe spełnienie wymogów kapitałowych oraz wymogów dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.
- jakościowa ocena ryzyk zagrażających celom strategicznym grupy kapitałowej.
- wyznaczenie profilu docelowego przez Zarząd Spółki, zgodnego z celami strategicznymi Spółki.

Wyniki procesu ORSA są podsumowywane w raporcie. Zarząd Spółki bierze aktywny udział w przeprowadzaniu procesu oraz omawia wyniki umieszczone w raporcie ORSA. Raport jest corocznie wysyłany do organu nadzoru, a najistotniejsze informacje zawarte w raporcie są prezentowane Radzie Nadzorczej Spółki.

B.4 SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

B.4.1 ZASADY OGÓLNE

Kontrola wewnętrzna jest procesem realizowanym przez Zarząd Spółki, kadrę kierowniczą oraz wszystkich pracowników w ramach ich bieżących zadań, zgodnie z procedurami wewnętrznymi opisującymi procesy biznesowe.

Elementami systemu kontroli wewnętrznej są:

a) środowisko kontroli

Środowisko kontroli jest bazą pozostałych elementów systemu kontroli wewnętrznej i obejmuje m.in. następujące czynniki: etyka, struktura organizacyjna oraz kompetencje zawodowe.

b) ocena ryzyka

Ocena ryzyka ma na celu zwiększenie prawdopodobieństwa osiągnięcia celów i obejmuje następujące etapy: ustalanie celów i monitorowanie realizacji zadań, identyfikacja ryzyka, analiza ryzyka i podejmowanie działań zaradczych.

c) działania kontrolne

Mechanizmy kontrolne to polityki i procedury, które określają zadania realizowane na poszczególnych stanowiskach pracy i które pozwalają zapewnić podjęcie odpowiednich działań w celu skoncentrowania się na istotnym ryzyku związanym z realizacją celów Spółki. Działania kontrolne służą zapobieganiu, wykrywaniu i naprawianiu błędów. Powadzone są na wszystkich szczeblach organizacji i obejmują wszystkich pracowników.

Działania kontrolne, wbudowane w procesy biznesowe, są określane i odpowiednio modyfikowane na podstawie regularnej analizy ryzyka.

d) informacja i komunikacja

W Spółce zapewniony jest przepływ informacji, potrzebnych do bieżącej realizacji zadań przez pracowników oraz służących ocenie realizacji tych zadań. System komunikacji zarówno wewnętrznej, jak i zewnętrznej gwarantuje, że każdy pracownik ma dostęp do informacji niezbędnych do wykonywania przez niego obowiązków.

e) monitorowanie

Monitorowanie jest procesem, który ocenia jakość działania systemu kontroli wewnętrznej w czasie. Proces ten odbywa się na bieżąco, w zwykłym toku operacji, lub poprzez oddzielne badania oceniające.

B.4.2 ODPOWIEDZIALNOŚĆ I UPRAWNIENIA

Zarząd Spółki jest odpowiedzialny za zaprojektowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej, który jest dostosowany do wielkości i stopnia złożoności działalności Spółki. Zarząd zapewnia odpowiednie określenie zakresów odpowiedzialności w systemie kontroli wewnętrznej oraz funkcjonowanie powiązanych z nią procesów. Członkowie Zarządu sprawują kontrolę nad prawidłowością wykonywania zadań w kierowanych przez nich pionach i jednostkach organizacyjnych.

Kadra kierownicza (dyrektorzy/kierownicy komórek organizacyjnych) jest odpowiedzialna za wdrożenie mechanizmów kontrolnych do procesów biznesowych w obszarach swoich kompetencji, a także za utrzymanie oraz monitorowanie skuteczności i efektywności poszczególnych kontroli. Kierownicy są zobowiązani do podejmowania decyzji w kwestiach adekwatności kontroli oraz do wprowadzania niezbędnych usprawnień. Kierownicy odpowiadają za prawidłowość zadań wykonywanych przez podległych im pracowników, w tym dokonują sprawdzania czynności lub dokumentów na określonym etapie załatwiania spraw, lub w zakresie ustalonym dla tych pracowników przez regulaminy, instrukcje, zakresy uprawnień i odpowiedzialności.

Wszyscy pracownicy w ramach wykonywanych obowiązków są odpowiedzialni za działania kontrolne, związane z realizacją określonych zadań w danym procesie biznesowym. Każdy pracownik Spółki jest zobowiązany do wykonywania swoich zadań w sposób sumienny i dokładny oraz do stosowania odpowiednich kontroli w trakcie pracy. W przypadku zidentyfikowania ryzyka lub braku odpowiedniej kontroli, którego pracownik nie jest w stanie wyeliminować samodzielnie, pracownik ma obowiązek poinformować o tym swojego przełożonego.

Funkcja zgodności z przepisami, jako integralny element systemu kontroli wewnętrznej, jest odpowiedzialna za ocenę i kontrolę ryzyka compliance. Funkcja zgodności z przepisami wspiera proces oceny systemu kontroli wewnętrznej pod kątem ryzyk związanych z zapewnieniem zgodności.

Funkcja zarządzania ryzykiem odpowiada za koordynację procesu oceny efektywności systemu kontroli wewnętrznej.

Audyt wewnętrzny jest odpowiedzialny za niezależny przegląd systemu kontroli wewnętrznej Spółki, zgodnie z zasadami zawartymi w Regulaminie Audytu wewnętrznego.

Skuteczność działania kontroli wewnętrznej monitoruje Rada Nadzorcza oraz Komitet Audytu, który może w każdym czasie żądać od Zarządu i pracowników Spółki wszelkich sprawozdań lub wyjaśnień, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i aktami wewnętrznymi Spółki.

Audyt zewnętrzny (biegły rewident) ocenia system kontroli wewnętrznej w odniesieniu do procesu sprawozdawczości finansowej podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego, a także podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej, dokonuje Rada Nadzorcza na podstawie statutu Spółki, zgodnie z rekomendacją Komitetu Audytu.

Schemat odpowiedzialności w systemie kontroli wewnętrznej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7 Odpowiedzialność w systemie kontroli wewnętrznej

1 linia obrony odpowiedzialność za bieżące działania	2 linia obrony monitorowanie i raportowanie	3 linia obrony niezależna ocena i nadzór
Zarząd	Osoba sprawująca nadzór na funkcją zgodności z przepisami	Audyt wewnętrzny
Kadra kierownicza	Osoba sprawująca nadzór nad funkcją zarządzania ryzykiem	Komitet Audytu
Pracownicy		Rada Nadzorcza Audyt zewnętrzny (biegły rewident)

Zgodnie z powyższym schematem odpowiedzialność za działania kontrolne w organizacji jest rozdzielona na trzy linie obrony. Dzięki takiemu podziałowi kompetencji każda osoba w organizacji ma określoną rolę do spełnienia w ramach systemu kontroli wewnętrznej. Ponadto zapewniony jest niezależny element oceny efektywności systemu.

B.4.3 OCENA EFEKTYWNOŚCI SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

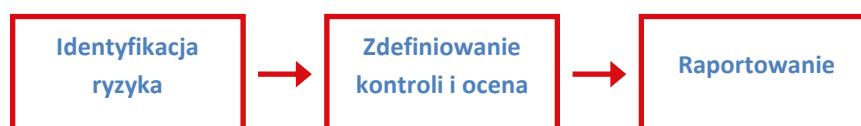
Monitoring bieżący systemu kontroli wewnętrznej odbywa się w zwykłym toku operacji. Pracownicy, przy wypełnianiu swoich obowiązków, uzyskują dowody funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej.

Funkcja zgodności z przepisami monitoruje skuteczność mechanizmów kontrolnych poprzez realizację zadań określonych w rocznym planie pracy (Plan compliance).

Oceny adekwatności, skuteczności i efektywności systemu kontroli wewnętrznej dokonuje Audyt wewnętrzny na podstawie realizowanych zadań audytowych.

Raz w roku przeprowadzany jest przegląd oceny wydajności i efektywności systemu kontroli wewnętrznej, zgodnie z harmonogramem i instrukcjami dostarczonymi przez osoby odpowiedzialne za koordynację procesu w ramach grupy VIG. Przegląd jest przeprowadzany przez funkcję zarządzania ryzykiem we współpracy z funkcją zgodności z przepisami oraz właścicielami ryzyk.

Schemat oceny efektywności systemu kontroli wewnętrznej.

B.4.4 FUNKCJA ZGODNOŚCI Z PRZEPISAMI

Funkcja zgodności z przepisami działa na podstawie Regulaminu funkcji zgodności z przepisami oraz Polityki compliance.

Funkcja zgodności z przepisami jest elementem systemu kontroli wewnętrznej i jej zadania obejmują:

- 1) doradzanie Zarządowi i Radzie Nadzorczej Spółki w zakresie zgodności wykonywania działalności ubezpieczeniowej lub reasekuracyjnej z przepisami prawa
- 2) ocenę możliwego wpływu wszelkich zmian stanu prawnego na operacje Spółki
- 3) określenie i ocenę ryzyka związanego z nieprzestrzeganiem przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Spółkę standardów postępowania

Powyższe zadania są wypełniane m.in. poprzez:

- 1) mapowanie procesów z kluczowymi wymaganiami
- 2) identyfikację, ocenę i kontrolę ryzyka braku zgodności
- 3) monitorowanie zgodności z kluczowymi wymaganiami na podstawie rocznych planów compliance
- 4) monitorowanie relacji z regulatorem
- 5) dokumentowanie nieprawidłowości i naruszeń
- 6) raportowanie do Zarządu i Rady Nadzorczej: informacji o istotnych działaniach, ryzykach i statusie Spółki z punktu widzenia ryzyka braku zgodności
- 7) podnoszenie świadomości związanej ze zgodnością z przepisami wśród pracowników

W celu zapewnienia niezależności operacyjnej funkcja zgodności z przepisami jest usytuowana w Biurze Zgodności z Przepisami. Biuro Zgodności z Przepisami realizuje zadania przypisane do drugiej linii obrony w systemie kontroli wewnętrznej. Osoba nadzorująca funkcję zgodności z przepisami raportuje merytorycznie w zakresie planowanych i realizowanych działań bezpośrednio do Zarządu Spółki.

B.5 FUNKCJA AUDYTU WEWNĘTRZNEGO

Funkcja audytu wewnętrznego jest realizowana przez Biuro Audytu Wewnętrznego, które jest usytuowane poza strukturą pionów i podlega merytorycznie Zarządowi Spółki. Osobą nadzorującą funkcję audytu wewnętrznego jest Kierownik Biura Audytu Wewnętrznego.

Celem audytu wewnętrznego jest wspieranie Zarządu w osiąganiu wytyczonych celów, poprzez ocenę efektywności i monitorowanie systemu kontroli wewnętrznej, oraz przyczynianie się do usprawnienia zarządzania ryzykiem, systemem kontroli wewnętrznej i procesami biznesowymi.

Zadania audytu wewnętrznego są realizowane zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie Audytu wewnętrznego. Zakres czynności wykonywanych przez audyt wewnętrzny obejmuje m.in.:

- 1) ocenę adekwatności, skuteczności i efektywności systemu kontroli wewnętrznej poprzez realizację zadań audytowych
- 2) przygotowanie i realizację rocznego planu audytu
- 3) opracowanie programów zadań audytowych i realizację czynności audytowych zgodnie z przyjętą metodyką

- 4) opracowywanie sprawozdań i informacji o wynikach audytu wewnętrznego, wydawanie rekomendacji i zaleceń oraz monitorowanie realizacji wydawanych rekomendacji i zaleceń
- 5) wskazywanie kierownikom komórek organizacyjnych potencjalnych zagrożeń i kierunków prawidłowego działania oraz wnioskowanie o modyfikację mechanizmów kontroli wewnętrznej
- 6) kontrolę realizacji wniosków i zaleceń pokontrolnych kierowanych do Spółki przez zewnętrzne organy kontrolne
- 7) komunikację z audytorem zewnętrznym
- 8) współpracę z Radą Nadzorczą oraz Komitetem Audytu

Niezależność operacyjna audytu wewnętrznego jest zapewniona poprzez umiejscowienie tej funkcji w trzeciej linii obrony, w ramach systemu kontroli wewnętrznej.

Ponadto, niezależność i obiektywność audytu wewnętrznego jest zagwarantowana odpowiednimi zapisami Regulaminu Audytu wewnętrznego. Powyższe przejawia się m.in. poprzez brak udziału audytu wewnętrznego w procesach operacyjnych i biznesowych, które później są przedmiotem badania, co zapewnia obiektywizm w przypadku badania powodującego konflikt interesów pomiędzy badanymi jednostkami. Uprawnienia funkcji audytu są zagwarantowane odpowiednimi zapisami Regulaminu Audytu wewnętrznego. Funkcja audytu przynajmniej raz na kwartał raportuje bezpośrednio do Rady Nadzorczej oraz Zarządu. Zarząd raz w roku, zgodnie z zatwierdzonym planem audytu, po zasięgnięciu opinii Rady Nadzorczej, zatwierdza zasoby niezbędne do realizacji powierzonych zadań. Audyt dokłada starań, aby działać zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Audytu Wewnętrznego (IIA) i Kodeksem etyki audytora wewnętrznego.

B.6 FUNKCJA AKTUARIALNA

Funkcja aktuarialna działa na podstawie Regulaminu funkcji aktuarialnej.

1. Funkcję aktuarialną w Spółce wykonują:
  - a) Aktuariusz nadzorujący funkcję aktuarialną, jako osoba nadzorująca tę funkcję (do 31.12.2019 – Główny Aktuariusz, od 14.01.2020 – Dyrektor Departamentu Aktuariatu)
  - b) pracownicy Zespołu ds. Aktuariatu w Departamencie Aktuariatu i Raportowania, jako osoby wykonujące czynności należące do tej funkcji (od 01.01.2020 pracownicy Departamentu Aktuariatu)
  - c) pracownicy Departamentu Zarządzania Produktami, jako osoby wykonujące czynności należące do tej funkcji
  - d) inne osoby umocowane na podstawie aktów Spółki lub stosunków cywilnoprawnych do wykonywania czynności w ramach przedmiotowej funkcji
2. Czynności w ramach funkcji mogą być wykonywane przez pracowników Spółki lub mogą być powierzone w drodze outsourcingu ekspertom zewnętrznym, z uwzględnieniem wymogów wynikających z przepisów powszechnych, jak i uregulowań wewnętrznych Spółki.
3. Spółka, w odniesieniu do funkcji aktuarialnej, zapewnia adekwatne kontrole wewnętrzne, dotyczące obliczania i ustalania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na podstawie stosownych przepisów wewnętrznych Spółki.

4. Cele realizowane przez funkcję aktuarialną to:

- a) ustalanie wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów systemu Wyłączalność II
- b) ustalanie wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości
- c) zapewnienie adekwatności metodyki stosowanych modeli, jak również założeń przyjętych do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów systemu Wyłączalność II
- d) ocena, czy dane wykorzystane do ustalania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów wyłączalności są wystarczające i czy są odpowiedniej jakości
- e) porównywanie najlepszych oszacowań z danymi wynikającymi ze zgromadzonych doświadczeń
- f) informowanie Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki o wiarygodności i adekwatności ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów systemu Wyłączalność II
- g) nadzorowanie ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów systemu Wyłączalność II w przypadkach stosowania przybliżeń, w tym podejścia indywidualnego
- h) wyrażanie opinii na temat ogólnej polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia
- i) wyrażanie opinii na temat adekwatności rozwiązań w zakresie reasekuracji
- j) wnoszenie wkładu w efektywne wdrażanie systemu zarządzania ryzykiem, w szczególności w zakresie:
  - modelowania ryzyka leżącego u podstaw obliczeń kapitałowego wymogu wyłączalności i minimalnego wymogu kapitałowego
  - własnej oceny ryzyka i wyłączalności Spółki
- k) przygotowywanie raportu funkcji aktuarialnej i przedkładanie go Zarządowi Spółki co najmniej raz w roku, w terminie każdorazowo uzgodnionym z Zarządem

B.7 OUTSOURCING

Spółka może korzystać z usług podmiotów zewnętrznych, w zakresie niezbędnym do prowadzenia bieżącej działalności biznesowej, wynikającym z przepisów powszechnych lub regulacji organów nadzoru.

Spółka przewiduje możliwość zlecania podmiotom zewnętrznym czynności ubezpieczeniowych dozwolonych przepisami oraz innych niż ubezpieczeniowe czynności podstawowych lub ważnych, które określa Polityka outsourcingu, jak również funkcji systemu zarządzania. Za podstawowe lub ważne Spółka uznaje czynności ubezpieczeniowe, usługi związane z zapewnieniem bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego oraz usługi administrowania i utrzymania infrastruktury Data Center i Data Recovery Center.

W 2019 roku Spółka zlecała podmiotom zewnętrznemu następujące czynności podstawowe lub ważne:

- ocena ryzyka ubezpieczeniowego
- ustalanie przyczyn i okoliczności zdarzeń losowych
- Usługi związane z zapewnieniem bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego
- Usługi administrowania i utrzymania infrastruktury Data Center i Data Recovery Center
- Zadania funkcji aktuarialnej - częściowo

Dostawcy usług są zlokalizowani w Rzeczypospolitej Polskiej i podlegają jurysdykcji prawa polskiego.

Zasady, dotyczące outsourcingu w Spółce określa Polityka outsourcingu z dnia 23 listopada 2018 roku. Zasady te są zgodne z zapisami Ustawy, dotyczącymi outsourcingu.

Outsourcing danej usługi lub procesu musi być zgodny ze strategią Spółki oraz powinien wiązać się z korzyściami finansowymi lub niefinansowymi, wyszczególnionymi w projekcie biznesowym (będącym podstawą outsourcingowania danej usługi), który wymaga zatwierdzenia przez właściwy organ Spółki.

Outsourcing nie może negatywnie wpływać na:

- 1) ogólną jakość wewnętrznych mechanizmów kontrolnych
- 2) zdolność Spółki do spełniania wymogów formalno-prawnych
- 3) poziom usług oferowanych klientom

Decyzja w sprawie podjęcia współpracy z dostawcą zewnętrznym jest podejmowana zgodnie z uprawnieniami decyzyjnymi wynikającymi z uregulowań wewnętrznych Spółki.

Zasadność outsourcingu powinna obejmować następujące aspekty:

- 1) optymalizacja kosztów obsługi
- 2) podniesienie bezpieczeństwa organizacji
- 3) dostęp do specjalistów z wielu dziedzin
- 4) poziom elastyczności
- 5) ocenę ryzyk związanych z wyodrębnieniem funkcji na zewnątrz
- 6) wstępne określenie budżetu

Polityka reguluje następujące kwestie:

- 1) odpowiedzialność za zarządzanie i nadzór nad procesem outsourcingu
- 2) zasady zarządzania ryzykiem związanym z outsourcingiem
- 3) procesy decyzyjne, dotyczące outsourcingu czynności lub funkcji
- 4) kryteria wyboru dostawców usług outsourcingu
- 5) wymagane elementy umów outsourcingu
- 6) monitorowanie usług outsourcingu
- 7) prowadzenie rejestru umów outsourcingu
- 8) procedury związane z notyfikacją usług outsourcingu

Zasady dotyczące outsourcingu podlegają corocznemu przeglądowi i aktualizacji w przypadku wprowadzenia istotnych zmian.

B.8 WSZELKIE INNE INFORMACJE

Nie było innych istotnych informacji, poza wymienionymi wcześniej.

C. PROFIL RYZYKA

Profillem ryzyka nazywamy procentowy udział poszczególnych ryzyk w całym rozmiarze ryzyka. Profil Ryzyka Spółki jest wyliczany na bazie SCR (zaprezentowany w Podsumowaniu) - na potrzeby wewnętrznego systemu zarządzania ryzykiem i umieszczany w corocznym raporcie ORSA.

Środki zastosowane w celu oceny ryzyk w Spółce opisano w rozdziale dotyczącym systemu zarządzania ryzykiem. Środki te nie uległy zmianie w roku 2019.

C.1 RYZYKO AKTUARIALNE

Ryzyko śmiertelności

Ryzyko śmiertelności to ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań z tytułu umów ubezpieczenia na życie. Ryzyko to wynika ze zmian poziomu lub zmian trendu współczynników umieralności. Może wynikać również z wahań zmienności współczynników umieralności, w przypadku gdy wzrost współczynników umieralności prowadzi do zwiększenia wartości tych zobowiązań, w tym związanych z ekstremalnymi lub wyjątkowymi zdarzeniami losowymi, takich jak katastrofy naturalne (np. powódź, huragan, trzęsienie ziemi) lub katastrofy spowodowane przez człowieka (np. katastrofa komunikacyjna, katastrofa budowlana), wywołujące szkody wielkiej wartości lub kumulację szkód (ryzyko katastroficzne w ubezpieczeniach na życie).

Zarówno wzrost współczynników śmiertelności w długim okresie w ryzyku śmiertelności, jak i jednorazowa śmierć wielu ubezpieczonych w wyniku wyjątkowego zdarzenia losowego w ryzyku katastroficznym, oznaczają zakończenie w poszczególnych okresach większej liczby umów niż przewidywano przy wycenie produktu, portfela oraz przy tworzeniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Skutki takich zdarzeń dla wyceny portfela, a więc i środków własnych Spółki, można podzielić na dwa obszary:

- utrata przewidywanych przyszłych zysków z rozwiązywanych umów ubezpieczenia
- konieczność natychmiastowego wywiązania się z dodatkowych zobowiązań z tytułu śmierci ubezpieczonych, przekraczających najlepsze oszacowanie w tym zakresie, lub nawet poziom utrzymywanych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

W przypadku oferowanych przez Spółkę terminowych ubezpieczeń na życie, ubezpieczeń na życie i dożycie oraz ubezpieczeń posagowych w ramach linii biznesowej Pozostałe ubezpieczenia na życie, największe negatywne konsekwencje wynikają z konieczności wypłaty świadczeń z tytułu śmierci większej niż zakładano liczby ubezpieczonych. Spółka nie posiada w portfelu znaczącej liczby umów ubezpieczenia w ramach linii biznesowej Pozostałe ubezpieczenia na życie.

W przypadku ubezpieczeń na życie związanych z UFK w portfelu Spółki znajdują się umowy o różnym poziomie sumy na ryzyku, czyli dodatkowej kwoty, która jest wypłacana w przypadku śmierci ubezpieczonego (ponad aktualną wartość rachunku UFK). Poziom ten zmienia się w okresie obowiązywania umowy, a może zależeć m.in. od wieku ubezpieczonego, wpływającego na relację wysokości świadczenia z tytułu śmierci do wartości rachunku, różnicy między kwotową sumą ubezpieczenia a wartością rachunku, czy też wyników inwestycyjnych, które wpływają na wszystkie wartości określone w relacji do wartości rachunku. Umowy ubezpieczenia na życie jeżeli są związane z UFK (gr. III) stanowią zdecydowanie dominującą część portfela umów ubezpieczenia Spółki.

Spółka zarządza ryzykiem ubezpieczeń na życie poprzez:

- jak najwłaściwsze oszacowanie ryzyka ubezpieczeń na życie na etapie konstruowania produktu
- kontrolowanie jakości i jak najlepszej wyceny ryzyk przyjmowanych do portfela
- ograniczanie negatywnych skutków zdarzeń losowych poprzez właściwą likwidację szkód i reasekurację

Ryzyko rezygnacji z umów

Ryzyko rezygnacji z umów w ubezpieczeniach na życie to ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań z tytułu umów ubezpieczenia na życie, wynikające ze zmian poziomu, zmian trendu lub wahań zmienności współczynników wypowiedzeń umów ubezpieczenia, odstąpień od umów ubezpieczenia, przedłużeń umów ubezpieczenia oraz wykupów ubezpieczenia.

Skutki rezygnacji ubezpieczającego z umowy ubezpieczenia dla wyceny portfela, a więc i środków własnych Spółki, wynikają z różnicy między kwotą zmniejszenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i kwotą świadczenia wykupu, wypłacaną ubezpieczającemu.

Wycena ryzyka rezygnacji z umów dokonywana jest w sposób ilościowy. Wycena jest dokonywana odrębnie w ramach wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności oraz kapitału ekonomicznego. Analiza portfela Spółki wykazała, że najbardziej praktycznym i wystarczająco skorelowanym nośnikiem ryzyka rezygnacji z umów jest obecna wartość przyszłych przepływów pieniężnych związanych z analizowanym portfelem.

Spółka zarządza ryzykiem rezygnacji z umów poprzez:

- identyfikację istotnych ryzyk w procesie rozwoju produktów przed wprowadzeniem produktu do oferty
- zwiększoną dbałość o właściwy dobór produktów do profilu klienta, dokładniejsze monitorowanie działań sprzedażowych dystrybutorów, kształtowanie oferty inwestycyjnej oraz edukowanie klientów ukierunkowane na poprawę ich wyników inwestycyjnych
- bieżącą kontrolę, tj. rozwój współczynników rezygnacji zarówno na całym portfelu umów, jak i dla poszczególnych produktów oraz dla poszczególnych dystrybutorów

Portfel Spółki jest objęty umową reasekuracyjną stanowiącą technikę ograniczenia ryzyka aktuarialnego (ryzyka rezygnacji z umów). Zgodnie z postanowieniami umowy, reasekurator zobowiązany jest pokryć część strat, w przypadku realizacji scenariusza masowej rezygnacji z umów. Zastosowana technika ograniczania ryzyka aktuarialnego jest monitorowana kwartalnie.

Ryzyko ponoszonych kosztów

Ryzyko ponoszonych kosztów to ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań ubezpieczeniowych, wynikające ze zmiany poziomu lub zmienności kosztów ponoszonych przy obsłudze umów ubezpieczenia. Ryzyko ponoszonych kosztów obsługi umów ubezpieczenia wylicza się przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości i obejmuje zdyskontowane przyszłe koszty utrzymania portfela umów czynnych.

Ekspozycja na ryzyko aktuarialne jest związana ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi, których wartość liczona rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi wyniosła 1 950 437 tys. zł i zostały opisane w punkcie D.2.

Spółka nie identyfikuje ryzyka koncentracji w odniesieniu do ryzyka aktuarialnego, ze względu na rodzaj prowadzonej działalności i nieistotny udział w portfelu ubezpieczeń grupowych. Ponadto w przypadku ryzyka rezygnacji z umów Spółka stosuje technikę ograniczania ryzyka poprzez reasekurację.

Poniższa tabela prezentuje wyliczone wymogi kapitałowe na koniec roku 2019 oraz 2018, przy zastosowaniu formuły standardowej dla ryzyka aktuarialnego.

Tabela 8 Wymogi kapitałowe dla ryzyka aktuarialnego

	Stan na 31 grudnia 2018	Stan na 31 grudnia 2019
Ryzyko śmierci	1 432	1 425
Ryzyko katastroficzne ubezpieczeń na życie	902	1 161
Ryzyko rezygnacji z umów	73 200	56 216
Ryzyko ponoszonych kosztów	28 315	19 102
Efekt dywersyfikacji	(12 732)	(9 636)
Ryzyko aktuarialne	91 117	68 268

Zmiana ryzyka aktuarialnego w roku 2019 wynika głównie ze spadku liczby aktywnych umów, zmiany umowy reasekuracji ryzyka masowej rezygnacji z umów oraz zmiany definicji granicy kontraktu przy wyznaczaniu najlepszego oszacowania rezerw. Na spadek oszacowania ryzyka aktuarialnego miały wpływ zmiany założeń wykorzystywanych do wyznaczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, szczególnie ryzyka rezygnacji z umów. Spółka do celów niniejszego sprawozdania wykonała analizy wrażliwości oraz analizy testu warunków skrajnych dla ryzyka aktuarialnego.

Tabela 9 Założenia i wyniki analiz wrażliwości oraz testu warunków skrajnych dla ryzyka aktuarialnego

Założenia dotyczące analiz wrażliwości oraz testu warunków skrajnych dla ryzyka aktuarialnego	Zmiana wymogu kapitałowego dla ryzyka aktuarialnego (tys. PLN)
Wymóg kapitałowy dla ryzyka aktuarialnego	68 268
Wzrost śmiertelności o 5%	(178)
Spadek śmiertelności o 5%	179
Wzrost poziomu rezygnacji z umów o 20%	(9 294)
Spadek poziomu rezygnacji z umów o 20%	11 855
Wzrost kosztów utrzymania o 10%	(2 558)
Spadek kosztów utrzymania o 10%	2 640
Masowa rezygnacja z umów na poziomie 30%	(22 221)

C.2 RYZYKO RYNKOWE

Ryzyko rynkowe związane jest z możliwością wystąpienia zdarzeń w otoczeniu, mających wpływ na wartość środków własnych poprzez zmianę wartości posiadanych aktywów oraz raportowanych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do celów wypłacalności. W ramach ryzyk rynkowych wyróżnia się:

- **ryzyko stóp procentowych** dotyczące wszystkich aktywów i zobowiązań wrażliwych na zmiany struktury terminowej stóp procentowych. Materializacja tego ryzyka może oznaczać poniesienie straty związanej ze zmianą wyceny rynkowej lub wyceny z modelu składników aktywów lub zobowiązań. W szczególności zmiana wartości stóp procentowych może prowadzić do zmniejszenia wartości aktywów dłużnych Spółki
- **ryzyko cen akcji** dotyczące wszystkich aktywów lub zobowiązań Spółki wrażliwych na zmiany rynkowych cen akcji lub wycen akcji z modelu, lub też na zmiany zmienności cen akcji. Materializacja tego ryzyka może oznaczać poniesienie straty związanej ze zmianą wyceny rynkowej lub wyceny z modelu poszczególnych składników aktywów lub pasywów. Ryzyko cen akcji obejmuje także ryzyko innych niż akcje instrumentów o charakterze udziałowym, będących składnikami bilansu Spółki
- **ryzyko spreadu kredytowego** wynikające z wrażliwości wartości składników aktywów lub zobowiązań na zmiany poziomu spreadu kredytowego – marż kredytowych (premii za ryzyko kredytowe), uwzględnionych w wycenie poszczególnych składników aktywów lub zobowiązań
- **ryzyko walutowe** dotyczące wszystkich aktywów lub zobowiązań Spółki wrażliwych na zmiany poziomu lub zmienności kursów walutowych
- **ryzyko koncentracji** wynikające z braku właściwej dywersyfikacji portfela aktywów, lub ze zbyt dużej ekspozycji na ryzyko niewykonania zobowiązania przez pojedynczego emitenta instrumentów finansowych lub grupę powiązanych emitentów. Ryzyko obejmuje wyłącznie aktywa podlegające pozostałym ryzykom rynkowym

Zarządzanie ryzykiem rynkowym oparte jest o proces monitoringu każdego z wyżej wymienionych ryzyk. Odpowiedzialności w ramach monitoringu, zarządzania i nadzoru nad ryzykiem rynkowym:

- Za nadzór nad monitoringiem ryzyka rynkowego odpowiada Departament Inwestycji i Rozwoju, pod nadzorem Komitetu Inwestycyjnego.

- Za zarządzanie inwestycjami w zakresie środków własnych odpowiada Komitet Inwestycyjny ds. Środków Własnych.
- Za obszar inwestycji środków klientów odpowiada Departament Inwestycji i Rozwoju przy wsparciu Departamentu Skarbu i pod nadzorem Komitetu Inwestycyjnego.
- Komitet Inwestycyjny nadzoruje i opiniuje proces zarządzania ryzykiem rynkowym.

Spółka realizuje Strategię Inwestycji uchwaloną przez Radę Nadzorczą na kolejny rok, która realizuje wymagania wynikające z zasad ostrożnego inwestora, określonych w art. 276 Ustawy. Zgodnie z powyższą strategią utrzymywanie portfela inwestycyjnego w inwestycjach o stałym dochodzie (obligacje i lokaty terminowe) prowadzi do stabilnego i przewidywanego zwrotu z inwestycji.

Wartość aktywów finansowych stanowiących ekspozycję na ryzyko rynkowe na koniec 2019 roku wyniosła 2 133 098 tys. zł, z czego na ryzyku klienta 1 954 114 tys. zł.

Poniższa tabela prezentuje wyliczone wymogi kapitałowe na koniec roku 2019 oraz 2018 przy zastosowaniu formuły standardowej dla ryzyka rynkowego. Główną przyczyną spadku wymogów kapitałowych dla ryzyka rynkowego jest spadek ekspozycji całkowitej.

Tabela 10 Wymogi kapitałowe dla ryzyka rynkowego

	Stan na 31 grudnia 2018	Stan na 31 grudnia 2019
Ryzyko stóp procentowych - szok górny	5 750	2361
Ryzyko cen akcji	20 343	18 936
Ryzyko cen nieruchomości	0	622
Ryzyko spreadu kredytowego	3 557	3 932
Ryzyko koncentracji	11 690	9 448
Ryzyko walutowe	7 548	6 041
Efekt dywersyfikacji	(19 334)	(14 588)
Ryzyko rynkowe	29 563	26 751

Ryzyko rynkowe w roku 2019 spadło głównie ze względu na niższy poziom aktywów względem roku 2018. W profilu ryzyka zakładu pojawiło się ryzyko cen nieruchomości związane z nowym sposobem rozpoznawania i ujmowania w bilansie umów najmu powierzchni biurowej wykorzystywanej na własne potrzeby (zgodnie z art. 9 Rozporządzenia zakłady ujmują aktywa i zobowiązania zgodnie z międzynarodowymi standardami rachunkowości, od stycznia 2019 roku zaczęły odwizywać MSSF 16 „Leasing” zgodnie z którym w bilansie należy ujmować umowy najmu powierzchni biurowej wykorzystywanej na własne potrzeby).

W ramach procesu Własnej oceny ryzyka i wypłacalności Spółka okresowo przeprowadza badanie wrażliwości kapitałowego wymogu wypłacalności pod wpływem zmiany egzogenicznych. Co więcej, w ramach procesu przeprowadza się analizy testów warunków skrajnych między innymi dla ryzyka rynkowego.

Tabela 11 Założenia i wyniki analiz wrażliwości oraz testu warunków skrajnych dla ryzyka rynkowego.

Założenia dotyczące analiz wrażliwości oraz testu warunków skrajnych dla ryzyka rynkowego	Zmiana pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności (pp)
Spadek cen akcji o 20%	(3 pp)
Wzrost stopy procentowej +100bps	1,7 pp
Spadek stopy procentowej -100bps	(3,9 pp)
Spadek oceny jakości kredytowej o jeden stopień (np. z 'A' na 'A-')	(0,5 pp)
Wzrost spreadu kredytowego na obligacja korporacyjnych	(0,3 pp)
Test warunków skrajnych (łączny scenariusz dla wybranych rodzajów ryzyka rynkowego)	(8,9 pp)

W łącznym scenariuszu dla wybranych rodzajów ryzyka rynkowego przeliczono aktywa i zobowiązania dla celów wypłacalności, środki własne, SCR i MCR po jednoczesnym nałożeniu wszystkich szoków. Szokom poddano podstawową strukturę terminową stopy procentowej wolnej od ryzyka, spread kredytowy obligacji korporacyjnych, ceny akcji i udziałów, kursy walut obcych oraz ceny nieruchomości.

Spółka nie zmieniła w roku 2019 środków służących ocenie ryzyka. Poziom ekspozycji oraz wymogów kapitałowych dla ryzyka rynkowego jest monitorowany kwartalnie. Spółka rozpoznaje koncentrację w zakresie ryzyka rynkowego, wynikającą z posiadania znacznej wartości aktywów związanych z portfelem UFK na polskim rynku kapitałowym.

C.3 RYZYKO KREDYTOWE

Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością niewykonania zobowiązania przez kontrahenta wobec Spółki. Spółka rozpoznaje ryzyko kredytowe wobec partnerów biznesowych świadczących usługi pośrednictwa ubezpieczeniowego, kontrahentów, reasekuratorów, banków obsługujących Spółkę oraz towarzystw funduszy inwestycyjnych.

Spółka zarządza ryzykiem kredytowym wobec partnerów biznesowych świadczących usługi pośrednictwa ubezpieczeniowego poprzez własną ocenę wiarygodności finansowej danego pośrednika, monitorowanie bieżącego zadłużenia oraz wyznaczenie wewnętrznych indywidualnych limitów ekspozycji na ryzyko kredytowe wobec każdego partnera.

Lista banków obsługujących Spółkę jest opracowywana, uzgadniana i zatwierdzana corocznie w ramach Strategii Inwestycyjnej na dany rok. Strategia Inwestycyjna jest zatwierdzana przez Zarząd Spółki oraz Radę Nadzorczą.

Ekspozycja na ryzyko kredytowe wobec towarzystw funduszy inwestycyjnych z tytułu transakcji sprzedaży jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych jest na bieżąco monitorowana i weryfikowana pod kątem zgodności ze zleconymi transakcjami.

Pozostałe ekspozycje na ryzyko kredytowe są na bieżąco monitorowane, jednak nie stanowią istotnej części ekspozycji.

Monitorowanie skuteczności technik ograniczania ryzyka kredytowego odbywa się w ramach prac Komitetu Kredytowego oraz kwartalnych informacji do Zarządu, obejmujących wycenę i monitorowanie limitów ryzyka kredytowego.

Na koniec 2019 roku ryzyko kredytowe było niematerialne w strukturze SCR. Zaalokowany wymóg ryzyka kredytowego stanowił ok. 1% SCR. W związku z tym Spółka nie przeprowadza analiz wrażliwości ani testów warunków skrajnych dla ryzyka kredytowego.

Spółka realizuje „zasady ostrożnego inwestora” z zakresie ryzyka kredytowego poprzez dywersyfikację ekspozycji w bankach, zgodnie z limitami określonymi w strategii inwestycyjnej.

Poniższa tabela prezentuje wyliczone wymogi kapitałowe przy zastosowaniu formuły standardowej dla ryzyka kredytowego.

Tabela 12 Wymogi kapitałowe dla ryzyka kredytowego

	Stan na 31 grudnia 2018	Stan na 31 grudnia 2019
Ryzyko ekspozycji typu 1	3 537	3 058
Ryzyko ekspozycji typu 2	379	801
Efekt dywersyfikacji	(87)	(162)
Ryzyko kredytowe	3 830	3 697

Procesy służące ocenie ryzyka kredytowego w Spółce zostały opisane w punkcie B.3 (System zarządzania ryzykiem). Spółka ocenia ryzyko jakościowo i ilościowo. Spółka nie przeprowadziła zmian środków służących ocenie ryzyka kredytowego. Koncentracja w odniesieniu do ryzyka kredytowego związana jest z ekspozycjami wobec banków. Udział najwyższej ekspozycji wynosi ok. 49% całkowitej ekspozycji i jest związany z bankiem o wysokim ratingu.

C.4 RYZYKO PŁYNNOŚCI

Ryzyko płynności jest to możliwość niezrealizowania przez Spółkę lokat i innych aktywów w celu uregulowania swoich zobowiązań finansowych w momencie, gdy stają się one wymagalne.

Ryzyko płynności obejmuje wypłaty świadczeń dla klientów oraz wpłaty składek, płatności dla pośredników ubezpieczeniowych oraz firm inwestycyjnych, płatności podatkowe oraz wydatki związane z prowadzeniem działalności ubezpieczeniowej. Ryzyko płynności dotyczy również zmian kursów walutowych – wypłaty świadczeń oraz alokowanie aktywów związanych z UFK, lub aktywów własnych w walucie obcej.

Płynność długoterminowa jest określana w 3-letnim planie finansowym na podstawie oczekiwanych przepływów pieniężnych. Plan jest sporządzany corocznie a projekcja wykonywana jest z dokładnością miesięczną. Projekcja płynności jest weryfikowana i w razie potrzeby kalibrowana z częstotliwością kwartalną.

Krótkoterminowa płynność finansowa monitorowana jest codziennie na podstawie sald rachunków bankowych i bieżących przepływów pieniężnych.

Głównym źródłem koncentracji ryzyka jest liczba i wartość transakcji zakupu i sprzedaży jednostek uczestnictwa w jednym terminie, co skutkuje koniecznością zapłaty za zlecone transakcje nabycia zanim Spółka otrzyma środki z transakcji odkupienia. W praktyce Spółka zarządza ryzykiem poprzez bieżące

monitorowanie przedmiotowych transakcji i środków na rachunkach bankowych oraz utrzymywanie wysokiego poziomu aktywów płynnych. Dowodem skuteczności techniki ograniczania ryzyka płynności jest z brak ujemnych sald na kontach bankowych.

Bazując na założeniach ostatnich testów warunków skrajnych zdefiniowanych przez KNF (piąta najwyższa dzienna wypłata w ciągu ostatnich pięciu lat), Spółka przeprowadziła analizę, która wykazała, iż jest w stanie obsłużyć bieżące wypłaty ze środków utrzymywanych na rachunkach bankowych. Ze względu na wysoki udział aktywów płynnych Spółka nie przeprowadziła innych testów ryzyka (w tym testów wrażliwości).

Spółka oszacowała wartość bieżącą oczekiwanych zysków z przyszłych składek w wysokości 53 038 tys. zł. Wartość ta została oszacowana poprzez symulację zachowania portfela w przyszłości przy założeniu granicy kontraktu w dniu bilansowym dla wszystkich umów w portfelu, tj. przy braku przypisu składki i odpowiadających jej przepływów pieniężnych po dniu bilansowym oraz pozostawieniu pozostałych założeń bez zmian. Spółka ocenia ryzyko płynności jakościowo, na podstawie ekspozycji oraz monitorowanych codziennie przepływów pieniężnych.

Ekspozycja na ryzyko płynności jest bezpośrednio związana z wypłatami świadczeń dla klientów oraz wpłatami składek, płatnościami dla pośredników ubezpieczeniowych oraz firm inwestycyjnych, płatnościami podatkowymi oraz wydatkami związanymi z prowadzeniem działalności ubezpieczeniowej. Ze względu na poziom zmienności przepływów Spółka utrzymuje wysoki poziom aktywów płynnych i tym samym ogranicza ryzyko płynności.

Spółka realizuje „zasady ostrożnego inwestora” w zakresie ryzyka płynności, lokując bufor płynnościowy (poziom aktywów dający możliwość dokonania zewnętrznego przelewu w ciągu jednego dnia) w depozyty krótkoterminowe oraz utrzymując środki na rachunkach bankowych i jednocześnie dywersyfikuje ekspozycje w bankach zgodnie z limitami określonymi w strategii inwestycyjnej.

Spółka identyfikuje ryzyko płynności wybranych UFK, które nie jest tożsame z ryzykiem płynności Spółki. W ramach portfela lokat na ryzyko klienta, obejmujących ogół Ubezpieczeniowych Funduszy Kapitałowych oferowanych przez Spółkę, wybrane UFK zaalokowały aktywa w instrumenty o ograniczonej płynności – certyfikaty inwestycyjne wybranych funduszy inwestycyjnych zamkniętych. Ryzyko płynności UFK ponoszą klienci Spółki, zgodnie z zasadami regulującymi funkcjonowanie produktów (ogólnych warunków ubezpieczenia, regulaminów funduszy oraz innych dokumentów regulujących warunki zawartych umów), w ramach których wzmiankowane UFK zostały przez Spółkę zaoferowane.

C.5 RYZYKO OPERACYJNE

Ryzyka operacyjne Spółki identyfikowane w ramach prowadzonej działalności są omawiane z właścicielami poszczególnych istotnych procesów biznesowych raz w roku. Raporty dotyczące ryzyk operacyjnych zawierają, poza wyceną jakościową, także opis kontroli skierowanych na ograniczanie poszczególnych ryzyk operacyjnych. W celu identyfikacji obszarów szczególnie wrażliwych na realizację ryzyka operacyjnego Spółka prowadzi bazę zdarzeń operacyjnych.

Spółka identyfikuje ryzyka operacyjne w następujących kategoriach (kategorie zgodne z wytycznymi grupy VIG, obowiązującymi w Spółce):

- Ryzyko ciągłości biznesu
- Ryzyko związane z kluczowymi stanowiskami
- Ryzyko niewłaściwych kwalifikacji lub liczby pracowników
- Ryzyko sprzętu i infrastruktury
- Ryzyko oprogramowania IT i bezpieczeństwa
- Ryzyko modeli i jakości danych
- Ryzyko rozwoju IT
- Ryzyko projektów
- Ryzyko prawne i zgodności z przepisami – prawo ubezpieczeniowe
- Ryzyko prawne i zgodności z przepisami – pozostałe regulacje prawne
- Ryzyko procesów i organizacji
- Ryzyko błędów ludzkich

Stosowane środki ograniczające ryzyko operacyjne (kontrole w procesach) to przede wszystkim: działanie zgodnie z ustalonymi procedurami, akceptacje i autoryzacje, uzgodnienia (w tym tzw. kontrola czterech oczu), kontrole dostępu, kontrola budżetu, zarządzanie projektami, szkolenia merytoryczne oraz ubezpieczenie. Monitorowanie skuteczności technik ograniczania ryzyka operacyjnego odbywa się w ramach raportowania poszczególnych ryzyk i zdarzeń operacyjnych oraz kwartalnych informacji do Zarządu, obejmujących wycenę i monitorowanie limitów ryzyka operacyjnego.

Ryzyko operacyjne wyceniane jest zgodnie z formułą standardową i wynika głównie z poziomu kosztów (bez kosztów akwizycji) poniesionych w związku z działalnością związaną z umowami ubezpieczenia na życie z UFK (w ciągu poprzednich 12 miesięcy). Koszty te w 2019 roku wyniosły 36 756 tys. zł. W roku poprzednim koszty przyjęte przez Spółkę do wyliczenia ryzyka operacyjnego zostały skalkulowane na bazie kosztów utrzymania przyjętych do ustalenia najlepszego oszacowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i wynosiły 50 545 tys. zł, stąd spadek wymogu kapitałowego dla ryzyka operacyjnego.

Poniższa tabela prezentuje wyliczone wymogi kapitałowe przy zastosowaniu formuły standardowej dla ryzyka operacyjnego. Ze względu na niewysoki udział ryzyka operacyjnego w profilu ryzyka Spółka nie przeprowadza testów warunków skrajnych oraz testów wrażliwości dla tego ryzyka.

Spółka nie identyfikuje istotnych koncentracji ryzyka operacyjnego ze względu na rozproszenie procesów, a tym samym poszczególnych ryzyk operacyjnych, w ramach całej organizacji.

Tabela 13 Wymogi kapitałowe dla ryzyka operacyjnego

	Stan na 31 grudnia 2018	Stan na 31 grudnia 2019
Ryzyko operacyjne	12 701	9 249

C.6 POZOSTAŁE ISTOTNE RYZYKA

Poza powyższymi ryzykami (w większości objętymi formułą standardową) Spółka identyfikuje w ramach własnej oceny ryzyk:

- **Ryzyko związane z wartościami wykupu** – ryzyko związane z wysokością wypłat z tytułu spraw spornych obecnych i przyszłych, przekraczających poziom najlepszego oszacowania ujętego w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych, zobowiązaniach warunkowych oraz innych zobowiązaniach. Spółka prowadzi działania mające na celu zmniejszenie rozmiaru ryzyka na etapie tworzenia produktów oraz na etapie obsługi portfela umów czynnych i rozwiązanych (obsługi wypłat świadczeń i reklamacji). Ekspozycja na ryzyko jest ściśle związana z poziomem przyszłych wartości wykupu, założonych przy ustalaniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Spółka rozpatruje roszczenia klientów indywidualnie, jednak rozpoznaje również koncentrację ryzyka związaną z aktywnością kancelarii odszkodowawczych. W ramach założeń stosowanych przy wyliczaniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych uwzględnia się współczynnik związany z wyższymi wartościami wykupu. Stąd poziom ryzyka, wynikający z odchylenia wartości na ryzyku od wartości oczekiwanej przy uwzględnieniu materialności założeń związanych z wartościami wykupu, nie wzrasta istotnie.
- **Ryzyko otrzymywanych retrocesji** - (Spółka stosuje określenie „retrocesja” do świadczeń dodatkowych otrzymywanych od towarzystw funduszy inwestycyjnych z tytułu ulokowania w funduszu inwestycyjnym środków finansowych pochodzących ze składek ubezpieczeniowych. Wysokość tych świadczeń jest uzależniona m.in. od rodzaju funduszu inwestycyjnego oraz wartości środków w nim zgromadzonych) ryzyko związane z odchyleniem od planowanego poziomu i klas aktywów związanych z UFK. Ekspozycja na ryzyko jest uzależniona od struktury aktywów związanych z UFK i ich wartości. Koncentracja ryzyka otrzymywanych retrocesji pozostaje w ścisłym związku z sytuacją na rynkach kapitałowych, wpływających bezpośrednio na poziom ryzyka.
- **Ryzyko zwrotu prowizji** - ryzyko związane z odchyleniem od planowanych zwrotów od pośredników, w związku z rozwiązaniem umów ubezpieczenia. Ryzyko, ze względu na zmienione modele prowizyjne, stosownie do wymogów regulacyjnych, nie osiąga poziomu materialnego dla Spółki i nie zmienia się w sposób istotny. Ekspozycja na ryzyko zwrotu prowizji jest bezpośrednio zależna od wysokości oraz okresu wypłacanych prowizji. Koncentracja ryzyka zwrotu prowizji z tytułu rezygnacji z umów jest związana z ekspozycją na ryzyko dla największych kontrahentów świadczących usługi pośrednictwa ubezpieczeniowego.
- **Ryzyko nowego biznesu** - ryzyko ujemnego wpływu nowego biznesu na środki własne, związane z odchyleniem od planowanego poziomu sprzedaży oraz zyskowności nowego biznesu. Ekspozycja ryzyka nowego biznesu jest związana z założonym w produktach poziomem sprzedaży i kosztów stałych. Spółka prowadzi działania mające na celu wzrost poziomu nowego biznesu, mając na uwadze model biznesowy opisany w Podsumowaniu. Koncentracja ryzyka nowego biznesu jest rozpoznawana jako koncentracja sprzedaży u największych kontrahentów świadczących usługi pośrednictwa ubezpieczeniowego.
- **Ryzyko reputacji** - ryzyko niekorzystnego rozwoju biznesu w związku z utratą reputacji Spółki. Ryzyko jest zarządzane przez Spółkę poprzez wewnętrzne procesy komunikacji oraz monitoring mediów. Ekspozycja na ryzyko reputacji jest związana z liczbą klientów. Koncentracja ryzyka

reputacji jest umiarkowana, jednak ze względu na rozwój mediów społecznościowych wykazuje trend rosnący.

- **Ryzyko strategiczne** - ryzyko niekorzystnego rozwoju biznesu, związane z niewłaściwymi decyzjami biznesowymi lub inwestycyjnymi Spółki, niewłaściwą komunikacją, czy niedostosowaniem zasobów do zmian sytuacji ekonomicznej lub zmian w otoczeniu biznesowym. Ryzyko strategiczne obejmuje także ryzyko polityczne zewnętrzne i wewnętrzne (np.: sankcje, zmiany prawa czy działania wojenne) oraz ryzyko „zarażenia” w grupie kapitałowej (problemy jednej spółki wpływające na inne podmioty w grupie kapitałowej). Ekspozycja na ryzyko strategiczne jest związana z wartością biznesu. Spółka rozpoznaje koncentrację ryzyka strategicznego w odniesieniu do zmian prawa dotyczącego umów ubezpieczenia na życie z UFK. W związku z ogłoszeniem 11 marca 2020 roku przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) pandemii choroby COVID-19 wywołanej przez wirus SARS-CoV-2 (tzw. „koronawirus”) oraz ogłoszeniem w Polsce stanu epidemii i pojawianiem się kolejnych decyzji Rządu RP, Zarząd Spółki dokonał analizy wpływu ww. sytuacji na bieżącą działalność Spółki oraz jej zdolność do kontynuacji działalności w dającej się przewidzieć przyszłości obejmującej okres nie krótszy niż jeden rok od dnia bilansowego. Analiza wpływu pandemii na działalność operacyjną Spółki obejmowała m.in.:
  - ocenę sytuacji płynnościowej,
  - ocenę stabilności finansowania,
  - wypłacalność,
  - potencjalną utratę wartości aktywów finansowych i niefinansowych,
  - planowanie ciągłości działalności Spółki oraz jej kontrahentów,
  - wpływ na przychody i koszty spółki z uwzględnieniem struktury produktowej i oferowanych ryzyk.

Zarząd ocenia, że ryzyko związane ze skutkami pandemii choroby Covid-19 nie zagraża kontynuacji działalności Spółki w dającej się przewidzieć przyszłości tj. minimum 12 miesięcy od dnia sporządzenia sprawozdania finansowego oraz nie zagraża wypłacalności Spółki.

W 2019 roku ekspozycje na ryzyko związane z wartościami wykupu, otrzymywanych retrocesji oraz nowego biznesu nie uległy istotnym zmianom. Spółka zarządza powyższymi ryzykami ustalając strategię biznesową oraz plan finansowy. Monitorowanie ryzyka odbywa się głównie na podstawie bieżących analizy bieżących wyników i ich spójności z założeniami wykorzystanymi do planowania finansowego.

D. WYCENA DO CELÓW WYPŁACALNOŚCI

Wycena aktywów i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe do wartości godziwej (na podstawie art. 223 Ustawy) wymaga podejścia ekonomicznego oraz spójnego z informacjami z rynku. Zgodnie z wynikającym z systemu Wypłacalność II podejściem opartym na ryzyku, wyceniając pozycje bilansowe na podstawie wartości ekonomicznej Spółka uwzględnia ryzyka wynikające z konkretnej pozycji bilansowej z wykorzystaniem założeń, których użyliby uczestnicy rynku wyceniając dany składnik aktywów i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe.

Spółka wycenia aktywa w kwocie za jaką na warunkach rynkowych aktywa te mogłyby zostać wymienione pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji. Na potrzeby systemu Wyłączalność II Spółka dokonuje wyceny składników aktywów według kwoty, którą można byłoby otrzymać z transakcji sprzedaży składnika aktywów przeprowadzonej między uczestnikami rynku na dzień wyceny.

Spółka wycenia zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w wartości godziwej, tj. w kwocie, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby zostać przeniesione lub rozliczone pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji. Przy wycenie zobowiązań nie dokonuje się dostosowań w celu uwzględnienia własnej zdolności kredytowej Spółki.

O ile obowiązek wyceny wynika z przepisów powszechnych, bądź stosownych uregulowań mających zastosowanie do działalności, Spółka stosuje następującą hierarchię zasad wyceny aktywów i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno- ubezpieczeniowe:

- zastosowanie wyceny według cen rynkowych, notowanych na aktywnych rynkach dla takich samych lub podobnych aktywów lub zobowiązań
- w przypadku, gdy nie jest możliwe zastosowanie wyceny według cen rynkowych, notowanych na aktywnych rynkach dla tych samych aktywów lub zobowiązań, przyjmuje się ceny notowane na aktywnych rynkach dla podobnych aktywów i zobowiązań, skorygowanych w celu odzwierciedlenia istniejących różnic
- jeśli nie są dostępne ceny notowane na aktywnych rynkach, stosuje się techniki wyceny według modelu (mark-to-model) stanowiące alternatywne metody wyceny, w których ceny są ustalone na podstawie porównania, ekstrapolacji lub obliczone w inny sposób, w miarę możliwości na podstawie danych rynkowych. Przy wycenie wykorzystuje się w jak największym stopniu odpowiednie obserwowalne dane wejściowe oraz dane rynkowe, polegające w jak najmniejszym stopniu na danych specyficznych dla Spółki, minimalizując wykorzystanie nieobserwowalnych danych wejściowych

Notowane ceny rynkowe są ustalane na podstawie danych pochodzących z aktywnego rynku. Za aktywny rynek uznaje się rynek spełniający łącznie następujące kryteria:

- 1) instrumenty będące przedmiotem obrotu na rynku są jednorodne
- 2) zazwyczaj w każdym czasie występują zainteresowani nabywcy i sprzedawcy
- 3) ceny są podawane do publicznej wiadomości

Jako źródło wycen Spółka stosuje zewnętrzny serwis informacyjny Bloomberg.

Opisane poniżej zasady wyceny aktywów i zobowiązań na potrzeby sprawozdania finansowego są zgodne z Krajowymi Standardami Rachunkowości, określonymi w ustawie z 19 września 1994 roku o rachunkowości (t.j. Dz.U. z 2019 roku, poz. 351) („Ustawa o rachunkowości”) oraz z wydanymi na jej podstawie aktami wykonawczymi, m.in.:

- Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 12 kwietnia 2016 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji (Dz.U. z 2016 roku, poz. 562) („rozporządzenie w sprawie szczególnych zasad rachunkowości”)

- Rozporządzeniem Ministra Finansów z 12 grudnia 2001 roku w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (t.j. Dz.U. z 2017 roku, poz. 277)

W sprawach nieuregulowanych w Ustawie o rachunkowości oraz wydanych na jej podstawie aktach wykonawczych Spółka stosuje odpowiednio Krajowe Standardy Rachunkowości lub Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej.

Opisane poniżej zasady wyceny aktywów i zobowiązań na potrzeby systemu Wyłączalność II zostały sporządzone zgodnie z przepisami:

- 1) Ustawy
- 2) Rozporządzenia
- 3) Wytycznych w sprawie wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (EIOPA-BoS-14/166 PL) opublikowanych 2 lutego 2015 roku oraz Wytycznych KNF dotyczących procesu tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych
- 4) Wytycznych w sprawie ujmowania oraz wyceny aktywów i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe (EIOPA-BoS-15/113 PL) opublikowanych 14 września 2015 roku
- 5) Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2015/2452 z dnia 2 grudnia 2015 roku, ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do procedur, formatów i wzorów formularzy dotyczących sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej zgodnie z Dyrektywą
- 6) Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej nr 16 (MSSF 16) dotyczący leasingu zatwierdzony przez Unię Europejską 9 listopada 2017 roku. MSSF 16 obowiązuje spółki raportujące oraz sporządzające sprawozdania finansowe według MSR/MSSF dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się od 1 stycznia 2019 roku, które użytkują aktywa w oparciu o umowy dzierżawy, najmu lub leasingu oraz inne umowy o świadczeniu usług, gdy wynajmujący posiada prawo do kierowania danym składnikiem.

Sprawozdanie zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości, obejmującej okres nie krótszy niż jeden rok od dnia bilansowego. Zarząd Spółki nie stwierdza na dzień podpisania sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości, na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania, bądź istotnego ograniczenia przez nią dotychczasowej działalności.

W związku z poniesionymi w latach ubiegłych stratami bilansowymi według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku, Spółka wykazała skumulowaną stratę, która przewyższyła sumę kapitałów zapasowego i rezerwowych oraz 1/3 kapitału zakładowego. Ze względu na powyższe, Zarząd Spółki zwołał na 12 marca 2020 roku Walne Zgromadzenie Spółki, celem podjęcia uchwały o dalszym istnieniu Spółki, zgodnie z wymogami art. 397 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz.U. z 2019 roku, poz. 505). W dniu 12 marca 2020 roku Walne Zgromadzenie Spółki podjęło uchwałę o dalszym istnieniu Spółki.

Szczegółowe zasady wyceny aktywów i zobowiązań zgodnie z zasadami Dyrektywy zostały opisane poniżej w kolejnych punktach. Zaprezentowane zostały również korekty między podstawami, metodami i założeniami stosowanymi przy wyżej wymienionej wycenie, a stosowanymi dla celów

sprawozdawczości finansowej. Osobno zostały zaprezentowane alternatywne metody wyceny w punkcie D.4.

W niniejszym sprawozdaniu nie zostały omówione pozycje bilansowe wykazujące wartości zerowe zarówno dla celów sprawozdawczości finansowej i systemu Wyłączalność II.

W roku sprawozdawczym Spółka nie dokonywała zmian w zasadach wyceny w porównaniu do okresu poprzedniego.

D.1 AKTYWA

Informacje o wartości aktywów, opis podstaw, metod i głównych założeń stosowanych przy wycenie dla celów systemu Wyłączalność II.

Wycena aktywów do wartości godziwej, na podstawie art. 223 Ustawy, wymaga podejścia ekonomicznego, spójnego z informacjami z rynku. Zgodnie z podejściem opartym na ryzyku wynikającym z systemu Wyłączalność II, wyceniając pozycje bilansowe na podstawie wartości ekonomicznej Spółka uwzględnia ryzyka wynikające z konkretnej pozycji bilansowej z wykorzystaniem założeń, których użyłoby uczestnicy rynku wyceniając dany składnik aktywów.

Poniżej (Tabela 14) zaprezentowano zestawienie poszczególnych pozycji wartości bilansowej według systemu Wyłączalność II, w porównaniu do wartości bilansowej według sprawozdania finansowego wraz ze wskazaniem różnic (korekt). Zestawienie uwzględnia stan na koniec roku 2019.

W przypadku wystąpienia różnic omówiono poszczególne elementy, wpływające na odmienne sposoby wyceny. Wartości odpowiednich pozycji bilansu według sprawozdania finansowego zostały zaprezentowane zgodnie z zasadami prezentacji obowiązującymi w bilansie dla systemu Wyłączalność II.

W niniejszym rozdziale nie są omawiane pozycje aktywów wykazujące wartości zerowe zarówno dla celów sprawozdawczości finansowej i systemu Wyłączalność II.

Na potrzeby niniejszego sprawozdania Spółka uważa informację za istotną, jeżeli jej pominięcie lub zniekształcenie może wpłynąć na decyzje gospodarcze podejmowane przez użytkowników. Istotność informacji zależy od kwoty pozycji lub od potencjalnego skutku błędu, ocenianego w danych okolicznościach w wypadku pominięcia lub zniekształcenia tej pozycji. Istotność stanowi zatem próg bądź granicę, a nie zasadniczą cechę, jaką muszą posiadać dane informacje, aby były użyteczne.

Tabela 14 Wartość różnic pomiędzy wyceną aktywów w sprawozdaniu finansowym a wyceną aktywów dla celów systemu Wyłączalność II

	Wartość bilansowa wg sprawozdania finansowego*	Wartość bilansowa wg Wyłączalność II	Korekta
Aktywowane koszty akwizycji	6 946	-	6 946
Wartości niematerialne i prawne	103	-	103
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	15 634	-	15 634
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny (w tym aktywa z tytułu prawa do użytkowania MSSF16)	769	3 539	(2 770)
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	182 326	118 681	63 645**
w tym: Akcje i udziały – nienotowane	-	-	-
w tym: Obligacje państwowe	68 323	68 323	-
w tym: Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	63 646	1	63 645**
w tym: Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	50 357	50 357	-
Aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	1 890 470	1 954 114	(63 645)**
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań	889	(1 038)	1 927
w tym UFK	135	(1 617)	1 752
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	5 404	-	5 404
Należności z tytułu reasekuracji biernej	-	-	-
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	5 345	5 345	-
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	57 065	56 940	125
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	3 859	-	3 859

*Wartości odpowiednich pozycji bilansu sporządzonego wg sprawozdania finansowego, dopasowane do pozycji bilansu ekonomicznego

** Korekta prezentacyjna pomiędzy kategoriami aktywów

Wyjaśnienie różnic między założeniami stosowanymi do wyceny dla celów systemu Wyłączalność II a założeniami stosowanymi do wyceny na potrzeby sprawozdań finansowych

Aktywowane koszty akwizycji

Zgodnie z zasadami rachunkowości odroczeniu w czasie podlegają koszty prowizji za zawarcie umów ubezpieczenia ze składką płaconą regularnie. Koszty prowizji rozkładane są w czasie na okres maksymalnie pięciu lat, nie dłużej jednak niż do końca okresu ubezpieczenia dla produktów z grupy 3, oraz na cały okres trwania umowy dla pozostałych grup ubezpieczeń. Zgodnie z systemem Wyłącalność II aktywowane koszty akwizycji wykazane zostały w wartości zerowej.

Wartości niematerialne i prawne

Wartości niematerialne i prawne stanowią nabyte przez Spółkę prawa majątkowe, nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby Spółki. Prawa te zaliczane są do aktywów trwałych. W szczególności wartościami niematerialnymi i prawnymi są: autorskie prawa majątkowe, licencje, patenty, znaki towarowe, prawa do zdjęć, programy komputerowe (jako licencje lub majątkowe prawa autorskie).

Zgodnie z zasadami rachunkowości, wartości niematerialne i prawne są rozpoznawane, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości spowodują one wpływ korzyści ekonomicznych do Spółki. Wartości niematerialne i prawne są wyceniane według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonego o odpis amortyzacyjny i odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Wartości niematerialne i prawne są amortyzowane liniowo, w okresie opowiadającym przewidywanemu okresowi ich użyteczności ekonomicznej. Zgodnie z systemem Wyłącalność II wykazane zostały w wartości zerowej.

Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny

Rzeczowe aktywa trwałe stanowią aktywa przeznaczone do używania na potrzeby Spółki i wykorzystywane na użytek własny, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok. Zaliczane są do aktywów trwałych. Zgodnie z art. 9 Rozporządzenia Spółka zastosowała standard MSSF 16 do wyceny umowy najmu określonej powierzchni biurowej oraz najem sprzętu biurowego nie podlegający zwolnieniu aktywów o niskiej wartości do rzeczowych aktywów trwałych. Celem standardu MSSF 16 jest odróżnienie umowy Leasingu od umowy świadczenia usług, a kryterium odróżniającym te umowy jest zdolność wynajmującego do sprawowania kontroli nad składnikiem aktywów, będącym przedmiotem leasingu.

Kontrakt stanowi umowę leasingu lub zawiera element leasingu, jeżeli daje wynajmującemu prawo kontroli do wykorzystywania składnika aktywów w wyznaczonym okresie, w zamian za zapłatę. Kontrola następuje, jeżeli wynajmujący ma:

- prawo do zasadniczo wszystkich korzyści ekonomicznych, płynących z wykorzystywania zidentyfikowanego składnika aktywów oraz
- prawo decydowania o wykorzystywaniu tego składnika

Zgodnie z zasadami rachunkowości nieruchomości, maszyny i wyposażenie są rozpoznawane, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości spowodują one wpływ korzyści ekonomicznych do Spółki. Ich wartość jest wyceniana według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Nieruchomości, maszyny i wyposażenie są amortyzowane liniowo w okresie odpowiadającym przewidywanemu okresowi ich użyteczności ekonomicznej. W bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wyłącalność II zostały wycenione w przewidywanej wartości rynkowej. Środki transportu wycenia się w wartości rynkowej na podstawie ostatniej wyceny

ubezpieczyciela. Zespoły komputerowe wycenia się według wartości godziwej, jednakże biorąc pod uwagę istotność przyjmuje się uproszczony model wyceny podlegający na przyjęciu wartości księgowej netto na dzień bilansowy. Urządzenia techniczne, narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie, inwestycje w obce środki trwałe zostały zaprezentowane w wartości zerowej według wyceny zgodnej z systemem Wypłacalność II, natomiast środki transportu, zostały wycenione według metody alternatywnej, zgodnej z systemem Wypłacalność II, tj. opisanej w punkcie D.4.

Standard MSSF 16 definiuje aktywo trwałe w którym umowa lub jej część przekazuje prawo do kontroli użytkowania podstawowego składnika aktywów umowy przez dany okres w zamian za wynagrodzenie dla których okres użyteczności przekracza 12 miesięcy. Spółka jako leasingobiorca rozpoznaje aktywa z tytułu prawa do użytkowania RoA (right-of-use asset). W bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wypłacalność II, w myśl zapisów art. 9 Rozporządzenia, umowy najmu zostały wycenione zgodnie z MSSF 16.

Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z UFK)

Aktywa te obejmują: akcje i udziały nienotowane, obligacje państwowe, jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania oraz depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych.

- **Obligacje państwowe** dla celów sprawozdawczości finansowej Spółka wycenia według wartości godziwej, co wynika z klasyfikacji obligacji państwowych do kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

Na potrzeby systemu Wypłacalność II obligacje państwowe klasyfikowane są do kategorii aktywów wycenianych według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach. Za aktywny uznaje się rynek spełniający łącznie następujące kryteria: instrumenty będące przedmiotem obrotu na rynku są jednorodne, zazwyczaj w każdym czasie występują zainteresowani nabywcy i sprzedawcy, a ceny podane są do publicznej wiadomości. Za aktywny uznaje się również rynek, jeżeli kwotowane ceny są łatwo i regularnie dostępne z giełdy, od dealera, brokera, grupy branżowej, instytucji usługowej lub uprawnionej do wydawania regulacji, a ceny te reprezentują aktualne i regularnie występujące na rynku transakcje zawierane bezpośrednio pomiędzy stronami. Jako źródło wycen Spółka stosuje zewnętrzny serwis informacyjny, w związku z czym nie jest zasadne przeprowadzenie dodatkowych korekt pomiędzy bilansem sporządzonym dla celów sprawozdawczości finansowej oraz bilansem zgodnym z systemem Wypłacalność II.

- **Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania** dla celów sprawozdawczości finansowej zostały ujęte według wartości godziwej, ustalonej na podstawie wycen publikowanych lub dostarczanych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych. W przypadku danych publikowanych, Spółka wykorzystuje zewnętrzny serwis informacyjny Bloomberg do uzyskania informacji o bieżących notowaniach. W przypadku danych niepublikowanych przez serwis informacyjny Bloomberg, Spółka wykorzystuje dane dostarczone przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych zarządzające danym funduszem inwestycyjnym. W przypadku zidentyfikowania po dniu wyceny zmiany ceny, zastosowanej na dany dzień wyceny, Spółka dokonuje stosownej korekty. W bilansie sporządzanym zgodnie z

systemem Wyłączalność II wykazywane są jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania według wartości godziwej, w związku z czym nie jest zasadne przeprowadzenie dodatkowych korekt. Na dzień 31 grudnia 2019 roku i na dzień sporządzenia sprawozdania dla celów systemu Wyłączalność korekty nie wystąpiły.

- **Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych** są prezentowane dla celów sprawozdawczości finansowej w wartości depozytu wraz z zarachowanymi odsetkami. W bilansie zgodnym z systemem Wyłączalność II zostały wycenione według wartości godziwej, przy zastosowaniu uproszczenia polegającego na wyznaczeniu wartości godziwej tych aktywów, rozumianej jako wartość nominalna powiększona o liniowo naliczone odsetki. Wyceny dla celów sprawozdawczości finansowej i dla celów systemu Wyłączalność II są równe.

Aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z UFK

Aktywa te zostały ujęte według wartości godziwej, ustalonej na podstawie wycen publikowanych lub dostarczanych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych, dokonywanych przez towarzystwa w odniesieniu do wartości aktywów netto funduszu. W przypadku danych publikowanych, Spółka wykorzystuje zewnętrzny serwis informacyjny Bloomberg do uzyskania informacji o bieżących notowaniach. W przypadku danych niepublikowanych przez zewnętrzny serwis informacyjny Bloomberg, Spółka wykorzystuje dane dostarczone przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych zarządzające danym funduszem inwestycyjnym. W przypadku zidentyfikowania po dniu wyceny zmiany ceny, zastosowanej na dany dzień wyceny, Spółka dokonuje stosownej korekty.

Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń

Dla celów sprawozdawczości finansowej Spółka wycenia kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z umów ubezpieczenia, wyliczając składkę reasekuracyjną dla każdej umowy ubezpieczenia, obejmując ryzyka zdefiniowane w umowach. Sposób wyliczenia składki, przyjęty okres raportowy oraz częstotliwość obliczeń są zgodne z postanowieniami umów ubezpieczenia. Wyliczenia obejmują wszystkie umowy ubezpieczenia, które były aktywne w danym okresie raportowym. W bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wyłączalność II zostały zaprezentowane po stronie aktywów, w wartości będącej sumą zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu realizacji zawartych umów reasekuracji. Przepływy te oszacowane zostały z uwzględnieniem założeń ekonomicznych i operacyjnych, wyznaczonych zgodnie z zasadą najlepszego oszacowania. Oszacowanie przeprowadza się łącznie z kalkulacją rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Prezentacja kwot należnych z umów reasekuracji w bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wyłączalność II odpowiada charakterowi ryzyka i technicznej podstawie tworzenia rezerw, a nie jedynie formalnej stronie umowy ubezpieczenia.

Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych

Dla celów sprawozdawczości finansowej Spółka wykazuje należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych w kwocie wymaganej zapłaty z zachowaniem zasady ostrożności, tj. pomniejszonej o odpisy aktualizujące z tytułu trwałej utraty wartości. Należności te w bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wyłączalność II zostały wykazane w wartości zerowej. Należności od pośredników ubezpieczeniowych są uwzględnione w kalkulacji najlepszego oszacowania (BEL).

Pozostałe należności (handlowe, inne niż z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji)

Dla celów sprawozdawczości finansowej Spółka wykazuje pozostałe należności (handlowe, inne niż z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji) w kwocie wymaganej zapłaty, z zachowaniem zasady ostrożności, tj. pomniejszonej o odpisy aktualizujące z tytułu trwałej utraty wartości. Do pozostałych należności, o których mowa w niniejszym akapicie, zalicza się kwoty należne od pracowników, innych kontrahentów oraz podmiotów publiczno-prawnych. W bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wyłącalność II pozostałe należności zostały zaprezentowane w wartości godziwej, rozumianej jako wymaganej do zapłaty. Kierując się zasadą istotności Spółka nie uwzględnia wpływu dyskonta ze względu na rozmiar prezentowanego aktywa oraz jego krótkoterminowy charakter.

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Dla celów sprawozdawczości finansowej oraz dla potrzeb systemu Wyłącalność II Spółka zalicza do kategorii środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych środki w kasie oraz środki na bieżących rachunkach bankowych. Środki, o których mowa powyżej wyceniane są według wartości nominalnej, ponieważ są powszechnie wykorzystywane do dokonywania płatności oraz mogą być na żądanie wymieniane na gotówkę. Z uwagi na krótkoterminowy charakter aktywa, wpływ dyskonta jest niematerialny. W sprawozdaniu sporządzanym zgodnie z systemem Wyłącalność II nie zostały uwzględnione środki na rachunku bankowym przeznaczone dla Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, ze względu na ograniczenia w ich dysponowaniu.

Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)

Pozostałe aktywa obejmują wszystkie aktywa nieuwzględnione w pozycjach bilansu, w skład w których wchodzi w szczególności międzyokresowe rozliczenia przychodów. Dla celów sprawozdawczości finansowej oraz dla zapewnienia zasady współmierności przychodów i kosztów dla danego okresu sprawozdawczego, rozliczenia międzyokresowe wykazuje się w aktywach bilansu danego okresu sprawozdawczego. Aktywa te na dzień bilansowy zostały wycenione w wartości nominalnej. W sprawozdaniu zgodnie z systemem Wyłącalność II są wycenione w wartości zerowej. Należne przychody z tytułu świadczeń dodatkowych za posiadanie jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych oraz niezrealizowane obciążenia ponoszone przez ubezpieczających w ramach umów ubezpieczenia zostały uwzględnione w kalkulacji najlepszego oszacowania (BEL).

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

W bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wyłącalność II, aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się na podstawie różnic przejściowych między wartością aktywów i zobowiązań ustaloną na potrzeby bilansu ekonomicznego, a i ich wartością podatkową. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w kwocie, jaka według przewidywań zmniejszy w przyszłości zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego lub będzie podlegać zwrotowi, w razie zaistnienia ujemnych różnic przejściowych lub w związku ze stratą podatkową możliwą do odliczenia od dochodu w przyszłości.

Wartość bilansowa aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy pod kątem utraty wartości. Jeżeli przestało być prawdopodobne, że w przyszłości zostanie osiągnięta

podstawa opodatkowania pozwalająca na potrącenie ujemnych różnic przejściowych i odliczenie strat podatkowych, wartość bilansowa aktywów podlega stosownemu obniżeniu.

Głównymi składnikami aktywów z tytułu odroczonego podatku są: rezerwy na świadczenia emerytalne i inne świadczenia pracownicze, rezerwy na sprawy sporne, niezrealizowana strata na lokatach.

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

W bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wyłącalność II rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego jest ustalana na podstawie różnic przejściowych między wartością aktywów i zobowiązań ustaloną na potrzeby bilansu ekonomicznego, a ich wartością podatkową.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, należnego w przypadku wystąpienia dodatnich różnic przejściowych, które spowodują zwiększenie przyszłej podstawy opodatkowania. Spółka ustala rezerwę z tytułu odroczonego podatku na podstawie różnic przejściowych wynikających z m.in. niezrealizowanego zysku z lokat, odroczonego kosztów akwizycji, należnych przychodów z tytułu świadczeń dodatkowych za posiadanie jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych i certyfikatów inwestycyjnych.

Wysokość aktywów i zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego obowiązujących w roku powstania obowiązku podatkowego.

Spółka kalkuluje podatek odroczony w przypadku każdej różnicy przejściowej pomiędzy bilansem sporządzonym zgodnie z systemem Wyłącalność II (prezentującym wartość rynkową) a sprawozdaniem finansowym przedstawiającym podstawę podatkową.

Zmiany uwzględnione po stronie aktywów:

- ⇒ Wartość rynkowa > wartości podatkowej → zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego
- ⇒ Wartość rynkowa < wartości podatkowej → aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Zmiany uwzględnione po stronie pasywów:

- ⇒ Wartość rynkowa < wartości podatkowej → zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego
- ⇒ Wartość rynkowa > wartości podatkowej → aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Tabela 15 Porównanie wartości bilansowych dla celów rachunkowości oraz do celów systemu Wyłąalność II

	Wartość bilansowa wg sprawozdania finansowego*	Wartość bilansowa wg Wyłąalność II przed kompensatą	Wartość bilansowa wg Wyłąalność II po kompensacie	Kompensata wg Wyłąalność II
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	15 634	16 911	-	(16 911)
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	6 675	33 595	16 684	(16 911)

*Wartości odpowiednich pozycji bilansu sporządzonego wg sprawozdania finansowego dopasowane do pozycji bilansu ekonomicznego

W bilansie zgodnym z systemem Wyłąalność II rezerwa i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są kompensowane. W zależności od wyniku są prezentowane w bilansie w aktywach lub zobowiązaniach.

D.2 REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE

Zgodnie z art. 80 Dyrektywy i art. 232 Ustawy, przy ustalaniu wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych Spółka dokonała segmentacji swoich zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych na jednolite grupy ryzyka, w podziale na linie biznesowe.

Zobowiązania ubezpieczeniowe i reasekuracyjne rozważane są w zakresie dwóch linii biznesowych:

1. Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalone w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (UFK),
2. Pozostałe ubezpieczenia na życie.

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe tworzone są w kwocie, którą Spółka musiałaby zapłacić, gdyby miała natychmiast przenieść swoje zobowiązania z tytułu umów ubezpieczenia do innego zakładu ubezpieczeń.

Na podstawie art. 77 ust. 1 Dyrektywy i art. 225 ust. 1 Ustawy wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów systemu Wyłąalność II stanowi sumę najlepszego oszacowania oraz marginesu ryzyka.

Spółka oblicza najlepsze oszacowanie i margines ryzyka oddzielnie. Poniższa tabela prezentuje poszczególne pozycje rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, wyliczonych zgodnie z systemem Wyłąalność II. Spółka wyodrębniła dane dotyczące istotnej linii biznesowej, tj. linii obejmującej ubezpieczenia na życie z UFK.

Tabela 16 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

	Stan na 31 grudnia 2018	Stan na 31 grudnia 2019
Najlepsze oszacowanie	2 012 004	1 921 792
w tym UFK	2 014 572	1 922 828
Margines ryzyka	41 675	27 607
w tym UFK	41 311	27 296
Razem rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	2 053 678	1 949 399
w tym UFK	2 055 883	1 950 124

D.2.1 NAJLEPSZE OSZACOWANIE

Zgodnie z art. 77 ust. 2 Dyrektywy i art. 225 ust. 2 Ustawy Spółka wyznacza rezerwy na podstawie najlepszego oszacowania, które jest równe oczekiwanej wartości obecnej przyszłych przepływów pieniężnych ważonych prawdopodobieństwem ich realizacji, obliczonej przy zastosowaniu odpowiedniej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka. Obliczenie najlepszego oszacowania jest dokonywane na podstawie aktualnych i wiarygodnych informacji i realistycznych założeń. Prognozy przepływów pieniężnych stosowane w obliczeniu najlepszego oszacowania uwzględniają wpływy i wypływy pieniężne wymagane do rozliczenia zobowiązań z tytułu zawartych umów ubezpieczenia lub umów reasekuracji w okresie trwania tych zobowiązań. Najlepsze oszacowanie oblicza się w wysokości brutto, bez pomniejszania o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych.

W roku 2019 Spółka, realizując zalecenia pokontrolne KNF, zdecydowała o zmianie metody określania granicy umowy. Granica umowy zdefiniowana jest w art. 18 Rozporządzenia. Określa ona moment, od którego zakład ubezpieczeń nie uwzględnia w prognozach przyszłych składek ani innych związanych z nimi przepływów pieniężnych. Zmiana metody polegała na zaostrzeniu kryteriów uznawania skutków ekonomicznych ujętych w umowach świadczeń i gwarancji za zauważalne. Przed zmianą Spółka uznawała świadczenia i gwarancje we wszystkich umowach za zauważalne i przypisywała im granicę na koniec okresu ubezpieczenia. Zmiana nie miała wpływu na większość umów, jednak części umów z mniej istotnym komponentem ochronnym przypisana została granica na koniec okresu obowiązkowego opłacania składek lub na dzień wyceny. W efekcie Spółka nie uwzględnia w prognozach części przyszłych składek z tych umów ani innych związanych z nimi przepływów pieniężnych. Skutkuje to wzrostem wartości najlepszego oszacowania o 9,6 mln, spadkiem wartości marginesu ryzyka o 1,6 mln oraz wzrostem wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych o 8,0 mln.

Projekcje pieniężne mają charakter deterministyczny. Wartość gwarancji finansowej i opcji umownych jest wyceniana zgodnie z deterministycznym scenariuszem. Jest to podejście uproszczone, które adresuje fakt niematerialności gwarancji finansowych i opcji umownych zawartych w portfelu.

Przepływy pieniężne projektowane są w polskich złotych. W szczególności jednostki UFK nominowane są w złotych polskich. Oznacza to, że wartość funduszu, który inwestuje na rynkach zagranicznych i wycena jego jednostek odbywa się w walucie, na dzień bilansowy rozpoznawany jest w złotych polskich. Przeliczenie waluty odbywa na zasadach określonych w stosownych regulaminach UFK.

Zgodnie z art. 78 i 79 Dyrektywy oraz art. 231 Ustawy Spółka przy ustalaniu wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dodatkowo uwzględnia:

1. wszystkie wydatki, jakie zostaną poniesione w związku z obsługą zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych
2. inflację, w tym inflację dotyczącą kosztów i roszczeń ubezpieczeniowych
3. wszystkie płatności na rzecz ubezpieczających i beneficjentów, w tym przyszłe premie uznaniowe, których zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji zamierzają dokonywać, bez względu na to, czy płatności te są zagwarantowane umownie, czy nie, chyba że płatności te wchodzą w zakres wynikający z art. 91 ust. 2 Dyrektywy i art. 244 Ustawy
4. wartość gwarancji finansowych i opcji umownych zawartych w umowach ubezpieczenia i umowach reasekuracji

Spółka stosuje pośrednią metodę obliczenia najlepszego oszacowania. Najlepsze oszacowanie zdefiniowane jest jako suma wartości opcji i gwarancji oraz różnicy pomiędzy wartością rezerw techniczno-ubezpieczeniowych utworzonych dla celów rachunkowości, a wartością obecną przyszłych zysków generowanych przez portfel umów ubezpieczenia aktywnych na dzień bilansowy.

Na wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych składają się wymienione poniżej rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe. Rezerwy te zostały utworzone zgodnie z Regulaminem tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na potrzeby systemu Wyłatalność II, według wymogów statutowych określonych na potrzeby rachunkowości:

1. rezerwa ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający

Rezerwa ubezpieczeń na życie jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający tworzona jest w wysokości wartości lokaty dokonanej zgodnie z postanowieniami zawartych umów ubezpieczenia, z uwzględnieniem zobowiązań wynikających z decyzji zobowiązującej Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 15 marca 2016 r oraz porozumienia zawartego z Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 19 grudnia 2016 r.).

2. rezerwa ubezpieczeń na życie

W skład rezerwy ubezpieczeń na życie wchodzi następujące elementy:

- 1) rezerwa na tymczasowo udzielaną ochronę ubezpieczeniową
- 2) rezerwa Life Contingency ¹
- 3) rezerwa na niealokowaną składkę
- 4) rezerwa na dodatkowe roszczenia klientów
- 5) rezerwa matematyczna

---

¹ Rezerwa Life Contingency jest rezerwą warunkową tworzoną dla umów ubezpieczenia, w których opłata za ryzyko śmierci jest pobierana ze składki. Rezerwa ta ma zabezpieczyć ryzyko śmierci w czasie trwania ochrony ubezpieczeniowej w przypadku nieopłacenia składki.

Rezerwa ubezpieczeń na życie, wraz z rezerwą ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający, tworzona jest dla zapewnienia pokrycia zobowiązań zakładu ubezpieczeń na wypadek dożycia przez ubezpieczonego końca okresu ubezpieczenia, śmierci ubezpieczonego w okresie udzielania ochrony ubezpieczeniowej, a także dla wypełnienia zobowiązań zakładu ubezpieczeń na wypadek wykupu, tj. przedterminowego rozwiązania umowy ubezpieczenia.

3. rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia

Rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia tworzona jest w wysokości odpowiadającej wielkości przyszłych odszkodowań i świadczeń związanych ze szkodami zaistniałymi do dnia, na który ustala się rezerwę.

W skład rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia wchodzi następujące rodzaje rezerw:

- 1) rezerwa na świadczenia zgłoszone lecz niewypłacone, w tym rezerwa na dodatkowe nieprzedawnione roszczenia ubezpieczających, wynikające z rozwiązanych umów ubezpieczenia (RBNP)
- 2) rezerwa na świadczenia z tytułu szkód, które zaistniały, lecz nie zostały zgłoszone do dnia bilansowego, w tym na dodatkowe nieprzedawnione roszczenia ubezpieczających wynikające z rozwiązanych umów ubezpieczenia (IBNR)

Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia, w części dotyczącej dodatkowych roszczeń klientów, tworzy się z wykorzystaniem metod aktuarialnych, z uwzględnieniem prawdopodobieństw wystąpienia odpowiednich zdarzeń.

W rezerwie na niewypłacone odszkodowania i świadczenia uwzględnia się również rezerwę na spodziewane koszty likwidacji szkód, w tym w związku z dodatkowymi roszczeniami ubezpieczających, wynikającymi z rozwiązanych umów ubezpieczenia, zaistniałymi do dnia, na który ustala się rezerwę.

4. rezerwa na premie i rabaty dla ubezpieczonych

Spółka tworzy rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych w celu wypełnienia zobowiązań, wynikających z postanowień obowiązujących umów ubezpieczenia.

D.2.2 MARGINES RYZYKA

Zgodnie z art. 77 ust. 3 Dyrektywy i art. 225 ust. 3 Ustawy, margines ryzyka ma wysokość zapewniającą, aby wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów systemu Wypłacalność II odpowiadała kwocie, której zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji zażądałby za przejęcie zobowiązań z tytułu zawartych umów ubezpieczenia lub umów reasekuracji i wywiązanie się z zobowiązań.

Szczegóły techniczne dotyczące obliczenia marginesu ryzyka zostały określone w Rozporządzeniu.

Na podstawie art. 37 ust. 1 Rozporządzenia, Spółka oblicza margines ryzyka dla całego portfela zobowiązań ubezpieczeniowych według następującego wzoru:

$$RM = CoC \cdot \sum_{t \geq 0} \frac{SCR(t)}{(1 + r(t+1))^{t+1}},$$

gdzie:

- a) CoC oznacza stopę kosztu kapitału
- b) suma obejmuje wszystkie liczby całkowite, w tym zero
- c) $SCR(t)$ oznacza projekcję kapitałowego wymogu wypłacalności, po t latach
- d) $r(t+1)$ oznacza podstawową stopę procentową wolną od ryzyka dla terminu zapadalności równego $t+1$

Podstawową stopę procentową wolną od ryzyka $r(t+1)$ wybiera się zgodnie z walutą stosowaną w sprawozdaniach finansowych. Dla Spółki obowiązującą walutą jest polski złoty.

Na podstawie art. 39 Rozporządzenia przyjmuje się, że stopa kosztu kapitału wynosi 6%.

Projekcję kapitałowego wymogu wypłacalności wykonuje się w oparciu o zidentyfikowane korelacje ze zdefiniowanymi strumieniami pieniężnymi lub stanami bilansowymi.

D.2.3 ZAŁOŻENIA

Do projekcji wartości UFK oraz dyskontowania przepływów pieniężnych wykorzystywana jest struktura terminowa stopy procentowej wolnej od ryzyka, zgodna z wytycznymi publikowanymi przez EIOPA².

Założenia nieekonomiczne, takie jak m.in. struktura opłat do projekcji wartości nominalnych UFK, indeksacja składek, nadpłaty i niedopłaty składek, przekształcenia umów w umowy bezskładkowe, prawdopodobieństwa rezygnacji, śmiertelność, prowizje ubezpieczeniowe, koszty administracyjne i pozostałe, ustalane są zgodnie z Regulaminem Tworzenia Rezerw Techniczno-Ubezpieczeniowych na potrzeby systemu Wypłacalność II oraz Procedurą Ustalania Rezerw Techniczno-Ubezpieczeniowych na potrzeby systemu Wypłacalność II. W szczególności założenia przyjęte do wyceny rezerw ustalane są w myśl reguł najlepszego oszacowania i nie zawierają dodatkowych marginesów ryzyka. Parametry założeń podlegają cyklicznemu przeglądowi.

Aktualizacja założeń w stosunku do wyliczeń dokonanych na dzień bilansowy 31 grudnia 2018 roku wpłynęła na wzrost wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych o 24,7 mln zł. W najistotniejszym stopniu na powyższą zmianę wpłynęły zmiany założeń dotyczące: prawdopodobieństw rezygnacji, częściowych wykupów oraz przekształcenia umów w umowy bezskładkowe (wzrost o 22,5 mln zł), granicy umowy (wzrost o 8,0 mln zł), śmiertelności (wzrost o 2,0 mln zł), dodatkowych kosztów związanych z wykupami polis (spadek o 6,8 mln zł), a także założeń ekonomicznych (spadek o 1,0 mln zł).

---

²European Insurance and Occupational Pensions Authority, <https://eiopa.europa.eu/regulation-supervision/insurance/solvency-ii-technical-information/risk-free-interest-rate-term-structures>

Utworzone rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe odzwierciedlają najlepszą wiedzę Spółki i szacunki na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania. Z uwagi na długoterminowy charakter umów ubezpieczeń ich realizacja może różnić się od przyjętych założeń.

Rezerwy zostały poddane analizie wrażliwości, w celu określenia ich niepewności. Przyjęto scenariusze o wzroście i spadku stopy procentowej o +/- 50 bps złotego polskiego, spadek cen akcji o 20%, wzrost i spadek poziomu śmiertelności o 5%, wzrost i spadek poziomu rezygnacji z umów ubezpieczenia o 20% oraz zmiany kosztów utrzymania o +/-10%.

Wpływ powyżej opisanych scenariuszy na poziom rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 17 Analiza niepewności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

	Rezerwy 2019
Rezerwy T-U 2019	1 949 399
Spadek cen akcji o 20%	1 802 593
Wzrost stopy procentowej +50bps PLN	1 929 974
Spadek stopy procentowej -50bps PLN	1 968 782
Spadek śmiertelności o 5%	1 949 837
Wzrost śmiertelności o 5%	1 948 960
Wzrost poziomu rezygnacji z umów ubezpieczenia o 20%	1 968 305
Spadek poziomu rezygnacji z umów ubezpieczenia o 20%	1 925 410
Wzrost kosztów utrzymania o 10%	1 959 516
Spadek kosztów utrzymania o 10%	1 939 282

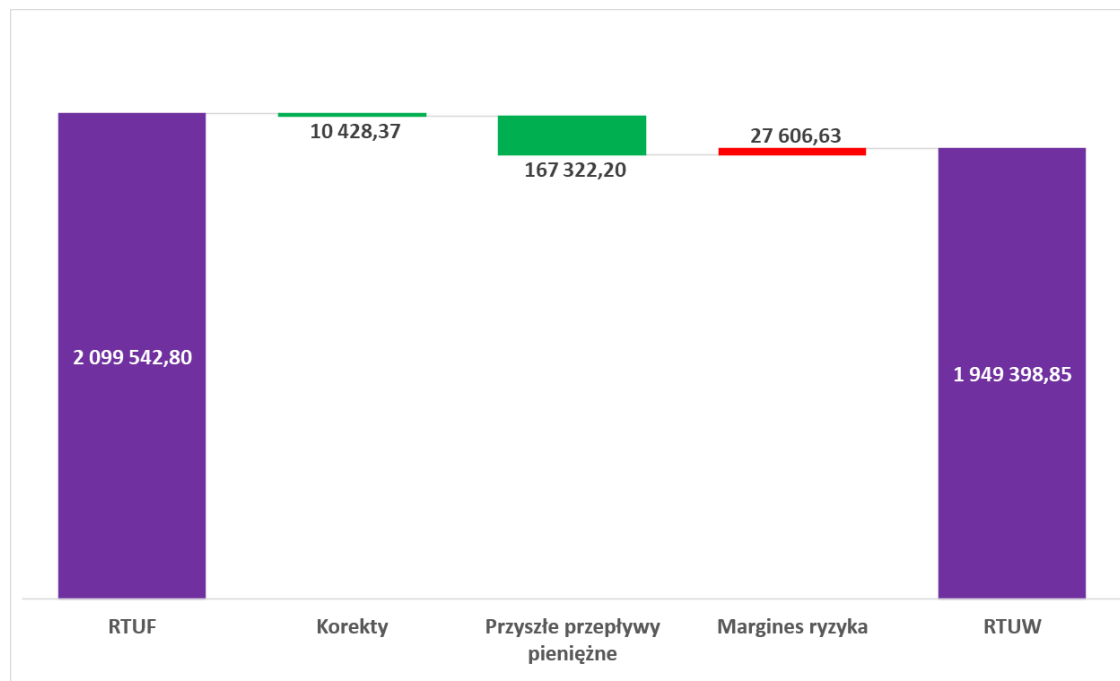
Z przeprowadzonych analiz wynika, że największa niepewność związana z założeniami przyjętymi do wyliczenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dotyczy założeń ekonomicznych, rezygnacji z umów ubezpieczenia oraz wzrostu kosztów utrzymania.

D.2.4 WYJAŚNIENIE ISTOTNYCH RÓŻNIC POMIĘDZY WYCENĄ DO CELÓW WYPŁACALNOŚCI I WYCENĄ NA POTRZEBY SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

Rezerwy wyliczane do celów sprawozdawczości finansowej nie uwzględniają marginesu ryzyka oraz oczekiwanej obecnej wartości przyszłych przepływów pieniężnych.

Różnice pomiędzy rezerwami obrazuje poniższy wykres. Zaprezentowano łączne wartości rezerw, z uwagi na fakt, iż Spółka posiada jedną istotną linię biznesową.

Wykres 2 Wyjaśnienie istotnych różnic pomiędzy wyceną rezerw na potrzeby Wypłatność II i wyceną na potrzeby sprawozdawczości finansowej

RTUF – rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe utworzone dla celów rachunkowości

RTUW – rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe utworzone dla celów systemu Wypłatność II

Korekty – stany należności i zobowiązań urealnijające przepływy pieniężne

D.2.5 STOSOWANIE ŚRODKÓW PRZEJŚCIOWYCH

Przy ustalaniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych Spółka nie stosuje korekty dopasowującej, korekty z tytułu zmienności, ani środków przejściowych dotyczących stóp procentowych wolnych od ryzyka czy dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

D.2.6 REASEKURACJA

Przepływy pieniężne związane z reasekuracją modelowane są na podstawie rzeczywistych warunków zawartych umów reasekuracyjnych. Składki reasekuracyjne są modelowane, zgodnie z prognozą pozostałych przepływów pieniężnych.

Dla ubezpieczeń ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z UFK udział reasekuratora w świadczeniach modelowany jest za pomocą parametru szkodowości w odniesieniu do składki reasekuracyjnej. Bilans składki reasekuracyjnej i udziału reasekuratora w świadczeniach wykorzystywany jest dalej do określenia prowizji reasekuracyjnej, zależnej od wyniku reasekuracji na portfelu.

Dla pozostałych ubezpieczeń na życie udział reasekuratora w świadczeniach modelowany jest w odniesieniu do modelowanych świadczeń w okresie.

Spółka posiada umowę reasekuracji ograniczającą ryzyko masowej rezygnacji z umów ubezpieczenia, o której mowa w punkcie C.1. W 2019 roku Spółka obniżyła udział reasekuratora w ryzyku masowej rezygnacji z umów ubezpieczenia, zmniejszając tym samym przewidywane przyszłe przepływy pieniężne związane z umową reasekuracji.

Poniższa tabela prezentuje przepływy pieniężne związane z reasekuracją, oraz przepływy związane z reasekuracją a dla najistotniejszej linii biznesowej w Spółce.

Tabela 18 Przepływy pieniężne związane z reasekuracją

	Stan na 31 grudnia 2018 roku	Stan na 31 grudnia 2019 roku
Kwota należna z umów reasekuracji	(2 850)	(1 038)
w tym UFK	(2 675)	(1 617)

D.3 INNE ZOBOWIĄZANIA

Informacje o wartości innych zobowiązań, opis podstaw, metod i głównych założeń stosowanych przy wycenie dla celów systemu Wypłacalność II.

Wycena zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe według systemu Wypłacalność II wymaga podejścia ekonomicznego, spójnego z informacjami z rynku. Zgodnie z wynikającym z systemu Wypłacalność II podejściem opartym na ryzyku, Spółka, wyceniając pozycje bilansowe na podstawie wartości ekonomicznej, uwzględnia ryzyka wynikające z konkretnej pozycji bilansowej. W tym celu wykorzystywane są założenia, których użyliby uczestnicy rynku wyceniając dany składnik zobowiązań.

Spółka wycenia zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w wartości godziwej, tj. kwocie, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby zostać przeniesione lub rozliczone pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji. Przy wycenie zobowiązań nie dokonuje się dostosowań w celu uwzględnienia własnej zdolności kredytowej Spółki.

Poniżej zaprezentowano zestawienie poszczególnych pozycji wartości bilansowej według systemu Wypłacalność II, w porównaniu do wartości bilansowej według sprawozdania finansowego, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku.

W przypadku wystąpienia różnic omówiono poszczególne elementy wpływające na odmienne sposoby wyceny. Wartości odpowiednich pozycji bilansu według sprawozdania finansowego zostały zaprezentowane zgodnie z zasadami prezentacji obowiązującymi w bilansie z systemem Wypłacalność II.

W niniejszym rozdziale nie są omawiane pozycje zobowiązań wykazujące wartości zerowe zarówno dla celów sprawozdawczości finansowej, jak i systemu Wypłacalność II.

Tabela 19 Wartość różnic pomiędzy wyceną zobowiązań w sprawozdaniu finansowym a wyceną dla celów systemu Wypłacalność II

	Wartość bilansowa wg sprawozdania finansowego*	Wartość bilansowa wg systemu Wypłacalność II	Korekta
Zobowiązania warunkowe	-	-	-
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	6 141	4 877	1 264
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	6 675	16 684	(10 009)
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych (w tym zobowiązania z tytułu leasingu MSSF 16)	791	3 283	(2 492)
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	2 957	1 443	1 514
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	89	89	-
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	3 399	3 274	125
Zobowiązania podporządkowane	30 056	30 056	-
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	3 941	3 941	-

* Wartości odpowiednich pozycji bilansu sporządzonego wg sprawozdania finansowego dopasowane do pozycji bilansu ekonomicznego

Zobowiązania warunkowe

Zobowiązania warunkowe ujawnia się w sprawozdaniu finansowym, o ile są istotne.

Zobowiązania warunkowe uznaje się za istotne, jeżeli informacja o bieżącej lub potencjalnej wysokości, lub obecnym lub potencjalnym charakterze tych zobowiązań może wpłynąć na proces decyzyjny lub ocenę użytkownika, do którego taka informacja jest skierowana, w tym organów nadzoru. W bilansie sporządzonym na potrzeby sprawozdania finansowego nie występują zobowiązania warunkowe. Z uwagi na ewentualne zmiany okoliczności towarzyszących podejmowaniu decyzji o ujawnieniu zobowiązania warunkowego jednostka ocenia zobowiązania warunkowe nie rzadziej niż na dzień bilansowy, w celu ustalenia czy wpływ środków stał się prawdopodobny. Jeśli w wyniku analizy okaże się, że konieczne będzie wydatkowanie środków, Spółka tworzy rezerwę, wykazując ją w księgach i sprawozdaniu finansowym dla tego okresu, w którym nastąpiła zmiana prawdopodobieństwa.

Zobowiązania warunkowe wyceniane są na podstawie zdyskontowanych przepływów pieniężnych niezbędnych do wypełnienia tych zobowiązań. Wycena wykonywana jest przy użyciu bazowej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka. Stopę dyskontową (lub stopy) ustala się przed opodatkowaniem, czyli odzwierciedla się bieżącą ocenę rynkową dotyczącą wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka właściwego dla zobowiązania. Stopy dyskontowej (stóp dyskontowych) nie obciąża ryzyko, o które skorygowano szacunki przyszłych przepływów pieniężnych.

Jeśli Spółka nie jest w stanie wiarygodnie oszacować zobowiązania warunkowego, wtedy nie umieszcza takiej pozycji w bilansie sporządzonym zgodnie z systemem Wypłacalność II.

Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)

Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe) stanowią zobowiązania, których kwota lub termin płatności są niepewne, a na Spółce ciąży obowiązek ich uregulowania wynikający ze zdarzeń przeszłych. Wypełnienie wyżej wymienionego obowiązku spowoduje wypływ korzyści ekonomicznych, przy czym jego oszacowanie można wiarygodnie określić. Dla celów sprawozdawczości finansowej, Spółka wykazuje pozostałe rezerwy w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości. Pozostałe rezerwy obejmują:

- rezerwy na świadczenia emerytalne i inne obowiązkowe świadczenia dla pracowników - w bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wyłącalność II rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników zostały zaprezentowane w wartości godziwej przyszłych świadczeń dla pracowników
- rezerwy na niewykorzystane urlopy
- rezerwy na wynagrodzenia
- rezerwy na postępowania sądowe
- rezerwy na sprawy sporne

Do pozostałych rezerw zalicza się również:

- rezerwy na koszty prowizji dla pośredników ubezpieczeniowych - w bilansie sporządzonym dla celów sprawozdawczości finansowej zostały zaprezentowane w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości, a w bilansie sporządzonym zgodnie z systemem Wyłącalność II wycenione są w wartości godziwej. Rezerwa ta została uwzględniona w kalkulacji najlepszego oszacowania (BEL), stąd w bilansie dla celów systemu Wyłącalność II zaprezentowano ją w wartości zerowej
- rezerwy na dodatkowe wynagrodzenia pośredników ubezpieczeniowych oraz wynagrodzenie pracowników Spółki zajmujących się akwizycją - w bilansie sporządzonym na potrzeby sprawozdania finansowego zostały zaprezentowane w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości, która na potrzeby systemu Wyłącalność II stanowi najlepsze odzwierciedlenie ich wartości godziwej. Rezerwa ta została uwzględniona w kalkulacji najlepszego oszacowania (BEL), stąd w bilansie dla celów systemu Wyłącalność II zaprezentowano ją w wartości zerowej.

Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych

Dla celów sprawozdawczości finansowej Spółka jako zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych prezentuje tylko zobowiązania wobec urzędu skarbowego. W bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wyłącalność II zostały zaprezentowane w myśl MSSF 16 również zobowiązania z umów najmu określonej powierzchni biurowej oraz najmu sprzętu biurowego. Do wyceny umów najmu stosuje się alternatywną metodę wyceny opisaną w rozdziale D.4 stosowane podejście nie powoduje istotnej różnicy w porównaniu z metodami podstawowymi.

Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych

Dla celów sprawozdawczości finansowej Spółka wykazuje zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych w kwocie wymagającej zapłaty, obejmującej kwoty należne

ubezpieczającym oraz pośrednikom ubezpieczeniowym, związane z działalnością ubezpieczeniową, które nie są ujęte w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych.

W bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wyłącalność II Spółka wykazuje zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych, składające się z:

- zobowiązań wobec ubezpieczających, które zostały zaprezentowane w kwocie wymagającej zapłaty. W szczególności zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich wobec ubezpieczających z tytułu odstąpionych umów ubezpieczenia zostały zaprezentowane w wartości zerowej w sprawozdaniu dla celów systemu Wyłącalność II. Zobowiązania te zostały uwzględnione w kalkulacji najlepszego oszacowania (BEL).
- zobowiązań wobec pośredników ubezpieczeniowych, które zostały zaprezentowane w wartości zerowej; Zobowiązania te zostały uwzględnione w kalkulacji najlepszego oszacowania (BEL)

Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)

Dla celów sprawozdawczości finansowej Spółka wykazuje pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej) w kwocie wymagającej zapłaty. Do pozostałych zobowiązań zalicza się kwoty należne pracownikom, innym kontrahentom oraz podmiotom publiczno-prawym. W bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wyłącalność II zostały zaprezentowane w wartości godziwej, odpowiadającej kwocie wymagającej zapłaty. Ze względu na krótkoterminowy charakter zobowiązania wpływ dyskonta jest niematerialny.

Fundusze specjalne w bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wyłącalność II zostały zaprezentowane w wartości zerowej.

Zobowiązania podporządkowane

Dla celów sprawozdawczości finansowej Spółka wykazuje Zobowiązania podporządkowane w wartości nominalnej wraz z wyceną należnych odsetek. W bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wyłącalność II zostały zaprezentowane w wartości godziwej, odpowiadającej kwocie wymagającej zapłaty powiększonej o naliczone odsetki.

Do wyceny pożyczki stosuje się alternatywną metodę wyceny opisaną w rozdziale D.4 stosowane podejście nie powoduje istotnej różnicy w porównaniu z metodami podstawowymi.

Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)

Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach) obejmują wszystkie zobowiązania nieuwzględnione w pozostałych pozycjach bilansu sporządzonego zgodnie z systemem Wyłącalność II.

Pozostałe zobowiązania składają się z:

- **Rozliczeń międzyokresowych kosztów**

Dla celów sprawozdawczości finansowej rozliczenia międzyokresowe kosztów dokonywane są w wysokości prawdopodobnych kosztów przypadających na bieżący okres sprawozdawczy. W Spółce rozpoznawane są również rozliczenia międzyokresowe przychodów.

W bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wyłącalność II rozliczenia międzyokresowe kosztów zostały zaprezentowane według wartości godziwej, zgodnej z wartością zawartą w sprawozdaniu finansowym. Ze względu na krótkoterminowy charakter rozliczeń wpływ dyskonta jest niematerialny.

- **Przychodów przyszłych okresów**

Dla celów sprawozdawczości finansowej przychody przyszłych okresów zostały wycenione z zachowaniem zasady ostrożności. Stanowią równowartość otrzymanych od kontrahentów środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych.

W bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wyłącalność II przychody przyszłych okresów zostały zaprezentowane w wartości godziwej, zgodnej ze sprawozdaniem finansowym. Ze względu na krótkoterminowy charakter rozliczeń wpływ dyskonta jest niematerialny.

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego została opisana w punkcie D.1 niniejszego sprawozdania.

D.4 ALTERNATYWNE METODY WYCENY

Spółka stosuje alternatywne metody wyceny w sytuacji, gdy nie są dostępne ceny notowane na aktywnych rynkach. W takim przypadku ceny ustala się na podstawie porównania, ekstrapolacji lub oblicza się w inny sposób, w miarę możliwości na podstawie danych rynkowych.

D.4.1 WSKAZANIE AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ DO KTÓRYCH STOSUJE SIĘ ALTERNATYWNE METODY WYCENY

Spółka stosuje alternatywne metody wyceny według uproszczonego modelu dla poniższych aktywów i zobowiązań:

- nieruchomości, maszyny i wyposażenie (rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny
- zobowiązania z tytułu leasingu
- zobowiązania podporządkowane

D.4.2 UZASADNIENIE STOSOWANIA ALTERNATYWNEJ METODY WYCENY

Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny

Powyższe aktywa nie mają aktywnego rynku wtórnego, a jednocześnie wycena dla celów rachunkowości nie jest równa wartości godziwej.

Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych

Dla powyższego zobowiązania z tytułu leasingu Spółka stosuje alternatywną metodę ze względu na brak aktywnego rynku

Zobowiązania podporządkowane

Dla powyższego zobowiązania Spółka stosuje alternatywną metodę ze względu na brak aktywnego rynku.

D.4.3 UDOKUMENTOWANIE ZAŁOŻEŃ LEŻĄCYCH U PODSTAW ALTERNATYWNEJ WYCENY

Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny

W bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wyłącalność II rzeczowe aktywa trwałe zostały wycenione w przewidywanej wartości rynkowej.

Środki transportu wycenia się w wartości godziwej, z zastosowaniem alternatywnej metody wyceny. Ich wartość ustala się stosując uproszczenie polegające na zastosowaniu proporcji, aktualnej na moment sporządzenia sprawozdania dla celów wyłączałości, sumy ubezpieczenia do wartości bilansowej netto zgodnej ze sprawozdaniem finansowym. Proporcja ta ustalana jest dla wszystkich środków transportu łącznie w dacie podpisania umowy ubezpieczenia środków komunikacji i obowiązuje przez cały okres trwania umowy. Wartość rynkowa możliwa jest do uzyskania przez podmioty zewnętrzne, dysponujące odpowiednimi narzędziami, które pozwalają przyjąć oszacowane wartości jako wartość godziwą, jednakże biorąc pod uwagę wysoki koszt pozyskania takich danych Spółka zastosowała opisane powyżej uproszczenie.

Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych

Zobowiązania z tytułu leasingu wyceniane są zgodnie z MSSF 16.

Zobowiązania podporządkowane

Pożyczka podporządkowana wyceniona jest w wartości godziwej.

D.4.4 OCENA POZIOMU NIEPEWNOŚCI W ZAKRESIE ALTERNATYWNEJ WYCENY AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ

Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny

Poziom niepewności wyceny powyższych aktywów jest ściśle związany z otoczeniem rynkowym, w szczególności ze zmianami cen jakim podlega wartość aktywów. Ze względu na poziom wyceny aktywów Spółka ocenia poziom niepewności jako nieistotny.

Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych

Poziom niepewności wyceny zobowiązania z tytułu leasingu oceniany jest jako niskie, ze względu na charakter zobowiązania leasingowego.

Zobowiązania podporządkowane

Poziom niepewności wyceny zobowiązania podporządkowanego oceniany jest jako niskie, ze względu na długoterminowy charakter zobowiązania oraz znane stałe oprocentowanie zobowiązania podporządkowanego.

D.5 WSZELKIE INNE INFORMACJE

Bilans Spółki, będący częścią sprawozdania finansowego, jest przygotowywany zgodnie z przepisami Ustawy o rachunkowości oraz przepisami wydanymi na jej podstawie, w tym rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości. Statutowe sprawozdanie finansowe za 2019 rok zostało podpisane przez Zarząd Spółki w dniu 25 marca 2020 roku. Roczne badanie sprawozdania finansowego za 2019 rok zostało przeprowadzone przez biegłego rewidenta BDO Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k gdzie w dniu 26 marca 2020 roku Spółka otrzymała Sprawozdanie z badania rocznego sprawozdania finansowego. Natomiast bilans ekonomiczny podlega zasadom wyceny regulowanym odrębnymi przepisami, o których mowa we wprowadzeniu do niniejszego sprawozdania.

Tabela 20 Wartość nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami w sprawozdaniu finansowym oraz dla celów Wypłacalność II, według stanu na 31 grudnia 2019 roku

	Wartość bilansowa wg sprawozdania finansowego*	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II	Zmiana
Aktywa ogółem	2 168 810	2 137 582	31 229
Zobowiązania ogółem	2 153 593	2 013 046	140 547
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	15 218	124 536	(109 318)

* Wartości odpowiednich pozycji bilansu sporządzonego wg sprawozdania finansowego dopasowane do pozycji bilansu ekonomicznego

E. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Podstawowymi celami systemu zarządzania kapitałem w Spółce są:

- 1) zapewnienie zgodności z kapitałowym wymogiem wypłacalności oraz minimalnym wymogiem wypłacalności,
- 2) utrzymanie wysokości środków własnych (OF) oraz wymagań kapitałowych (SCR) na takim poziomie, aby współczynnik pokrycia wymogów kapitałowych wynosił co najmniej 125% (OF/SCR)
- 3) zapewnienie płynności finansowej Spółki

Proces zarządzania kapitałem uwzględnia tworzenie średniookresowego planu zarządzania kapitałem (będącego częścią planu finansowego).

Planowanie finansowe i kapitałowe obejmuje okres trzyletni a wykonanie planu finansowego jest monitorowane kwartalnie. Plan finansowy oraz kapitałowy są weryfikowane raz w roku, zgodnie z Zasadami zarządzania płynnością.

E.1 ŚRODKI WŁASNE

Środki własne Spółki składają się z nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami, wyliczonej zgodnie z bilansem dla systemu Wyłączalność II, pomniejszonej o podatek od aktywów. Nadwyżka jest dzielona na kapitał opłacony oraz rezerwę uzgodnieniową i pomniejszana o szacowaną wartość podatku od aktywów w okresie następnych 12 miesięcy. Spółka uwzględnia podatek od aktywów w środkach własnych, w sposób określony w stanowisku Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 7 kwietnia 2016 r., skierowanego do zakładów ubezpieczeń Przewodniczącego Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego. Szczegółowe dane znajdują się w poniższej tabeli.

Tabela 21 Podział środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wyłączalności

	Stan na 31 grudnia 2018	Stan na 31 grudnia 2019
Kapitał opłacony	82 000	82 000
Rezerwa uzgodnieniowa	50 542	41 958
Zobowiązania podporządkowane	12 021	30 056
Środki własne na pokrycie Kapitałowego Wymogu Wyłączalności	144 563	154 015

Tabela 22 Wyliczenie środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wyłączalności

	Stan na 31 grudnia 2018	Stan na 31 grudnia 2019
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	140 991	124 536
Podatek od aktywów (na bazie planu finansowego)	8 449	578
Zobowiązania podporządkowane	12 021	30 056
Środki własne na pokrycie Kapitałowego Wymogu Wyłączalności	144 563	154 015

Spółka posiada środki własne kategorii 1 oraz 2, co jest zaprezentowane w tabeli poniżej.

Tabela 23 Środki własne na pokrycie kapitałowego wymogu wyłączalności wg kategorii

	Stan na 31 grudnia 2018	Stan na 31 grudnia 2019
Kategoria 1 nieograniczone	132 542	123 958
Kategoria 1 ograniczone	-	-
Kategoria 2	12 021	30 056
Kategoria 3	-	-

Tabela 24 Podstawowe środki własne na pokrycie minimalnego wymogu wypłacalności wg kategorii

	Stan na 31 grudnia 2018	Stan na 31 grudnia 2019
Kategoria 1 nieograniczone	132 542	123 958
Kategoria 1 ograniczone	-	-
Kategoria 2	12 021	30 056
Kategoria 3	-	-

Poniższe tabele prezentują różnice pomiędzy kapitałem własnym wykazany w sprawozdaniu finansowym a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami obliczoną dla celów wypłacalności (Tabela 25).

Tabela 25 Prezentacja różnic pomiędzy kapitałem własnym wykazany w sprawozdaniu finansowym, a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami wyliczoną dla celów systemu Wypłacalność II

	Stan na 31 grudnia 2019
Kapitał własny	15 218
Aktywowane koszty akwizycji	(6 946)
Wartości niematerialne i prawne	(103)
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	2 770
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych w tym: z tytułu należności od ubezpieczających	(3 443)
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	(125)
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach) w tym: z tytułu czynszu i odsetek	(333)
Należności z tytułu reasekuracji biernej - na życie z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	(176)
Należności z tytułu reasekuracji biernej na życie związanych z wartością indeksu i związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	(1 752)
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	2 671
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	147 473
Zobowiązania warunkowe	-
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	(2 492)
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	125
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(15 634)
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(10 009)
korekty przekazane do BEL	(2 709)
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	124 536

Tabela 26 Analiza zmian środków własnych w 2019 roku

Środki własne, stan na 31 grudnia 2018	144 563
Odchylenie realizacji od przyjętych założeń do wyznaczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-12 444
Zwrot podatku od aktywów	20 665
Aktualizacja założeń dot. rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-20 738
Zaciągnięcie zobowiązania podporządkowanego	18 000
Inne	3 968
Środki własne, stan na 31 grudnia 2019	154 015

Mając na uwadze zmianę w wysokości środków własnych, istotne zmiany związane są z:

- rozpoznaniem w roku 2019 zobowiązań podporządkowanych w związku z zawarciem umowy pożyczki podporządkowanej na kwotę 18 mln zł,
- aktualizacją założeń związanych z ustalaniem rezerw techniczno-ubezpieczeniowych opisanych w punkcie D.2.3,
- odchyleniem realizacji od przyjętych założeń do wyznaczania najlepszego oszacowania rezerw,
- wyrokiem sądu, w wyniku którego Spółka otrzymała zwrot podatku od aktywów.

Spółka nie dokonała zmian w zakresie celów, zasad i procesów stosowanych przez Spółkę w procesie zarządzania środkami własnymi. Okres planowania finansowego nie uległ zmianie.

Żadna z pozycji podstawowych środków własnych nie podlega przepisom przejściowym, o których mowa w art. 308b ust. 9 i 10 dyrektywy. Spółka nie posiada uzupełniających środków własnych, jak również żadna z pozycji nie jest odliczana od środków własnych.

E.2 KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI SCR I MINIMALNY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI MCR

Spółka stosuje formułę standardową do wyliczania kapitałowego wymogu wypłacalności, natomiast nie stosuje żadnych środków przejściowych. Poniższa tabela pokazuje wyliczenia dla każdego modułu ryzyka na koniec roku 2018 oraz 2019.

Tabela 26 Wyliczenie kapitałowego wymogu wypłacalności oraz minimalnego wymogu wypłacalności

	Stan na 31 grudnia 2018	Stan na 31 grudnia 2019
Ryzyko rynkowe	29 563	26 751
Ryzyko aktuarialne	91 117	68 268
Ryzyko kredytowe	3 830	3 697
Ryzyko operacyjne	12 701	9 249
Efekt dywersyfikacji	(20 737)	(18 227)
Korekta z tytułu zdolności podatków odroczonej do pokrywania strat	(20 972)	(10 734)
Kapitałowy wymóg wypłacalności	95 501	79 005
Minimalny wymóg kapitałowy	23 875	19 751

W ciągu roku 2019 nastąpiły istotne zmiany kapitałowego wymogu wypłacalności:

- ryzyko aktuarialne spadło ze względu na zastosowaną technikę ograniczania ryzyka aktuarialnego,
- ryzyko rynkowe spadło ze względu na niższy poziom aktywów finansowych,
- ryzyko operacyjne spadło ze względu na zmniejszenie skali działalności mierzonej wartością rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Ze względu na zmiany opisane powyżej, minimalny wymóg wypłacalności, stanowiący w Spółce 25% kapitałowego wymogu wypłacalności, uległ zmniejszeniu (widoczne w ostatnim wierszu Tabeli 26).

Spółka stosuje uproszczenie przy wyliczaniu wymogu kapitałowego dla ryzyka katastroficznego ubezpieczeń na życie, które jest szacowane w sposób polegający na przyjęciu założenia natychmiastowej śmierci 0,15% ubezpieczonych, co pociąga za sobą konieczność wypłaty 0,15% kwoty rezerw dla ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń związanych z UFK, powiększonej o sumę na ryzyku. Wartość ryzyka jest wyliczana jako 0,15% sumy na ryzyku na udziale własnym, powiększona o 0,15% wartości zdyskontowanych przyszłych zysków z portfela aktywnych polis.

Wartość minimalnego wymogu wypłacalności jest równa ograniczeniu dolnemu, czyli 25% kapitałowego wymogu wypłacalności. Liniowy minimalny wymóg wypłacalności wynosi 14 034 tys. zł i jest wyliczany na podstawie sumy na ryzyku oraz zobowiązań z tytułu świadczeń związanych z istotną linią biznesową Spółki, które na koniec 2019 wynosiły odpowiednio 814 325 tys. zł oraz 1 923 544 tys. zł.

Spółka nie stosuje parametrów specyficznych zgodnie z art. 252 ust. 6 Ustawy, jak również nie korzysta z możliwości przewidzianych w art. 51 ust. 2 akapicie trzecim Dyrektywy. Spółka nie stosuje przepisów przejściowych do wyliczania kapitałowego wymogu wypłacalności.

E.3 ZASTOSOWANIE PODMODUŁU RYZYKA CEN AKCJI OPARTEGO NA DURACJI DO OBLICZENIA KAPITAŁOWEGO WYMOGU WYPŁACALNOŚCI

Spółka nie stosuje podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności.

E.4 RÓŻNICE MIĘDZY FORMUŁĄ STANDARDOWĄ A STOSOWNYM MODELEM WEWNĘTRZNYM

Spółka do celów raportowania nie stosuje modelu wewnętrznego.

E.5 NIEZGODNOŚĆ Z MINIMALNYM WYMOGIEM KAPITAŁOWYM I NIEZGODNOŚĆ Z KAPITAŁOWYM WYMOGIEM WYPŁACALNOŚCI

W ramach procesu zarządzania zdolnością do absorpcji ryzyka Spółka w cyklu kwartalnym monitoruje zgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności. W 2019 roku nie wystąpiła taka niezgodność.

Załączniki:

1. S.02.01.02 Pozycje bilansowe
2. S.05.01.02 Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych
3. S.12.01.02 Rezerwy techniczno–ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie
4. S.23.01.01 Środki własne
5. S.25.01.01 Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową
6. S.28.01.01 Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

Warszawa, 26.03.2020 r.

*Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym*

Paweł Ziembra
Prezes Zarządu

*Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym*

Witold Czechowski
Członek Zarządu

*Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym*

Tomasz Borowski
Członek Zarządu

*Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym*

Piotr Tański
Członek Zarządu

Załącznik I (w tysiącach złotych)

S.02.01.02

Pozycje bilansowe

		Wartość bilansowa wg Wyłączalność II
Aktywa		C0010
Wartości niematerialne i prawne	R0030	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0040	0
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	R0050	0
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	R0060	3 539
Lokaty (inne niż aktywa ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0070	118 681
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	R0080	0
Udziały w zakładach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	R0090	
Akcje i udziały	R0100	0
Akcje i udziały – notowane	R0110	
Akcje i udziały – nienotowane	R0120	0
Obligacje	R0130	68 323
Obligacje państwowe	R0140	68 323
Obligacje korporacyjne	R0150	0
Strukturyzowane papiery wartościowe	R0160	0
Zabezpieczone papiery wartościowe	R0170	0
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	R0180	1
Instrumenty pochodne	R0190	0
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	R0200	50 357
Pozostałe lokaty	R0210	0
Aktywa posiadane z tytułu ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0220	1 954 114
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0230	0
Pożyczki pod zastaw polisy	R0240	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie dla osób fizycznych	R0250	0
Pozostałe pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0260	0
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń:	R0270	-1 038
Innych niż ubezpieczenia na życie i zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0280	
Innych niż ubezpieczenia na życie z wyłączeniem zdrowotnych	R0290	
Zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0300	
Na życie i zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0310	579
Zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie	R0320	
Na życie z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0330	579
Ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0340	-1 617
Depozyty u cedentów	R0350	
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	R0360	
Należności z tytułu reasekuracji biernej	R0370	0
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	R0380	5 345
Akcje własne (posiadane bezpośrednio)	R0390	0
Kwoty należne, dotyczące pozycji środków własnych lub kapitału założycielskiego, do których opłacenia wezwano, ale które nie zostały jeszcze opłacone.	R0400	0
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	R0410	56 940
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	R0420	0
Aktywa ogółem	R0500	2 137 582

Załącznik I (w tysiącach złotych)

S.02.01.02

Pozycje bilansowe

		Wartość bilansowa wg Wyłączalność II
Zobowiązania		C0010
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie	R0510	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0520	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0530	
Najlepsze oszacowanie	R0540	
Margines ryzyka	R0550	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	R0560	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0570	
Najlepsze oszacowanie	R0580	
Margines ryzyka	R0590	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0600	-725
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	R0610	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0620	
Najlepsze oszacowanie	R0630	
Margines ryzyka	R0640	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0650	-725
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0660	
Najlepsze oszacowanie	R0670	-1 036
Margines ryzyka	R0680	310
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0690	1 950 124
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0700	
Najlepsze oszacowanie	R0710	1 922 828
Margines ryzyka	R0720	27 296
Zobowiązania warunkowe	R0740	0
Pozostałe rezerwy (inne niż techniczno-ubezpieczeniowe)	R0750	4 877
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	R0760	0
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	R0770	0
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0780	16 684
Instrumenty pochodne	R0790	0
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0800	0
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0810	3 283
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	R0820	1 443
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	R0830	89
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	R0840	3 274
Zobowiązania podporządkowane	R0850	30 056
Zobowiązania podporządkowane niewłączone do BOF	R0860	0
Zobowiązania podporządkowane włączone do BOF	R0870	30 056
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	R0880	3 941
Zobowiązania ogółem	R0900	2 013 046
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R1000	124 536

ZAŁĄCZNIK I (w tysiącach złotych)
S.05.01.02
Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych

		Linie biznesowe dla zobowiązań z tytułu ubezpieczeń na życie						Zobowiązania z tytułu reasekuracji ubezpieczeń na życie		Ogółem
		Ubezpieczenia zdrowotne	Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	Pozostałe ubezpieczenia na życie	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń na życie	
		C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	
Składki przypisane										
Brutto	R1410			232 973	1 513					234 486
Udział zakładów reasekuracji	R1420			1 288	256					1 543
Netto	R1500			231 686	1 257					232 943
Składki zarobione										
Brutto	R1510			232 973	1 513					234 486
Udział zakładów reasekuracji	R1520			1 288	256					1 543
Netto	R1600			231 686	1 257					232 943
Odszkodowania i świadczenia										
Brutto	R1610			386 562	1 112					387 674
Udział zakładów reasekuracji	R1620			92	707					799
Netto	R1700			386 471	405					386 875
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych										
Brutto	R1710			-99 377	145					-99 233
Udział zakładów reasekuracji	R1720			0	0					0
Netto	R1800			-99 377	145					-99 233
Koszty poniesione	R1900			56 953	338					57 291
Pozostałe koszty	R2500									
Koszty ogółem	R2600									57 291

ZAŁĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.12.01.02

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie

		Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym		Pozostałe ubezpieczenia na życie			Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Przejęta reasekuracja	Ogółem (Ubezpieczenia na życie inne niż zdrowotne, w tym ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	
				Umowy bez opcji i gwarancji	Umowy z opcjami i gwarancjami		Umowy bez opcji i gwarancji				Umowy z opcjami i gwarancjami
		C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0150
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0010										
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem	R0020										
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka											
Najlepsze oszacowanie											
Najlepsze oszacowanie brutto	R0030				1 922 828			-1 036			1 921 792
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0080				-1 617			579			-1 038
Najlepsze oszacowanie pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – ogółem	R0090				1 924 445			-1 614			1 922 830
Margines ryzyka	R0100		27 296			310					27 607
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych											
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0110										
Najlepsze oszacowanie	R0120										
Margines ryzyka	R0130										
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – Ogółem	R0200		1 950 124			-725					1 949 399

ZAŁĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.23.01.01

Środki własne

		Ogółem	Tier 1 – nieograniczone	Tier 1 – ograniczone	Tier 2	Tier 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Podstawowe środki własne przed odliczeniem z tytułu udziałów w innych instytucjach sektora finansowego zgodnie z art. 68 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35						
Kapitał zakładowy (wraz z akcjami własnymi)	R0010	82 000	82 000			
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z kapitałem zakładowym	R0030					
Kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0040					
Podporządkowane fundusze udziałowe/członkowskie w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0050					
Fundusze nadwyżkowe	R0070					
Akcje uprzywilejowane	R0090					
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z akcjami uprzywilejowanymi	R0110					
Rezerwa uzgodnieniowa	R0130	41 958	41 958			
Zobowiązania podporządkowane	R0140	30 056			30 056	
Kwota odpowiadająca wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0160					
Pozostałe pozycje środków własnych zatwierdzone przez organ nadzoru jako podstawowe środki własne, niewymienione powyżej	R0180	0	0		0	
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II						
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II	R0220					
Odliczenia						
Wartość odliczeń z tytułu udziałów kapitałowych w instytucjach finansowych i kredytowych – ogółem	R0230					
Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach	R0290	154 015	123 958		30 056	
Uzupełniające środki własne						
Nieopłacony kapitał zakładowy, do którego opłacenia nie wezwano i który może być wezwany do opłacenia na żądanie	R0300					
Nieopłacony kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0310					
Nieopłacone akcje uprzywilejowane, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0320					
Prawnie wiążące zobowiązanie do subskrypcji i opłacenia na żądanie zobowiązań podporządkowanych	R0330					
Akredytywy i gwarancje zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0340					
Akredytywy i gwarancje inne niż zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0350					
Dodatkowe wkłady od członków zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0360	0			0	
Dodatkowe wkłady od członków – inne niż zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0370					
Pozostałe uzupełniające środki własne	R0390					
Uzupełniające środki własne ogółem	R0400	0			0	

ZAŁĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.23.01.01

Środki własne

		Ogółem	Tier 1 – nieograniczone	Tier 1 – ograniczone	Tier 2	Tier 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Dostępne i dopuszczone środki własne						
Kwota dostępnych środków własnych ogółem na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR)	R0500	154 015	123 958		30 056	
Kwota dostępnych środków własnych ogółem na pokrycie MCR	R0510	154 015	123 958		30 056	
Kwota dopuszczonych środków własnych ogółem na pokrycie SCR	R0540	154 015	123 958	0	30 056	0
Kwota dopuszczonych środków własnych ogółem na pokrycie MCR	R0550	127 908	123 958	0	3 950	
SCR	R0580	79 003				
MCR	R0600	19 751				
Wskaźnik dopuszczonych środków własnych do SCR	R0620	194,9%				
Wskaźnik dopuszczonych środków własnych do MCR	R0640	647,6%				

		C0060	
Rezerwa uzgodnieniowa			
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R0700	124 536	-
Akcje własne (posiadane bezpośrednio i pośrednio)	R0710		-
Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia	R0720	578	-
Pozostałe pozycje podstawowych środków własnych	R0730	82 000	-
Korekta ze względu na wydzielone pozycje środków własnych w ramach portfeli objętych korektą dopasowującą i funduszy wyodrębnionych	R0740		-
Rezerwa uzgodnieniowa	R0760	41 958	-
Oczekiwane zyski			-
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie	R0770	53 038	-
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0780		-
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Ogółem	R0790	53 038	-

ZAŁĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.25.01.01

Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową

		Kapitałowy wymóg wypłacalności brutto	Parametry specyficzne dla zakładu	Uproszczenia
		C0110	C0090	C0100
Ryzyko rynkowe	R0010	26 751	-	-
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	R0020	3 692	-	-
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie	R0030	68 268		
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach zdrowotnych	R0040	0		-
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie	R0050	0		-
Dywersyfikacja	R0060	-18 223	-	-
Ryzyko z tytułu wartości niematerialnych i prawnych	R0070	0	-	-
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	R0100	80 488	-	-

Obliczanie kapitałowego wymogu wypłacalności		C0100
Ryzyko operacyjne	R0130	9 249
Zdolność rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do pokrywania strat	R0140	0
Zdolności odroczonej podatków dochodowych do pokrywania strat	R0150	-10 734
Wymóg kapitałowy dla działalności prowadzonej zgodnie z art. 4 dyrektywy 2003/41/WE	R0160	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności z wyłączeniem wymogu kapitałowego	R0200	79 003
Ustanowione wymogi kapitałowe	R0210	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności	R0220	79 003
Inne informacje na temat SCR		-
Wymóg kapitałowy dla podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji	R0400	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla pozostałej części	R0410	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla funduszy wyodrębnionych	R0420	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla portfeli objętych korektą dopasowującą	R0430	0
Efekt dywersyfikacji ze względu na agregację nSCR dla RFF na podstawie art. 304	R0440	0

		Tak/Nie
		C0109
Podjęcie oparte na średniej stawce podatkowej	R0590	Yes

		LAC DT
Obliczanie korekty z tytułu zdolności odroczonej podatków dochodowych do pokrywania strat		C0130
LAC DT	R0640	-10 734
LAC DT uzasadniona odwróceniem ujęcia zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0650	-10 734
LAC DT uzasadniona odniesieniem do możliwego przyszłego zysku ekonomicznego podlegającego opodatkowaniu	R0660	0
LAC DT uzasadniona przeniesieniem strat na wcześniejsze okresy, bieżący rok	R0670	0
LAC DT uzasadniona przeniesieniem na wcześniejsze okresy, przyszłe lata	R0680	0
Maksymalny LAC DT	R0690	-10 734

Załącznik I (w tysiącach złotych)
S.28.01.01

Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń na życie

		C0040
MCR(L) Wynik	R0200	14 041

		Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))	Całkowita suma na ryzyku netto (z odliczeniem umów reasekuracji i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))
		C0050	C0060
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – świadczenia gwarantowane	R0210		
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – przyszłe świadczenia uznaniowe	R0220		
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0230	1 924 445	
Inne zobowiązania z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie i (reasekuracji) ubezpieczeń zdrowotnych	R0240	0	
Całkowita suma na ryzyku w odniesieniu do wszystkich zobowiązań z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie	R0250		814 325

Ogólne obliczenie MCR

		C0070
Liniowy MCR	R0300	14 041
SCR	R0310	79 003
Górny próg MCR	R0320	35 552
Dolny próg MCR	R0330	19 751
Łączny MCR	R0340	19 751
Nieprzekraczalny dolny próg MCR	R0350	15 768
-	-	C0070
Minimalny wymóg kapitałowy	R0400	19 751